

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на земеделието и храните

УТВЪРДИЛ:

ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ СОФИЯ –град

Инж. ПЕТЯ СТОЕВА

ДИРЕКТОР

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

2026 г.

Приложение № 1 към
Заповед № РД 04-10059/11.09.2026 г.

ОД“Земеделие“ София – град
Директор

инж.Петя Стоева

Изготвил:.....

Баряна Ботева

ид Директор на Дирекция „АПФСДЧР“

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	7
РАЗДЕЛ I. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ИЗХОДНИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ОТЧЕТНОСТТА	8
РАЗДЕЛ II. ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ФИНАНСОВОТО ОТЧИТАНЕ	9
1. Нормативни актове	9
2. Правила на финансово отчитане, дадени с указания на МФ	9
3. Други нормативни актове	9
РАЗДЕЛ III. ЕЛЕМЕНТИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЧЕТОВОДСТВОТО	10
1. Способи, чрез които се осъществява счетоводството	10
2. Индивидуален сметкоплан	10
3. Форма на счетоводство	11
4. Счетоводни документи и отчетност	11
5. Периодични и годишни отчети	12
РАЗДЕЛ IV. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ В БЮДЖЕТНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	14
1. Същност на дълготрайните материални активи	14
2. Праг на същественост на дълготрайните материални активи	15
3. Счетоводни сметки за отчитане на дълготрайните материални активи	15
4. Счетоводно отчитане придобиването на дълготрайни материални активи	17
4.1. Придобиване на ДМА чрез покупка	17
4.2. Придобиване на ДМА чрез строителство	18
4.3. Придобиване на ДМА по безвъзмезден начин	19
4.4. Придобиване на ДМА в условията на финансов лизинг	20
4.5. Отчитане на капитализираните разходи на наети/предоставени за ползване безвъзмездно дълготрайни активи	21
5. Отписване на ДМА от баланса	23
5.1. При бракуване на ДМА	23
5.2. При продажба на ДМА	23
6. Отчитане на приходите от продажбите на ДМА от група 20 и 22 в отчетна група „Бюджет“	24
7. Размяна и замяна на ДМА с други активи	24
8. Размяна на несходни активи	24
9. Обезценка на ДМА	24
10. Преоценка на ДМА	25
12. Приблизителна оценка на ДМА в края на годината	25
13. Специфични операции при ДМА	27

14. Признаване на нематериални дълготрайни активи	27
15. Прехвърляне / получаване на нефинансови активи	29
РАЗДЕЛ V. КРАТКОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ)	29
1. Същност на материалните запаси	29
2. Методи за изписване на материалните запаси	30
3. Счетоводно отчитане на материалите	30
4. Преразход на гориво при ВРБ	30
5. Оповестяване на материалните запаси	33
6. Специфика при отчитането на материални запаси	33
7. Отчитане прехвърлянето на младите животни и животни за угодяване в основните стада	34
РАЗДЕЛ VI. ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ – ВЗЕМАНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ	34
1. Същност на разчетите	34
2. Счетоводно отчитане на разчетите с доставчици и клиенти	35
3. Отчитане на разчетите с персонала	37
4. Счетоводно отчитане на разчетите с подотчетни лица	37
5. Счетоводно отчитане на вътрешни разчети	38
6. Данъчно облагане на дейността на ОДЗ Сф	38
РАЗДЕЛ VII. ОТЧИТАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ	39
1. Същност на финансовите активи	39
2. Счетоводно отчитане на паричните средства в касата	39
3. Счетоводно отчитане на паричните средства и на операциите в СЕБРА при ОДЗ Сф	40
РАЗДЕЛ VIII. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ	41
1. Счетоводни сметки за отчитане на разходите	41
2. Отчитането на разходите по икономически елементи	42
3. Разходи за СБКО и възстановени разходи	42
4. Счетоводно отчитане на осигурителните вноски	43
5. Счетоводно отчитане на разходите за данъци и такси	44
6. Отчитане на разходите от съдебни разноси и арбитраж и от наложени санкции и неустойки при неизпълнението на договорни и други взаимоотношения	44
7. Счетоводно отчитане на отписването на продадени активи	45
8. Счетоводно отчитане на финансовите разходи	45
9. Счетоводно отчитане на намалението на нетните активи от други събития	45
РАЗДЕЛ IX. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ПРИХОДИТЕ	46
1. Същност на приходите	46
2. Отчитане на приходите от данъци и такси	47

3. Отчитане на приходите от неустойки, начети и обезщетения, които произтичат от неизпълнението на договорни и други взаимоотношения (търговски, трудови, облигационни и др.)	47
4. Осчетоводяване на приходите от стопанска дейност	47
5. Отчитане на финансови приходи	48
6. Отчитане на приходи от дарения и безвъзмездна помощ	49
7. Отчитане на реализирани курсови разлики от операции с валутни активи	50
8. Отчитане на трансфери	50

РАЗДЕЛ X. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИ ЗА ПРОВИЗИИ НА ПЕРСОНАЛ, ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРОВИЗИИ ЗА ВЗЕМАНИЯ

1. Провизиране на задължения	51
2. Провизиране на вземания	52
3. Разходи за провизии на персонал	54

РАЗДЕЛ XI. ОТЧИТАНЕ НА ПРИХОДИ И РАЗХОДИ ПО КОРЕКТИВНИ СМЕТКИ

1. Отчитане на разходи	55
2. Отчитане на приходи	56

РАЗДЕЛ XII. ОТЧИТАНЕ НА ВРЕМЕННО СЪХРАНЯВАНИ СРЕДСТВА И СРЕДСТВА НА РАЗПОРЕЖДАНЕ

РАЗДЕЛ XIII. ОТЧИТАНЕ НА ПОЕТИТЕ АНГАЖИМЕНТИ ЗА РАЗХОДИ И ВЪЗНИКНАЛИ НОВИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА РАЗХОДИ

1. Същност на поетите ангажименти	57
2. Осчетоводяване на поетите ангажименти и нови възникнали задължения за разходи	59
3. Статистика на финансиране на разходите	61

РАЗДЕЛ XIV. ЕВРОПЕЙСКО ФИНАНСИРАНЕ

1. Отчетност при одобрен проект и неполучено финансиране – варианти	62
2. Отчетност преди одобряване на проекта	66
3. Отчитане на операциите, свързани с отпускането на аванси на бенефициенти за сметка на средства по донорски програми	73

РАЗДЕЛ XV. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

1. Подготовка на инвентаризацията	76
2. Провеждане на инвентаризацията	77
3. Документиране на инвентаризацията	79
4. Осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията	79

РАЗДЕЛ XVI. БРАКУВАНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ НА АКТИВИТЕ	86
1. Бракуване на активите – основни положения	86
2. Начини на разпореждане с негодните активи и осчетоводяване	87
3. Начини на унищожение (ликвидация) на бракуваните активи	88
4. Отчитане на приходи от продажба на бракувани активи	88
5. Разходи във връзка с унищожаването (ликвидацията) на бракуваните активи	88
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	89
Проложени: Счетоводни промери	90

ВЪВЕДЕНИЕ

Областна дирекция „Земеделие“ София град (ОДЗ Сф.-град) е второстепенен разпоредител с бюджет (ВРБ) към Министерството на земеделието и храните (МЗХ).

Счетоводният процес се осъществява на основание утвърдената счетоводна политика от директора на ОДЗ Сф.-град, която е разработена съгласно т. 25.1 от НСС № 1 – Представяне на финансовите отчети,

... представлява съвкупност от принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети от предприятието за отчитане на неговата дейност и за представяне на информацията във финансовите отчети.

Счетоводната политика в ОДЗ Сф.-град е разработена и съобразена и с изискванията на глава петнадесета от Закона за публичните финанси (ЗПФ) и със счетоводната политика МЗХ, утвърдена със Заповед № 09-906 от 02.09.2026 г.

Отчетните данни за активите и пасивите, приходите, разходите и задбалансовите записвания са съобразени с разпоредбите на Закон за счетоводството (ЗСч), указанията на Министерството на финансите (МФ), дадени в ДДС № 20 от 2004 г., ДДС № 14 от 2013 г., ДДС № 08 от 2014г., ДДС № 06 и 07 от 2008 г., ДДС № 01 от 2015 г., ДДС № 05 от 2016 г. на Министерство на финансите относно начисляване на амортизации на нефинансови активи в бюджетните организации, Ръководство за прилагане на СБП, Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), Единната бюджетна класификация, утвърдена от министъра на финансите и други приложими указания на МФ.

Счетоводната политика има за цел да осигури необходимата информация във финансовите отчети за вземане на правилни решения от ръководителя на ОДЗ Сф.-град относно финансовото състояние на дирекцията.

За целите на отчетността и контрола и управлението на публичните финанси в случай на неуредени въпроси в настоящата политика, ОДЗ Сф.-град прилага утвърдената счетоводната политика на МЗХ от министъра на земеделието.

РАЗДЕЛ I.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ИЗХОДНИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ОТЧЕТНОСТТА

1. Счетоводството на ОДЗ Сф.-град се осъществява и финансовите отчети се съставят в съответствие с изискванията на ЗСч при съобразяване с основните счетоводни принципи, регламентирани в чл. 26, ал. 1 от същия:

- ✓ **действащо предприятие** – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;
- ✓ **последователност на представянето и сравнителна информация** – представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;
- ✓ **предпазливост** – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;
- ✓ **начисляване** – предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- ✓ **независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;
- ✓ **същественост** – предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;
- ✓ **компенсиране** – предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;
- ✓ **предимство на съдържанието пред формата** – сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;
- ✓ **оценяване на позициите**, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или

себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

2. ОДЗ Сф- град осъществява счетоводството на основата на **документалната обоснованост** на стопанските операции и факти, като спазват изискванията за съставянето на документите, съгласно действащото законодателство.

3. Промени във възприетата счетоводна политика на 2.ОДЗ Сф се допускат при промени в закон и/или в указания на МФ.

Не се третира като промяна на счетоводната политика:

✓ Приемането на счетоводна политика за събития и сделки, които се различават по същество от случилите се преди това събития или сделки;

✓ Приемането на нова счетоводна политика за събития и сделки, които не са се случвали преди това или са били незначителни.

4. Текущото счетоводно отчитане се организира по утвърден Индивидуален сметкоплан, съобразен със Сметкоплана на бюджетните организации (СБО).

РАЗДЕЛ II.

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ФИНАНСОВОТО ОТЧИТАНЕ

Счетоводната политика на дирекцията е разработена на база изискванията и разпоредбите на нормативни актове, правилата на финансово отчитане, дадени с указания от МФ, вътрешни актове/документи на ОДЗ Сф.-град, както и други нормативни актове (данъчни закони, постановления, наредби, правилници и др.), засягащи дейността на ОДЗ Сф град.

1. Нормативни актове

- Закон за счетоводството;
- Закон за публичните финанси;
- Закон за държавния бюджет на Република България за съответната година;
- Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
- Закон за корпоративното подоходно облагане;
- Закон за данъците върху доходите на физическите лица;
- Други нормативни актове.

2. Правила на финансово отчитане, дадени с указания на МФ

- ДДС № 20 от 2004 г.;
- Ръководството за прилагане на СБП;
- ДДС № 14 от 2013 г. на МФ (СБО);
- ДДС № 08 от 2014 г. на МФ;
- ДДС № 06 от 04.04.2008 г. и ДДС № 01 от 26.01.2015 г.;
- ДДС № 05 от 14.04.2015 г.
- ДДС № 05 от 30.09.2016 г.
- Други указания, дадени от МФ, които не противоречат на ДДС № 14 от 2013

година.

3. Други нормативни актове

- Кодекс за социално осигуряване, наредби и инструкции по прилагането;
- Закон за обществени поръчки;
- Кодекс на труда, наредби и инструкции по неговото приложение;

- Действащите към момента вътрешни актове – заповеди, инструкции, правилници, вътрешни правила и други документи, с които са въведени действащите задължителни правила, принципи и процедури на счетоводния процес и анализ на отчетността в ОДЗ Сф.-град;
- Специфични нормативни актове, свързани с дейността на ОДЗ Сф.-град

Поради спецификата на дейността, счетоводната политика е задължителна за изпълнение и относително постоянна за дълъг период в зависимост от целите, поставени пред ОДЗ Сф.-град.

Със счетоводната политика следва да се постигне:

- осигуряване на пълна, обективна, достоверна и в срок обработка на счетоводна информация за възникнали стопански процеси и за повишаване на качеството и ефективността на управление;
- оптимално структуриране на информационните потоци в системата за управление и ефективен контрол по отношение на достоверността и законосъобразността на информацията;
- генериране на права и обратна връзка, между обектите и субектите на управление и анализиране на финансово-икономическото състояние периодично;
- прилагане на относителна стабилност, гъвкавост и адаптивност на счетоводната система по отношение на настъпили промени в икономическата и социална среда;
- осигуряване на възможност за непрекъснато развитие и усъвършенстване на счетоводната политика на ОДЗ Сф.-град.

РАЗДЕЛ III.

ЕЛЕМЕНТИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЧЕТОВОДСТВОТО

1. Способи, чрез които се осъществява счетоводството

- документиране;
- инвентаризация;
- способ на счетоводните сметки и двойното записване;
- оценка;
- калкулиране;
- балансово обобщаване;
- сводиране и периодично обобщаване на отчетните данни.

2. Индивидуален сметкоплан

За отчитане на бюджетните дейности, осъществявани от ОДЗ Сф.-град, се прилага на основание чл. 16, ал. 1, т. 1 от ЗСч индивидуален сметкоплан, утвърден от изпълнителния директор на дирекцията. Същият е разработен в съответствие със Сметкоплана на бюджетните организации, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 30.12.2013 г., ДДС № 05 от 14.04.2015 г., ДДС № 11 от 17.12.2025 г. на МФ.

За осигуряване на детайлна информация при вземане на управленски решения, освен задължителната аналитичност на счетоводните сметки, се откриват и допълнителни аналитични нива.

Индивидуалният сметкоплан на ОДЗ Сф.-град е утвърден със заповед на директора на агенцията. За нуждите на отчетността оборотната ведомост и аналитичните

сметки се представят с четири знака. При създаване на нови счетоводни подсметки към индивидуалния сметкоплан се използват синтетичните сметки от СБО.

Структурата на сметките е изградена до 5 нива – раздели, групи, подгрупи, синтетични и аналитични сметки, които са във взаимовръзка със съответните параграфи/подпараграфи на Единната бюджетна класификация (ЕБК) за съответната година.

3. Форма на счетоводство

В ОДЗ Сф.-град се прилага двустранна форма на счетоводното отчитане. В дирекцията е възприета мемориално-ордерна система, с компютърна обработка на счетоводната информация, даваща възможност за хронологично и систематично счетоводно отчитане. За компютърна обработка на счетоводната информация използваният програмен продукт в системата на ОДЗ Сф.-град е „АС-2012“.

Счетоводните регистри за аналитично отчитане се водят в отделни модули – постоянни информационни масиви. Регистрите отразяват записванията с натрупване месечно и се приключват към 31 декември на отчетния период. За осъществяване на контрол върху правилността на систематичните (синтетични и аналитични) записвания по счетоводни регистри, процеса е автоматизиран и ежедневно се проследява обратна ведомост за записванията на аналитично и синтетично ниво.

Изборът при прилагане на счетоводните сметки е в зависимост от критериите „приходно-разходни позиции“ и „финансиращи позиции“, както и в зависимост от подсекторите „Централно управление“, общини и социалноосигурителни фондове.

Взаимовръзките на начислена и касова основа (между счетоводни сметки и параграфи/подпараграфи) се осъществяват постоянно за всяка възникнала счетоводна ситуация.

4. Счетоводни документи и отчетност

Счетоводните документи – първични, вторични и регистри се обработват и съхраняват на хартиен и електронен носител.

Формата на счетоводните документи, документооборота и съхранението на счетоводните документи са регламентирани в Система за финансово управление и контрол ЧАСТ ПЕТА за документооборота на счетоводните документи, утвърдена от директора на дирекцията със Заповед РД-04-5635/29.05.2026 г..

Съгласно чл. 154, ал. 19 от Закона за публичните финанси,

„За целите на контрола, отчетността и статистиката в СЕБРА може да се отразява, отчита и обобщава информация за бюджетните организации, техните приходи, разходи, други операции, активи и пасиви, просрочени вземания и задължения, поемане на ангажименти, както и други бюджетни, отчетни и статистически показатели на касова и начислена основа.“

Прилаганата отчетност в дирекцията е обособена чрез: отчетност на касова основа и отчетност на начислена основа.

4.1. Отчетност на касова основа

Директорът на ОДЗ Сф.-град е второстепенен разпоредител с бюджет, който упражнява контрол върху процесите по планирането, съставянето, изпълнението и отчитането на бюджета на дирекцията.

Съгласно чл. 10, ал. 2 от ЗПФ,

„Бюджетната година започва на 1 януари и приключва на 31 декември на съответната година.“

Текущата и периодична отчетност през годината се осъществява при спазване на изискванията на Единната бюджетна класификация (ЕБК), утвърдена от министъра на финансите в съответствие с чл. 14, ал. 2 от ЗПФ. Редът, начините и сроковете за изготвяне на периодичните отчети за касово изпълнение на бюджета и отчетите на СЕС се определят от МФ.

Редът, начините и сроковете за представяне данните във финансовия отчет на ОДЗ Сф град се определя с указания на МФ и МЗХ.

В отчета за касовото изпълнение на бюджета, планираните разходи за представителни цели при разходването им се отчитат по параграфи/подпараграфи в съответствие с икономически тип на разходите.

Касовата отчетност изисква разходите да се отчитат по функции, групи и дейности.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗПФ, бюджетите и сметките за средства от Европейския съюз се съставят и изпълняват за една бюджетна година. ОДЗ Сф.-град поддържа обособена отчетност за отделните бюджети и сметки за средства от Европейския съюз за целите на отграничаване на техните постъпления, плащания, активи, пасиви и тяхното изменение. Освен обособени отчети, ОДЗ Сф град съставя всяко тримесечие и в края на годината в съответствие със Заповед № 1338 от 2015 г. на министъра на финансите сборен касов отчет за бюджета, сметки на СЕС и сметки за чужди средства, който се представя в МЗХ.

4.2. Отчетност на начислена основа

Извършва се съгласно изискванията на чл. 163 от ЗПФ. Организирана е в съответствие със СБО, Индивидуалния сметкоплан на ОДЗ Сф, указанията на МФ и др. нормативни актове във връзка с прилагане правилата на финансово отчитане.

Според спецификата на дейността на ОДЗ Сф.-град и потребността от детайлизиране на финансовата информация при необходимост може да се откриват подсметки към всяка синтетична сметка.

В отчетна група **„Бюджет“** се отчитат:

- бюджета на ОДЗ Сф;
- приравнени на бюджет средства, операции и дейности.

В отчетна група **„Сметки за средства от Европейския съюз“** (СЕС) се отчитат:

- сметки за средства от ЕС, администрирани от Националния фонд;
- сметки за средства от ЕС, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“;
- сметки за други средства от ЕС;
- сметки за средства по други международни програми.

В отчетна група **„Други сметки и дейности“** (ДСД) се отчитат:

- капитализация на дълготрайни материални активи, изписани на разход в групи „БЮДЖЕТ“ и „СЕС“ при придобиването им;
- други позиции, определени от МФ.

5. Периодични и годишни отчети

5.1. Ред, начин, срокове и отговорност

Редът, начините и сроковете за изготвяне на периодичните оборотни ведомости и годишната оборотна ведомост на ОДЗ Сф.-град се определят от МЗХ.

Отчетите за касовото изпълнение на бюджета и сметките за средства от Европейския съюз се изготвят и представят по реда, формата и сроковете, определени с указанията на МФ.

Ръководителят на второстепенния разпоредител с бюджет, носи пълна отговорност за сроковете по представяне на отчетите и съдържанието на счетоводната информация, която следва да отразява вярно и честно финансовото и имущественото състояние и резултатите от дейността на разпоредителя с бюджет през отчетния период.

Лицата, които са съставили и подписали счетоводните документи и техническите информационни носители, носят отговорност за достоверността на информацията в тях в съответствие с изискванията на чл. 10 от ЗСч.

Годишният финансов отчет се изготвя към 31 декември ежегодно и представя достоверно имущественото и финансовото състояние на ОДЗ Сф.-град, изпълнението на бюджета, както и промените в капитала. Отчетът се съставя, съгласно Закона за счетоводството и указанията на МФ, дирекция „Държавно съкровище“, както и дирекция „Държавни разходи“ относно прилагане на правилата на финансово отчитане.

5.2. Основните етапи на годишното счетоводно приключване

Етап първи: Процедури, изисквания и провеждане на годишна инвентаризация преди изготвяне на годишните оборотни ведомости

Процедури:

- ✓ Текущо начисляване на приходите и разходите за отчетната година, в т. ч. разходи за амортизация;
- ✓ Уточняване на вътрешните разчети с второстепенните разпоредители с бюджет;
- ✓ Начисляване на приписани приходи и разходи;
- ✓ Начисляване на приходите и разходите за месец декември по корективни сметки;
- ✓ Осчетоводяване на разходите за текущата година, които ще се осчетоводят като разходи в следващия отчетен период;
- ✓ Определяне на приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство;
- ✓ Преглед за обезценка/преоценка на дълготрайните материални активи;
- ✓ Преглед за преоценка на наличните материални запаси;
- ✓ Начисляване на провизии за вземания;
- ✓ Начисляване на провизии за задължения;
- ✓ Начисляване на разходи за провизии на персонала, след направен анализ на равнището на заплатите през следващата година

Прави се оценка на очаквания брой дни (а не пълния брой дни) на натрупващите се отпуски (независимо за коя т.година се отнасят) и брой леца, които ще ги ползват х.през следващата година. Подава се молба до ръководителя и след неговото одобрение се издава заповед.

Изисквания:

- ✓ Прилагане на счетоводните сметки от СБО според критериите „приходно-разходни позиции“ и „финансиращи позиции“.
- ✓ Прилагане на предвидените сметки за разчети за лихви от СБО.
- ✓ Обособяване на сметки за отчитане на вземания/задължения за възстановяване на средства по донорски програми и свързаните с тях лихви.

- ✓ Създаване на отчетност за отразяване по задбалансови сметки на националното и друго съфинансиране по международни програми.
- ✓ Създаване на задбалансова отчетност на бюджетните показатели „Поети ангажименти за разходи” и „Нови възникнали задължения за разходи”.
- ✓ Други.

Провеждане на годишна инвентаризация - етапи:

- подготовка за годишна инвентаризация – заповед; комисии; обекти; срокове;
- провеждане на инвентаризацията – фактическа инвентаризация (измерване, преброяване, претегляне) и документална инвентаризация (проверка на документи);
- документиране на резултатите от инвентаризацията – инвентаризационни описи; сравнителни ведомости; протоколи;
- осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията – липси; излишъци; компенсации; кражби.

Етап втори: Приключване на счетоводните сметки *(без сметките от раздели 6 и 7, сметки от подгрупа 980, сметка 9860 и сметки от подгрупа 994)*

Етап трети: Изготвяне на годишна оборотна ведомост и изискваните от МФ справки към оборотната ведомост

- ✓ Справка за провизии и корективи на определени вземания и задължения;
- ✓ Данни за салдата на сметките от групи 11 и 10 и нетното салдо на сметките от раздели 6 и 7 към 31 декември на предходната година преди приключвателните операции.
- ✓ Други – в съответствие с изискванията на МФ.

Етап четвърти: Годишно приключване на счетоводните сметки

- ✓ Сметките от групи 60, 61, 62, 64, сметки 6501, 6502, 6503, 6507, 6504, 6508, групи 67 и 69 се приключват със сметка 1201 в съответната отчетна група („Бюджет”, „СЕС”, „ДСД”);
- ✓ Сметки от групи 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78 и 79 се приключват със сметка 1201 в съответната отчетна група.
- ✓ Задбалансовите сметки от подгрупи 980, 994 и сметка 9860 се приключват със сметка 9989 след представяне на годишната оборотна ведомост в МФ.
- ✓ Сметка 1201 се приключва със сметка 1101 в съответната отчетна група.
- ✓ Сметка 1101 се приключва със сметка 1001 в съответната отчетна група само ако са дадени такива указания от МФ, с изключение на ситуациите регламентирани в т. 59.7 от ДДС № 20 от 2004 г.

т.5.3 Въвежда се Приложение : Задължителни оповестявания, включени във финансовия отчет

I. Дълготрайни материални активи

в лева

1. Стойност на поетите ангажименти за придобиване на ДМА, включително размерът на авансовите плащания	
2. Придобити през периода ДМА - по видове	
3. Балансова стойност на ДМА, които временно са изведени от употреба	
4. Отчетната стойност на напълно амортизираните ДМА – по групи активи	
сметка 2041	
сметка 2049	
сметка 2051	
сметка 2059	
сметка 2060	
5. Стойността на ползваните в дейността ДМА - чужда собственост;	

II. Нематериални дълготрайни активи

1. Стойност на поетите ангажименти за придобиване на нематериални дълготрайни активи, включително размерът на авансовите плащания	
2. Придобити през периода НМДА - по видове	
3. Увеличенията в балансовата стойност на вече придобити нематериални активи - по видове;	
4. Намаленията в балансовата стойност на вече придобити нематериални активи - по видове;	
5. Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи – по групи активи	
6. Стойността на ползваните в дейността нематериални активи - чужда собственост;	

РАЗДЕЛ IV.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ В БЮДЖЕТНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

1. Същност на дълготрайните материални активи (ДМА)

Дълготрайните материални активи трябва да имат четири характерни белега, за да се включат във финансовия отчет на ОДЗ Сф като такива: да имат натурална форма; да имат съответно предназначение – за отдаване под наем, за административни нужди;

да се очаква изгода повече от една година; да са със стойност по голяма от определената **с настоящата счетоводна политика (1000 евро. без ДДС).**

Изключение от този стойностен праг на същественост имат компютърните конфигурации. Съгласно т. 16.16.6 от ДДС № 20 от 2004 г., когато стойността на цялата конфигурация (компютър, монитор, мишка и клавиатура) **надвишава минималния праг на същественост от 500 евро тя се третира като ДМА.**

2. Праг на същественост на дълготрайните материални активи

С настоящата счетоводна политика за ОДЗ Сф.-град, като второстепенен разпоредител с бюджет към МЗХГ, се определя стойностен праг на същественост на ДМА в размер на 1000 евро без ДДС. За целите на прага на същественост в стойността на актива не се включват данък добавена стойност и други данъци.

Активите, които отговарят на изискването за ДМА, но са със стойност по-ниска от утвърдения праг на същественост, задължително се третират и отчитат като краткотрайни активи (материални запаси). Активите, които отговарят на счетоводното определение за ДМА и са със стойност по-голяма от стойностния праг на същественост, задължително се класифицират като ДМА.

По отношение на компютърната конфигурация и други подобни взаимосвързани активи, когато стойността на цялата конфигурация надвишава минималния праг на същественост от 500 евро, същата се завежда като един дълготраен материален актив. С разходите за последващата подмяна на съществените елементи (компютър и монитор) се променя и стойността на конфигурацията като ДМА. С подмяна на несъществените елементи (клавиатура и мишка) не се променя стойността на актива (отчитат се като текущи разходи).

Когато придобитата конфигурация е под 500 евро, същата се завежда като материален запас, изписва се на разход по **сметка 6019 „Разходи за други материали”** и се осчетоводява за целите на контрола по **сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход”**.

Съгласно т. 69 от ДДС № 05 от 2016 г. с въвеждането на амортизациите на нефинансовите дълготрайни активи от 01.01.2017 г. не се извършва прекласификация на нефинансов дълготраен актив в краткотраен актив поради спад на стойността под прага на същественост.

В тази връзка, разпоредбата на т. 16.16.9 от ДДС № 20 от 2004 г. се прилага само за случаите, при които се налага прекласифициране на краткотраен в дълготраен нефинансов актив поради трайни и съществени промени в стойността (увеличение над прага на същественост) на съответните активи. В случай, че даден краткотраен актив вече е изписан на разход по сметките от **раздел 6**, не се налага прекласифициране в ДМА и не се сторнира този разход.

3. Счетоводни сметки за отчитане на дълготрайните материални активи

3.1. Счетоводни сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи”

Прилагането на счетоводните сметки за дълготрайните активи в Индивидуалния сметкоплан на ОДЗ Сф.-град е съобразено със СБО и със сметкоплана на МЗХГ като първостепенен разпоредител с бюджет. Сметките за нефинансовите активи са активни балансови сметки.

Аналитичното отчитане на ДМА в агенцията се организира по начин, при който отчитането по групи обекти, е необходимо на ръководството за вземане на правилни управленски решения.

Предвидени са следните групи, подгрупи и счетоводни сметки от **група 20:**

20 Дълготрайни материални активи

- 201 Прилежащи към сгради и съоръжения земи**
 - 2010 Прилежащи към сгради и съоръжения земи**
- 203 Сгради**
 - 2020 Продуктивни и работни животни**
 - 2031 Административни сгради**
 - 2032 Жилищни сгради**
 - 2039 Други сгради**
- 204 Машини, съоръжения, оборудване**
 - 2041 Компютри и хардуерно оборудване**
 - 2049 Други машини, съоръжения, оборудване**
- 205 Транспортни средства**
 - 2051 Леки автомобили**
 - 2059 Други транспортни средства**
- 206 Стопански инвентар**
 - 2060 Стопански инвентар**
- 207 Дълготрайни материални активи в процес на придобиване**
 - 2071 Незавършено строителство, производство и основен ремонт**
 - 2079 Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване**
- 209 Други дълготрайни материални активи**
 - 2091 Капитализирани разходи по наети/предоставен за ползване дълготрайни материални активи**
 - 2099 Други дълготрайни материални активи**

Дебитират се:	Кредитират се:
при увеличение на дълготрайните материални активи (независимо от начина).	при намаление на дълготрайните материални активи (независимо от начина).

Прилежащите към сгради и съоръжения земи се осчетоводяват по **сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“** в отчетна група „Бюджет“ без да се изписват като разход по сметките от **подгрупа 607**.

Подлежащите на отчитане по **сметка 2010** прилежащи към сгради и съоръжения земи се капитализират (признават балансово) независимо от стойността им.

3.2. Счетоводни сметки от група 22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“

Предвидени са следните групи, подгрупи и счетоводни сметки от **група 22:**

2201 Земи, гори и трайни насаждения

2202 Инфраструктурни обекти

Сметките са активни балансови сметки.

Особености при отчитането на дълготрайните активи от група 22:

Съгласно т. 16.3 от ДДС № 20 от 2004 г. е възприет принципа, тяхното придобиване да се отчита незабавно като разход (в съответствие с източника на финансиране в отчетна група „Бюджет“ или „СЕС“).

Включването на тези активи по позиции в оборотната ведомост на ОДЗ Сф е в отчетна група „Други сметки и дейности“ едновременно с отчитането на разходите в отчетна група „Бюджет“ или „СЕС“ в съответствие с източника на финансиране (национално или европейско).

Първоначално при придобиване на тези активи се дебитират **сметки от подгрупа 607** срещу кредитиране на **сметки 4010** или **група 74** или **7500** в отчетни групи „Бюджет“

или „СЕС”, след което се завеждат в отчетна група „ДСД” по отчетна стойност, като се дебитира сметка **2201** „Земи, гори и трайни насаждения” или **2202** „Инфраструктурни обекти” срещу кредитиране на **сметка 7609** „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности” или **подгрупа 207** при многоетапно придобиване или основен ремонт на инфраструктурен обект.

Подлежащите на отчитане активи по **сметки 2201, 2202** в отчетна група „ДСД” се капитализират (признават балансово) независимо от стойността им.

Сметки 2201 и 2202 се завеждат аналитично по отделни активи.

В случай на установени грешки от незаведени ДМА в отчетна група „ДСД”, същите се осчетоводяват като се дебитират сметките **от гр. 22** срещу кредитиране на **сметка 7992** „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития”.

Подлежащите на отчитане по сметки 2010 и 2201 зими и гори се капитализират /признават балансово/ независимо от стойността на актива. **По тази сметка се отчитат поземлените имоти съгласно Раздел V т. 3 Капитализирани (балансирано признати) дълготрайни материални активи в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“/„ДСД“/ от счетоводната политика на МЗХ утвърдена със з-д РД09—06/02.09.2026 г.**

4. Счетоводно отчитане на придобиването на дълготрайни материални активи

4.1. Придобиване на ДМА от групи 20 и 22 чрез покупка:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
	Придобиване на ДМА, които се завеждат по сметките от група 20 в отчетна група „Бюджет”.	х	х
1.	Сключен договор с доставчик.	9800	9200
2.	Преведен аванс на доставчика на основание сключен договор.	4020, 4040	7500
3.	Реализиране на поет ангажимент за разходи – с аванса (дебита на сметка 4020 или 4040).	9200	9803
4.	Възникнали нови задължения за разходи – с аванса (дебита на сметка 4020 или 4040).	9989	9860
5.	Начисляване на задължение към доставчици на основание извършените разходи по придобиване на дълготрайни материални активи от група 20 чрез покупка.	подгрупи 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 209	4010, 4030, 4020, 4040
6.	Реализиране на поет ангажимент за разходи - с разликата (цялото задължение минус аванса).	9200	9803
7.	Възникнали нови задължения за разходи с кредита на сметки 4010 и 4020 – с разликата (цялото задължение минус аванса).	9989	9860
8.	Изплащане на задължението към доставчика.	4010, 4030	7500
	Придобиване на ДМА, които се завеждат по сметките от група 22 в отчетна група „ДСД”.	х	х
9.	Начисляване на разходи за придобиване на активи, които се капитализират в отчетна група „ДСД”, по сметките от подгрупа 607 в отчетна		

	група „Бюджет” или в „СЕС” в съответствие с източника на финансиране.	подгрупа 607	4010, 7500, 74
10.	Завеждане на активите в отчетна група „ДСД”.	гр. 22	7609
11.	При случай на многоетапно придобиване на активите, които се завеждат в отчетна група „ДСД”.	2071, 2079	7609
12.	Приключване на процеса на придобиване на активите в отчетна група „ДСД”.	гр. 22	2071, 2079

4.2. Придобиване на ДМА чрез строителство

В ОДЗ Сф.-град придобиването на сгради и инфраструктурни обекти се осъществява чрез възлагане на външен изпълнител по реда на Закона за обществените поръчки.

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
	За сгради:		
1.	Поет ангажимент за разходи чрез сключен договор с външен изпълнител.	9800	9200
2.	Предоставен аванс на изпълнителя, в размер, определен с клаузите на договора за строителство, въз основа на нареждането за предоставяне на определената сума.	4020	7500
3.	Частично реализиран поет ангажимент за разходи с размера на преведената авансово сума на изпълнителя (дебита на сметка 4020).	9200	9803
4.	Възникнали нови задължения за разходи (дебита на сметка 4020).	9989	9860
5.	Отчитане на отделните плащания за извършени работи по етапи на строителството, въз основа на съответните актове, одобрени от инвеститора.	2071/	4020 4010
6.	Реализиран ангажимент за разходи с разликата от фактурирания етап на строителство и преведения аванс (кредита на сметка 4010)	9200	9803
7.	Възникнали нови задължения за разходи (кредита на сметки 4010).	9989	9860
8.	При клауза в договора за разплащане с изпълнителя на извършените поетапни работи въз основа на екземпляр от инкасирано платежно нареждане за предоставяне на средствата по сметката на изпълнителя.	4010	7500
9.	Заприходяване на сградата по цена на придобиване.	203	2071
	За инфраструктурни обекти:		
1.	В отчетна гр. „Бюджет”: Поет ангажимент за разходи чрез сключен договор с външен изпълнител.	9800	9200

2.	Предоставен аванс на изпълнителя, в размер, определен с клаузите на договора за строителство, въз основа на нареждането за предоставяне на определената сума.	4020	7500
3.	Частично реализиран поет ангажимент за разходи с размера на преведената авансово сума на изпълнителя (дебита на сметка 4020). Налице е обстоятелство плащане.	9200	9803
4.	Възникнали нови задължения за разходи (дебита на сметка 4020).	9989	9860
5.	Отчитане на отделните плащания за извършени работи по етапи на строителството, въз основа на съответните актове, одобрени от инвеститора. Приспада се аванса.	6075	4020 4010
6.	Реализиран ангажимент за разходи с разликата от фактурирания етап на строителство и преведения аванс (кредита на сметка 4010)	9200	9803
7.	Възникнали нови задължения за разходи (кредита на сметка 4010).	9989	9860
7.	В отчетна гр. „ДСД“: При случай на многоетапно придобиване на активите, които се завеждат в отчетна група „ДСД“.	2071	7609
8.	Приключване на строителството на инфраструктурния обект.	2202	2071

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи.

Съгласно изискванията на т. 4.1 от СС 16 Дълготрайни активи преки разходи са разходите, които са необходими за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му. Те са:

- а) разходи за подготовка на обекта (на терена, където ще се използва активът);
- б) разходи за първоначална доставка и обработка;
- в) разходи за монтаж, включително направените през контролните и предпусковите периоди, както и обичайните разходи, свързани с поэтапното въвеждане в употреба на дълготрайния материален актив;
- г) разходи за привеждане в работно състояние на придобития дълготраен материален актив;
- д) разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и други, свързани с проекта, икономическата обосновка, поръчката и/или изграждането, доставката, монтажа, въвеждането в употреба и др. на дълготрайния материален актив;
- е) предполагаемите разходи до размера на начислената провизия за задължения за:
 - демонтаж и извеждане на актива от употреба - тези предполагаеми разходи следва да се коригират с предполагаемите приходи, които предприятието ще получи от по-нататъшното уреждане на актива (брак, продажба, размяна, даване под наем и т.н.);
 - възстановяване на терена, върху който е бил инсталиран активът;
 - ж) разходи, произтичащи от непризнат данъчен кредит, свързан с изброените преки разходи.

4.3. Придобиване на ДМА по безвъзмезден начин (дарение в натура).

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Придобиване на активи от група 20 по безвъзмезден начин - дарения в натура в отчетна група „Бюджет”.	201,202,203, 204, 205, 206, 207, 209	7413, 7414, 7473, 7474, 7483, 7484, 7487, 7488 7493, 7494
2.	Придобиване на активи от група 22 по безвъзмезден начин - дарения в натура в отчетна група „Бюджет”.	подгрупа 607	група 74
2.1.	Завеждане на активите в отчетна група „ДСД”.	група 22	7609

4.4. Придобиване на ДМА в условията на финансов лизинг

Отчитането на операциите по **финансов лизинг**, при които ОДЗ Сф.-град е лизингополучател, се отнася за ДМА, които са със стойност над 10 000 лв. и срок на лизинга над една година. Придобитите активи от агенцията се отразяват в отчета за касово изпълнение на бюджета като капиталови разходи в годината на придобиване с цялата стойност, намалена с разходите за лихви и в увеличение на друго финансиране в отчета за касовото изпълнение на бюджета по съответния разходен и финансиращ подпараграф.

Съставят се следните счетоводни статии:

От лизингополучателя (наемателя):

За заприходяване на актива по сметка от **група 20** по справедлива стойност:

Д-т с/ка 20 *Дълготрайни материални активи*

Д-т с/ка 1917 *Коректив на номиналната стойност на задължения по финансов лизинг към местни лица (или с/ка 1918)*

К-т с/ка 1911 *Задължения по финансов лизинг към местни лица (или с/ка 1912)*

Отразяване на сумите по параграфите на ЕБК в отчета за касовото изпълнение на бюджета:

При придобиването на актива от лизингополучателя – с неговата справедливата стойност:

§ 52-00 *„Придобиване на транспортни средства” /*

§ 93-17 *„Задължения по финансов лизинг и търговски кредит (+)”*

За отразяване на дължимата вноска за първата и всяка следваща година, включително лихвата като текущ дял по финансов лизинг:

Д-т с/ка 1911 *Задължения по финансов лизинг към местни лица (или с/ка 1912)*

К-т с/ка 1913 *Текущ дял по финансов лизинг към местни лица (или с/ка 1914)*

За отчитане на текущите лихви, припадащи се за периода на лизинговата вноска за първата и всяка следваща година в съответствие с договора:

Д-т с/ка 6241 *Разходи за лихви по финансов лизинг от страната (или с/ка 6242)*

К-т с/ка 1917 *Коректив на номинална стойност на задължения по финансов лизинг към местни лица (или с/ка 1918)*

При изплащане на дължимата сума:

Д-т с/ка 1913 *Задължения по финансов лизинг към местни лица (или с/ка 1914)*

К-т с/ки от сметка 7500 *Разчети за плащания в СЕБРА*

С дължимата вноска през първата година, както и всяка следваща година за лизинговия период се отразява разхода на касова основа:

§ 29-10 *„Платени лихви по финансов лизинг и търговски кредит”*

§ 93-18 *„Погашения по финансов лизинг и търговски кредит(-)”/*

§ 66-02 *Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в Себра (+)*

4.5. Отчитане на капитализираните разходи на наети/предоставени за ползване безвъзмездно дълготрайни активи

Съгласно т.16.12.1 от ДДС № 20 от 2004 г. получените за безвъзмездно временно ползване/ или под наем ДМА се отчитат по справедлива стойност като чужди ДМА по задбалансова **сметка 9110** *„Чужди дълготрайни активи”*. Когато за тези активи са извършени допълнителни разходи и подобрения, които задоволяват изискването за признаване на актив съгласно т. 6.1 от НСС 16, тези разходи се завеждат балансово по **сметка 2091** *„Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване на ДМА”*. При връщането на актива и в случай, че не се възмездяват, тези разходи се изписват от баланса в кореспонденция със сметките от **група 64** за предоставени капиталови трансфери в натура (когато ДМА са получени от физическо лице или небюджетно предприятие) или сметките от **група 76** (когато ДМА са получени от друга бюджетна организация). В случай, че се възмездяват – отчита се продажба на този ДМА чрез използването на съответните **сметки 6149 и 7149**. Сметките от **подгрупа 241** за акумулираната амортизация и **сметка 2091** се закриват при връщане на актива на собственика.

Счетоводни статии:

В случай, че извършените разходи не се възмездяват:

За заведените чужди дълготрайни активи:

Д-т с/ка 9110 *Чужди дълготрайни активи*

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

За извършения основен ремонт:

Д-т с/ка 2091 *Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване на дълготрайни материални активи*

К-т с/ка 4010 *Задължения към доставчици от страната*

Издължаване към доставчика:

Д-т с/ка 4010 *Задължения към доставчици от страната*

К-т с/ка 7500 *Разчети за плащания в СЕБРА*

§ 51-00/ § 66-02 (+)

Начисляване на разходи за амортизация:

Д-т с/ка 6039 *Разходи за амортизация на други дълготрайни материални активи*

К-т с/ка 2419 *Амортизация на други дълготрайни материални активи*

Връщане на дълготрайния актив на собственика:

Д-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К-т с/ка 9110 *Чужди дълготрайни активи*

Отписване на акумулираната амортизация и капитализираните разходи:

В случай, че акумулираната амортизация е равна на размера на капитализираните разходи:

Д-т с/ка 2419 *Амортизация на други дълготрайни материални активи*

- с акумулираната амортизация

К-т с/ка 2091 *Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване на дълготрайни материални активи* - с капитализираните разходи

В случай, че акумулираната амортизация е по-малка от размера капитализирани разходи:

Д-т с/ка 2419 *Амортизация на други дълготрайни материални активи*

- с акумулираната амортизация

Д-т с/ка от гр. 64, гр. 76 - с балансовата стойност

К-т с/ка 2091 *Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване на дълготрайни материални активи*

- с капитализираните разходи

В случай, че извършените разходи се възмездяват от собственика:

За изписване на капитализираните разходи: в случай, че е усвоен целия размер на амортизируемите капитализирани разходи:

Д-т с/ка 2419 *Амортизация на други дълготрайни материални активи*

К-т с/ка 2091 *Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване на дълготрайни материални активи*

За начисляване на постъпленията от продажба:

Д-т с/ка 4110 *Вземания от клиенти от страната*

К-т с/ка 7149 *Приходи от продажби на други дълготрайни материали активи*

Постъпления на приходите от продажба:

Д-т с/ка от група 50 *Парични средства*

К-т с/ка 4110 *Вземания от клиенти от страната*

За изписване на капитализираните разходи: в случай, че не е усвоен целия размер на амортизируемите капитализирани разходи:

За изписване на ремонта:

Д-т с/ка 2419 *Амортизация на други дълготрайни материални*

- с акумулираната амортизация

Д-т с/ка 6149 *Отчетна стойност на продадени други материални дълготрайни активи* - с балансовата стойност

К-т с/ка 2091 *Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване на дълготрайни материални активи*

- с капитализираните разходи

За начисляване на постъпленията от продажба:

Д-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

К-т с/ка 7149 Приходи от продажби на други дълготрайни материали
активи

Постъпления на приходите от продажба:

Д-т с/ка от група 50 Парични средства

К-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

5. Отписване на ДМА от баланса

5.1. При бракуване на ДМА

При установяване на ДМА, които са негодни поради физическо износване или морално остаряване, същите се отписват от сметките от **раздел 2 (групи 20, 22)** на основание бракуване на активите (заповед на ръководителя за назначаване на комисия за бракуване, експертно мнение и описване в протокол за брак).

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Намалението на ДМА се отразява чрез сметка 6992 „Намаление на нефинансовите дълготрайни активи от други събития” по балансова стойност.	подгр. 241- с акумулираната амортизация с/ка 6992 – с балансовата стойност	гр. 20, 22- с отчетната стойност
2.	В края на годината сметка 6992 се приключва със сметка 1201 „Изменения на нетните активи за периода”.	1201	6992

5.2. При продажба на ДМА

При продажба, ДМА от **група 20** се отписват в отчетна група „Бюджет”, където са позиционирани по отчетна стойност. По сметките от **подгрупа 614** се отразява балансовата стойност и по сметките от **подгрупа 241** – акумулираната амортизация.

При продажба, ДМА от **група 22** се отписват в отчетна група „ДСД”. Отчетната стойност, отразена по сметките от **подгрупа 613** се прехвърля от отчетна група „ДСД”, в отчетна група „Бюджет” чрез **сметка 7602** „Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Други сметки и дейности”.

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	<u>ДМА от гр. 20:</u> Намалението на активите се отразява чрез отписване по сметките от подгрупа 614 в отчетна група „Бюджет”.	241- с акумулираната амортизация 614 - с балансовата стойност	20
3.	<u>ДМА от гр. 22:</u> Отписване на активите от гр. 22 в отчетна	241- с акумулираната амортизация	

	група „ДСД” и прехвърляне на балансовата стойност, отразена по сметките от подгрупа 613 в отчетна група „Бюджет” чрез сметка 7602.	7602 -с балансовата стойност	22
3.1.	Поемане на балансовата стойност: - в отчетна гр. „Бюджет”.	613 - с балансовата стойност	7602

6. Отчитане на приходите от продажбите на дълготрайните материални активи от група 20 и 22 в отчетна група „Бюджет”

Съставя се следната счетоводна статия:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отразяване на вземанията от клиента.	4110	713, 714
2.	Постъпление на приходите от продажба.	50 § 95-07, или § 96-07 (-)	4110 § 40-00 (+)

7. Размяна и замяна на ДМА с други активи

Всички *замени* на ДМА с други активи се отчитат едновременно като придобиване на активи и като постъпления от продажба на ДМА, чрез използването на съответните сметки от **подгрупи 614 „Отчетна стойност на продадените дълготрайни активи”** и **714 „Приходи от продажба на дълготрайни активи”**.

Замяната се оценява по справедливата стойност на заменения или придобивания актив - която от двете е по-ясно определена.

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отписване на заменения дълготраен актив.	241 613, 614	20, 22
2.	Отразяване на придобития дълготраен актив.	20, 22	713, 714

8. Размяна на несходни активи

Когато е налице очевидно **неравностойна замяна** на активи между агенцията и небюджетно предприятие или физическо лице, съответната разлика под/над справедливата стойност на заменяния актив се отчита като капиталов/текущ трансфер в натура по сметките от **групи 64 „Пенсии, помощи и обезщетения за домакинства, субсидии и други текущи и капиталови трансфери”** или **74 „Помощи от страната и чужбина”**.

9. Обезценка на ДМА

Съгласно т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г. на МФ, ОДЗ Сф.-град извършва обезценка на амортизируем нефинансов дълготраен актив, като се сравнява балансовата стойност с текущата възстановима стойност. При съответните записвания **не** се засягат сметките от **група 24**, а увеличенията/намаленията на балансовата стойност се отразяват само по

сметките от **групи 20, 21 и 22**, доколкото не е определено друго със стандартите и указанията по чл. 164, ал. 1 и 3 от ЗПФ.

С т.86 от ДДС № 07 от 22.12.2017 г. МФ даде указания „Считано от **2018 г.** бюджетните организации могат да извършват най-малко веднъж на **три** години преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи по реда на **т. 16.24 и 36.1** от ДДС № 20/2004 г.”

За бюджетните организации **не е налице нормативно изискване** оценката на краткотрайните и дълготрайни материални активи да се извършва задължително от лицензиран оценител.

При извършване на прегледа за обезценка се спазват следните процедури:

а) съпоставя се балансовата стойност на ДМА (НМДА) с текущата възстановима стойност. За текуща възстановима стойност на тези активи се приема справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текущата покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода (т. 36.1.1 от ДДС № 20 от 2004 г.);

в) не се извършва преглед за обезценка на активите, които са в процес на придобиване/строителство със срок **под една година** (т. 36.1.5 от ДДС № 20 от 2004 г.);

г) не е задължително обезценката на сгради да се извършва от лицензиран оценител съгласно указанията, дадени от МФ, дадени в писмо № 04-06-260 от 18.08.2005 г. на МФ.

Счетоводното отчитане на обезценката на активите е чрез дебитиране на **сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи”** срещу кредитиране на сметките от **група 20, 21 и 22**.

При обезценка с разликата между балансовата стойност (по-голяма) и текущата възстановима стойност (по-малка) се съставя статията:

Д-т с/ка 7801 Преоценки на нефинансови дълготрайни активи

К-т с/ки от раздел 2 Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи

За задбалансово заведените активи при възможност и по преценка на ВРБ е допустимо да се извърши тест за обезценка, с изключение на активите, заведени по **сметка 9909**.

10. Преоценка на ДМА

Съгласно т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г. на МФ, ОДЗ Сф.-град извършва преоценка на амортизируем нефинансов дълготраен актив, като се сравнява балансовата стойност със справедливата стойност на актива.

Преоценка се извършва, когато са налице очевидно нереално заведени активи по силно завишена или занижена балансова стойност и същите следва да се приведат към справедлива стойност в края на отчетния период. Тя бива подоценка и надоценка.

При подоценка с разликата между балансовата стойност (по-голяма) и справедливата стойност (по-малка) се съставя статията:

Д-т с/ка 7801 Преоценки на нефинансови дълготрайни активи

К-т с/ки от раздел 2 Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи

При надоценка с разликата между справедливата стойност (по-голяма) и балансовата стойност (по-малка) се съставя статията:

Д-т с/ки от раздел 2 Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи

К-т с/ка 7801 Преоценки на нефинансови дълготрайни активи

11. Приблизителна оценка на ДМА в края на годината

ДМА, които към края на годината са в процес на придобиване, се оценяват на база на достигнатия етап на процеса на придобиване/доставка, а не на основата на платените авансово суми на доставчика, освен ако същите могат да се разглеждат като разумно приближение на разходите по придобиване до достигнатия етап.

За определянето на оценката на достигнатите разходи в процес на придобиване се ползват различни източници на информация. В зависимост от конкретните обстоятелства, практически се използват източници, които осигуряват база за разумни и надеждни оценки – фактическо измерване на обема на извършената работа, фактуриране в началото на следващата година, калкулации на доставчика, експертни оценки и др.

Определя се **приблизителна счетоводна оценка** на разходите, съответстващи на достигнатия етап на придобиване, които към края на отчетната година не са осчетоводени по съответните сметки от подгрупа **207** „ДМА в процес на придобиване“ или подгрупа **607** „Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност“.

От общия размер на оценените кумулативни разходи от началото на процеса на придобиване до достигнатия етап, се приспадат сумите, които вече са били начислени през текущата и предходни години по съответните сметки от подгрупи **207**, **607**. В размера на оценката не се включва очакваната сума на ДДС с право на данъчен кредит. Определената сума на счетоводна оценка на разходите по придобиването се начислява по съответните сметки от подгрупи **207**, **607** за сметка на отчетените до момента суми по аванси към доставчиците (**сметки 4020** „Доставчици по аванси от страната“ или **4040** „Доставчици по аванси от чужбина“).

В случай, че счетоводната оценка на разходите по придобиването е по-голяма от салдото по сметките за аванси към съответните доставчици (а не към целия размер на салдото по **сметки 4020** или **4040**), с разликата се кредитират сметки:

- **4971** „Коректив по задължения към доставчици - местни лица“.
- **4972** „Коректив по задължения към доставчици - чуждестранни лица“.

Начислените за отчетната година суми са приблизителни оценки, а не реално дължими вземания и задължения. При кредитирането на **сметки 4020** или **4040**, сумите се отнасят по отделна аналитична сметка (контра-сметка), с оглед при тези операции да не се засягат индивидуалните партиди на доставчиците.

Съставят се счетоводните статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Определяне на приблизителна счетоводна оценка на разходите за ДМА, които се капитализират в отчетна група „Бюджет“ / или на разходите за ДМА, които се капитализират в отчетна група „ДСД“:	2071 или 607	
1.1.	- до размера на отчетените суми към доставчиците;		4020, 4040,
1.2	- с превишението на фактическите разходи над отчетените аванси към доставчиците.		4971,4972

В началото на следващата година, счетоводните записвания се сторнират чрез червено сторно. Операцията се отразява в отчетността за следващата отчетна година. Не е задължително процедурите да се прилагат, когато:

- конкретната доставка на активите в процес на придобиване е в несъществен размер спрямо общия размер на придобитите активи през годината;
- са налице разумни очаквания, че общата сума на тези приблизителни счетоводни оценки е в несъществен размер за ОДЗ Сф.-град;
- близо до края на годината (*например* 2-3 месеца) е извършено междинно измерване/фактуриране на работата, което е осчетоводено по **сметки 207, 607** и обемът на извършената дейност по придобиването на активите до края на годината е несъществен;
- процесът по придобиването е в начален стадий и сумата е в несъществен размер спрямо целия обем на доставката;
- не може обективно да се направи разумна приблизителна оценка (това обстоятелство се оповестява в приложението към годишния финансов отчет).

12. Специфични операции при ДМА

- Придобиване на земя и сграда
Когато едновременно се придобиват сграда и земя, стойността на земята се завежда отделно в отчетна група „Бюджет” по **сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи”**.
- Когато се прехвърлят земи и сгради от други бюджетни организации (общини и бюджетни организации от подсектор „Централно управление”) се дебитират сметки 2201, 2010 и подгрупа 203 срещу кредитиране на сметки от подгрупа 76 в съответствие с насрещния контрагент.
- Когато даден актив, класифициран като материален запас по сметките от **раздел 3**, започне да се използва в агенцията като ДМА, този актив се прекласифицира, като се отписва от съответната сметка за материални запаси и се завежда по съответната сметка от **група 20 „Дълготрайни материални активи”** по отчетна стойност, при спазване на стойностния праг на същественост за признаване на ДМА.

13. Признаване на нематериални дълготрайни активи

Нематериални дълготрайни активи (НМДА), отчитани по **група 21 „Нематериални дълготрайни активи”** представляват установим нефинансов ресурс, придобит и контролиран от агенцията, който:

- няма физическа субстанция;
- има съществено значение при употребата му;
- при придобиването му може да бъде оценяван разумно;
- стойността му при придобиване е равна или по-голяма от 1000 лв. без ДДС с изключение на програмните продукти и лицензите за тяхното ползване;
- само от използването на актива се очаква икономическа изгода.

В групата на НМДА се включват:

Програмни продукти - закупените или създадените за собствени нужди програми и пакети от програми, свързани с удовлетворяване на определени информационни потребности, **както и лицензите**, платени от агенцията за срочното ползване на определен програмен продукт, който не е собственост на бюджетната организация. Програмните продукти се признават балансово, независимо от стойността, по която те се придобиват.

Патентът е признато и удостоверено право на авторство и изключително право за ползване на изобретението.

Лицензите са документи, които бюджетната организация е придобила срещу заплащане за получаването им и има право да разрешава, обикновено срещу заплащане, използването на патентовано изобретение или призната рационализация.

Съгласно т. 38.2 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ за класифицирането и признаването на НМДА важат **същите прагове на същественост** и правила, които са приети от първостепенния разпоредител с бюджет за признаване на ДМА (1000 лв.).

Нематериални дълготрайни активи, получени в резултат на безвъзмездна сделка, се оценяват по справедлива стойност към датата на осъществяване и се документират със заповед на ръководителя за назначаване на комисия и протокол от комисията за направената оценка.

От гледна точка на баланса сметките от **група 21** са **активни**. Аналитичното отчитане се организира по видове нематериални дълготрайни активи.

Програмните продукти и лицензите се отчитат по **сметка 2101 „Програмни продукти и лицензи”**. Признават се балансово като НМДА независимо от стойността, по която са придобити.

Отписване на нематериалните дълготрайни активи:

Д-т с/ка 6992 Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития (при бракуване) – по балансова стойност

Д-т с/ка 6140 Отчетна стойност на продадени нематериални дълготрайни активи (при продажба)

Д-т с/ка 4500 Вътрешни разчети (при вътрешни трансфери в системата на ПРБ) – по балансова стойност

Д-т с/ка 2420 Амортизация на нематериални дълготрайни активи (с акумулираната амортизация)

К-т с/ка 21 Нематериални дълготрайни активи

При придобиване на нематериални дълготрайни активи чрез възлагане на външен изпълнител в процеса на придобиване до неговото завършване се прилага **сметка 2107 „Нематериални дълготрайни активи в процес на разработка и придобиване”**, като на касова основа капиталовите разходи се отчитат по **§ 53-00 „Придобиване на нематериални дълготрайни активи”** (за онези случаи на придобиване на нематериални активи, които се извършват на няколко стадия, а не като еднократен акт).

Начисляване на извършените разходи:

Д-т с/ка 2107 Нематериални дълготрайни активи в процес на разработка и придобиване

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Изплащане на задълженията към изпълнителя:

Д-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

К-т с/ка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

§ 53-01 „Придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти”/ § 66-02 (+)

Приключване на изпълнението:

Д-т с/ка 2101 Програмни продукти и лицензи за програмни продукти

К-т с/ка 2107 Нематериални дълготрайни активи в процес на разработка и придобиване

Преглед за обезценка на НМДА се извършва веднъж на три години по реда, определен за дълготрайните активи.

Като текущи разходи във връзка с НМДА се отчитат:

- разходите за **текуща поддръжка** на патенти, лицензии и други подобни, за които следва да се има предвид разпоредбата на т. 38.2.5 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ за отчитането им като текущ разход по § 10-20 „Разходи за външни услуги” и по **сметка 6026 „Разходи за поддръжка на софтуер”**;

- за обучение, реклама и / или промоция;
- за реорганизация и преместване;
- за поддържане на първоначално установената стандартна ефективност на нематериалния актив, документирана чрез аргументирано писмено становище на упълномощено техническо лице или експертна комисия.

14. Прехвърляне / получаване на нефинансови активи

I. При разпоредителя, прехвърлил нефинансовите активи			
	Стопански операции	Дебит	Кредит
1.	Прехвърляне на активи в системата на МЗХГ - брутен подход по отчетна стойност.	х	х
	- прехвърляне от ОДЗ Сф на др. разпоредители в системата на МЗХГ;	4500 24	20, 21, 22
	-между отчетни групи – (в отч. гр., от която се прехвърля ДА)	4500, 24	20, 21, 22
2.	Предоставяне на активи на други разпоредители извън системата на ПРБ (подсектори ЦУ, общини, СОФ, от сектор „ДУ”, от др. сектори на икономиката) – нетен подход по балансова стойност.	7612, 7642, 7652,7672, 7692	20, 21, 22
II. При разпоредителя, получил нефинансовите активи:			
	Стопански операции	Дебит	Кредит
1.	Получаване на активи вътре в системата на МЗХГ: отчетна стойност, акумулирана амортизация и балансова стойност.	х	х
	--на др. ВРБ в системата на МЗХГ;	20, 21, 22, 24	4500
	- между отчетни групи.	20, 21, 22, 24	4500
2.	Получаване на активи от други разпоредители извън системата на ПРБ (сектори ЦУ, общини, СОФ, от сектор „ДУ”, от др. сектори на икономиката).	20, 21, 22	7612, 7642, 7652,7672, 7692

КРАТКОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ)

1. Същност на материалните запаси

Материални запаси са краткотрайни материални активи под формата на материали, придобити чрез покупка. Този разход се отчита като текущ за периода, през който е извършен.

✓ Материални запаси се оценяват по доставна стойност, която включва разходите по закупуването.

✓ Търговската отстъпка до 10 % (включително) от стойността се приспада при определяне на разходите за покупка.

✓ В цената на придобиване не се включват складови разходи, финансови разходи, извънредни разходи.

✓ Безвъзмездно придобитите материални запаси се оценяват по справедлива стойност.

✓ Движението на материалите между отделните складове и МОЛ в рамките на ОДЗ Сф се организира при минимално дублиране на обороти. Отписването от един обект и завеждането му в друг се извършва по ред и с документ (складова разписка, протокол, искане и др.), определен от агенцията.

✓ На гърба на първичния документ се извършва заверка за направлението на разхода с подписи на МОЛ и потребителите.

✓ Материални запаси с дълготрайна употреба, изписани на разход в момента на тяхното придобиване, по преценка на гл. счетоводител за целите на контрола се завеждат задбалансово по материалноотговорни лица.

Съставя се следната счетоводна статия:

Д-т с/ка 9909 *Други активи в употреба изписане на разход*

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

2. Метод за изписване на материалните запаси

При изписването и влагането в употреба на материалните запаси се прилага метода на „**среднопретеглена величина**”.

В края на всеки отчетен период се извършва преглед за преоценка на материалните запаси по справедлива стойност.

3. Счетоводно отчитане на материалите

За счетоводното отчитане на материалите в системата на ОДЗ Сф.-град се използва синтетична **сметка 3020 „Материали”**, както и подсметки към нея на аналитично ниво. Сметката е активна и към нея се откриват подсметки по видове материални запаси, съобразно конкретните особености на бюджетната дейност.

Поради специфичния характер на бюджета в отделни случаи, когато материалите се предават пряко за използване без да се засклаждат, може **сметка 3020 „Материали”** да не се използва.

В този случай се създава подходяща система за оперативно отчитане на предадените за употреба, но неизползвани материали.

Гориво - смазочните материали за МПС се водят количествено и стойностно по МПС и упълномощени лица. В края на всеки месец се изписва на разход изразходваното гориво по норми на пробег в зависимост от изминатите километри по пътна книжка (пътен лист), като салдото по **сметка 3020 „Материали”** показва наличността на горивото в резервоари на колите.

3.1. Преразход на гориво в ОДЗ Сф.-град

В края на всеки месец се извършва проверка на наличното количество гориво в автомобили. При констатиран преразход се съставят следните статии:

Начисляване на задължението:

Д-т с/ка 6993 *Намаление на материални запаси от други събития*

К-т с/ка 3020 *Материали, подсметка 30200 „Гориво”*

Начисляване на начета:

Д-т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица*

К-т с/ка 7198 *Приходи от неустойки, начети и обезщетения*

Погасяване на начета:

Д-т с/ка гр. 50 *Парични средства*

К-т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*

§ 95-07 (-)/ § 28-02 (+)

Трансфер към МЗХГ:

Д-т с/ка 7501 *Вътрешни касови трансфери в левове*

К-т с/ка 50131 *Текущи банкови сметки в левове*

§ 61- 09 (-)/§ 95-07 (+)

Активи, като наръчници, сборници, бюлетини, годишници, периодични и ежедневни печатни издания, рекламни материали и др., които не представляват библиотечен фонд, следва да се отразява само в отчетна група „Бюджет“ евентуално и в „СЕС“ при придобиването им.

Те подлежат на отчитане по **сметка 3020 „Материали“** за наличните активи (на склад).

При влягане в употреба със закупуването ОДЗ Сф.-град възприема подход на изписването им на разход при тяхното придобиване, като контролът по съхраняването и опазването на тези активи се организира извън системата на двустранното счетоводно записване или по задбалансова **сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“**.

Съгласно Индивидуалния сметкоплан на ОДЗ Сф към **сметка 3020 Материали** е изградена следната структура на аналитично ниво:

подсметка 30200 „Горива”

подсметка 30201 „Канцеларски материали”

подсметка 30202 „Храна”

подсметка 30203 „Медикаменти и лекарства”

подсметка 30204 „Учебни материали и помагала”

подсметка 30205 „Постелен инвентар и работно облекло”

подсметка 30206 „Строителни материали”

подсметка 30207 „Консумативи и резервни части за хардуер”

подсметка 30208 „Други резервни части”

подсметка 30209 „Други материали”

Дебитират се:	Кредитират се:
със стойността на придобитите материални запаси, както и при преоценка в посока увеличение.	със стойността на предадените материални запаси в употреба, както и при преоценка в посока намаление и при бракуване.

Счетоводни статии при отчитането на материалите:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отчитане на доставените материали въз основа на издадената от продавача фактура.	3020	4010, 4030,
2.	Издължаване към доставчиците	4010 § 10-00	7500 § 66-02 (+)
3.	Отразяване прехвърлянето на материали от един склад в друг.	3020	3020
4.	Отразяване получаването на материали по безвъзмезден начин.	3020	7413
5.	Отразяване получаването на материали в резултат от ликвидация на ДМА.	3020	7993
6.	За получените материали по реда на централизираните доставки.	3020	4500
7.	Установяване на излишъци от материали след проведена инвентаризация.	3020	7993
8.	Отчитане разходите на материали.	601	3020
9.	Намаление на материалите в резултат на продажба.	6112	3020
10.	Отразяване на получените суми, свързани с продажбата.	50 § 95-07 (-)	7112 § 24-04 (+)
11.	Отразяване на липсата на материали.	6993	3020
12.	Преоценка в намаление на отчетната стойност на материалите.	7802	3020
13.	Преоценка в увеличение на отчетната стойност на материалите.	3020	7802
14.	В случаите, когато намалението на материалите се извършва, чрез безвъзмездното им предоставяне в системата на МЗХГ:	x	x
	-от „Бюджет” в „Бюджет”; от „СЕС” в „СЕС”; от ДСД” в „ДСД”;	4500	3020
	- от „Бюджет” в „СЕС” и обратно;	4501	3020
	- от „Бюджет” в „ДСД” и обратно;	4502	3020
	- от „СЕС” в „ДСД” и обратно.	4503	3020
15.	В случаите, когато увеличението на материалите се извършва, чрез безвъзмездното им получаване в ОДЗ Сф:	x	x
	-от „Бюджет” в „Бюджет”; от „СЕС” в „СЕС”; от ДСД” в „ДСД”;	3020	4500
	- от „Бюджет” в „СЕС” и обратно;	3020	4501
	- от „Бюджет” в „ДСД” и обратно;	3020	4502
	- от „СЕС” в „ДСД” и обратно.	3020	4503
16.	Получаване на материали - консумативи за лабораторията.	3020	4010

4. Оповестяване на материалните запаси

В приложението към годишния финансов отчет се оповестява: счетоводната политика за оценката на материалните запаси при тяхното отписване, включително приложените методи; възприетата база за разпределение на постоянните разходи, ако има такива, както и прегледа за преоценка на материалните запаси в края на годината, съгласно изискванията на т. 2.3 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.

5. Специфика при отчитането на материални запаси

5.1. При закупуване на материални запаси и други активи в ОДЗ Сф.-град със значителна по размер *отстъпка* (например на половин цена), която не е обусловена от обичайната търговска политика и практика на доставчика (10 %), не произтича от обичайна или извънредна разпродажба на активи и при конкретните обстоятелства и условия може да се разглежда като форма на безвъзмездно предоставени средства от страна на доставчика, активите се завеждат по справедлива стойност, а разликата между нея и действително платената сума се отчита по сметките от **група 74 „Помощи и дарения от страната и чужбина“** от СБО (сметките за получени трансфери в натура).

5.2. Когато в ОДЗ Сф.-град се закупуват материални запаси на цени, *надвишаващи* справедливата им стойност, за целите на регулиране и контрол, тези активи се завеждат по справедлива стойност, а разликата се отчита като разход - текущ трансфер, по съответните сметки от **група 64 „Пенсии, социални помощи и обезщетения, субсидии и капиталови трансфери“**.

5.3. При предоставяне на материални запаси *на персонала* на ОДЗ Сф.-град се извършва преценка за класифицирането на тези разходи като: разходи за материали; разходи за възнаграждения за персонала; разходи за текущ трансфер за домакинства.

5.4. При *безвъзмездното предоставяне* на материални запаси от ОДЗ Сф.-град на физически лица и небюджетни предприятия, операцията се осчетоводява по отчетна стойност, като разход за текущ трансфер в натура, по съответните сметки от **група 64 „Пенсии, помощи и обезщетения за домакинства, субсидии и други текущи и капиталови трансфери“** а не като разход за материали. Например, предоставяне на активи при извънредни събития.

5.5. Ако предоставянето на материални запаси по същество представлява форма на възнаграждение в натура за извършена работа, операцията се отчита като *разход за възнаграждения на персонал в натура* и като *приход от продажба* на съответните активи по справедливата им стойност към датата на предоставяне.

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отразяване на разходите за възнаграждения.	6049	7112
2.	Отписване на материалите по отчетна стойност.	6112	3020

Когато предоставените активи се използват от персонала за целите на дейността на агенцията (работно облекло, храна за работа при вредни условия и други подобни случаи), материалните запаси се отчитат като разходи за материали, а не като разходи за персонал.

➤ Предоставените предметни награди на персонала по повод годишнини, юбилеи и други подобни случаи се отчитат като разходи за материали.

Съставят се статиите:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отразяване на разходите.	6019	3020
2.	Предоставяне на предметна награда на персонала.	6019	3020

Материални запаси, вложени в употреба, се изписват на разход. За вложените в употреба запаси в текущата година – чрез дебитиране на **сметка 6019** „Разходи за други материали”, а за вложените в предходни години – **сметка 6993** „Намаление на материални запаси от други събития”.

РАЗДЕЛ VI.

ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ – ВЗЕМАНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

1. Същност на разчетите

Счетоводното отчитане на разчетите се осъществява чрез сметките от **раздел 4** „Сметки за разчети - вземания и задължения”.

Счетоводните сметки, чрез които се отчитат **задължения** са пасивни балансови сметки. Тези сметки могат да имат само кредитен остатък, който ще показва стойностния размер на съответното задължение на ОДЗ Сф.-град.

Дебитират се:	Кредитират се:
при намаляване на тези задължения (най-често в момента на тяхното инкасиране).	при отразяване на операции за увеличаване на задълженията.

Счетоводните сметки, чрез които се отчитат **вземанията** са активни балансови сметки. Сметките могат да имат само дебитно салдо, което ще показва стойностният размер на всички вземания на ОДЗ Сф към определен момент.

Дебитират се:	Кредитират се:
при отразяване на операции по увеличаване на вземанията.	при отразяване на операции по намаляване на вземанията.

2. Счетоводно отчитане на разчетите с доставчици и клиенти.

Счетоводното отчитане на взаимоотношенията с доставчиците се отчита чрез сметките към **раздел 4** „Сметки за разчети - вземания и задължения”, **група 40** „Доставчици”. В групата са предвидени синтетични сметки за отчитане на задължения към доставчици в страната и чужбина (**сметки 4010 и 4030**) и синтетични сметки за отчитане на вземания от доставчици (**сметки 4020 и 4040**).

Създадена е възможност при доставката на някои активи и при извършване на услуги, ОДЗ Сф.-град да осчетоводява авансови плащания. Използват се **сметките 4020**

„Доставчици по аванси от страната” и **4040** „Доставчици по аванси от чужбина”, които са активни балансови сметки.

Дебитират се:	Кредитират се:
при предоставяне сумата по аванса.	при осъществяването на доставката или фактуриране на извършената услуга и при връщане на предоставен аванс от доставчика.

Сметките могат да бъдат само с дебитен остатък, който показва размера на предоставения аванс от ОДЗ Сф.-град срещу бъдещи доставки и услуги. Сметките се прилагат и при отчитане на плащания във връзка с разходи, предвидени за следващ отчетен период (например застраховки, абонамент за следваща година и др.).

Сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната” и **сметка 4030** „Задължения към доставчици от чужбина” са пасивни балансови сметки. Кредитните им остатъци показват размера на неизплатените от ОДЗ Сф.-град задължения към различни доставчици. Разчетните взаимоотношения с доставчици винаги имат конкретен характер, което изисква същите да се индивидуализират чрез системата на аналитичната отчетност.

Дебитират се:	Кредитират се:
при тяхното погасяване.	при възникване на задължения към доставчици.

Счетоводни записвания при възникване на задължения/вземания към доставчици:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Възникване на задължения към доставчици.	20, 21, 22, 30, 31, 32, 33	4010, 4030
2.	Изплатени задължения към доставчици на основание екземпляр от инкасиран платежен документ.	4010, 4030	7500
3.	Когато преди реализирането на доставката или услугата се предостави аванс на доставчика.	4020, 4040	7500
4.	На основание фактура за извършените доставки и услуги.	раздели 2, 3	х
4.1.	- с изплатения аванс;	х	4020, 4040
4.2.	- с разликата от аванса до стойността на доставката.	х	4010, 4030
5.	При възстановяване на неусвоен аванс от доставчици.	50	4020, 4040

Със сметките от **подгрупа 407** „Разчети с доставчици – приходни позиции” се отчитат само онези разчети с доставчици, плащанията на които се отчитат на касова основа не като разход, а като намален приход по приходен **§ 24-04 (-)** съгласно дадените указания от МФ в т. 7.24 от ДДС № 20 от 2004 г. Това е стопанската дейност, която е облагаема по реда на ЗКПО. Разходите при доставката на материали, продукцията и стоки,

свързана с тези дейности се отчита по § 24-04 (-), а приходите от продажби в дейностите се отчитат по § 24-04 (+). Отчетените нетни приходи по този подпараграф в отчета за касовото изпълнение на бюджета са във взаимовръзка с разликата между кредитните салда на сметките от **подгрупа 711** „Приходи от продажби на услуги, стоки и продукция” за приходите от продажба и дебитните салда на сметките от **подгрупа 611** „Отчетна стойност на продадени материални запаси” за изписване на продадените активи по отчетна стойност, както и на разчетите за ДДС – **сметка 4511** „Разчети за ДДС”.

Взаимоотношенията с **клиенти** от страната и чужбина се отчитат чрез сметки от **група 41** „Клиенти”. В индивидуалния сметкоплан на ОДЗ Сф е изградена аналитична структура, включваща различните видове вземания - от небюджетни предприятия и физически лица. Дебитното салдо по съответната сметка показва размера на неполучените вземания.

Предвидени са две групи сметки:

Първа група: сметки за отчитане на вземания от клиенти (сметки 4110 и 4130);

Втора група: сметки за отчитане на задълженията по получени аванси от клиенти (сметки 4120 и 4140) .

Сметки за отчитане на вземания от клиенти са активни сметки. Сметките могат да имат само дебитни салда, които показват размера на вземанията от клиенти в страната и чужбина.

Дебитират се:	Кредитират се:
при отразяване на възникнали вземания от клиенти.	при тяхното уреждане на основание екземпляр от инкасиран платежен документ.

Сметките за отчитане на получените аванси от клиенти са пасивни сметки. Сметките могат да имат само кредитни салда, които показват размера на задълженията по получени аванси от клиентите в страната и чужбина.

Дебитират се:	Кредитират се:
при предоставяне на материалния актив, обект на сделката или при извършването на услугата.	при отразяване на операциите по получаването на аванси, както и при връщане на неусвоен аванс.

Счетоводни статии при операции за разчети с клиенти:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Вземания на основание екземпляр от фактура за продадени нефинансови активи или извършени услуги.	4110, 4130	711
2.	Изписване на продадените ДМА.	614, 241	20
3.	Отразяване на стопанската операция при инкасиране на вземанията по банков път.	50	4110, 4130
4.	Получаване на аванс от клиент.	50	4120, 4140

5.	Връщане на неусвоен аванс.	4120, 4140	7500
----	----------------------------	---------------	------

2. Отчитане на разчетите с персонала

Основните сметки, за отчитане на взаимоотношенията с персонала са сметките от **подгрупи 421 „Разчети с работници, служители и друг персонал – местни лица”** и **422 „Разчети с работници, служители и друг персонал – чуждестранни лица”**.

За счетоводното отчитане на провизиите за бъдещи плащания към персонала в СБО е предвидена **сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала”**. При счетоводното отчитане на разчетните отношения с персонала са предвидени сметки в **раздел 6 „Сметки за разходи”** в индивидуалния сметкоплан на ОДЗ Сф.-град – сметките от **подгрупи 604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала”** и **605 „Разходи за социални осигуровки”**.

Счетоводни статии при отчитане разчетите с персонала:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Изплатен аванс на персонала.	4211, 4224	7500
2.	Начислено трудово възнаграждение.	604 (без 6047 и 6048)	4211
3.	Изплатено възнаграждение.	4211	7500
3.	Начисляване на разходи за провизии на персонал.	6047	4230
4.	Сторниране на начислените провизии, в следващия отчетен период/година/.	4230	6048

4. Счетоводно отчитане на разчетите с подотчетни лица

Подотчетните лица са длъжностни лица от персонала на ОДЗ Сф.-град, на които се предоставят авансово парични средства за финансиране на бъдещи парични разходи (за командировки, за закупуване на материални запаси, нефинансови активи и др.). По своя характер разчетите с подотчетни лица са вземания на ОДЗ Сф., като се разкриват аналитични нива и по този начин отчетността е детайлизирана на ОДЗ Сф.-град а. В края на годината неотчетени суми от получени служебни аванси може да има само при наличие на изключителен случай, със знанието и санкцията на ръководителя на бюджетната организация.

За тяхното счетоводно отчитане към **подгрупа 426 „Подотчетни лица”** са предвидени две синтетични сметки (**4261 и 4262**), които са активни.

Дебитират се:	Кредитират се:
при предоставяне средствата по аванса.	при отчитането на аванса.

Счетоводни статии при отчитане на аванс, предоставен на подотчетно лице:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Предоставен паричен аванс на подотчетно лице.	4261, 4262	5011, 7500
2.	Отчитане на предоставения аванс на подотчетното лице срещу командировка.	6093, 6094	4261, 4262

3.	Отчитане на предоставен аванс от подотчетното лице за закупените материални и нематериални активи.	20, 21, 22, 30, 31, 32	4261, 4262
4.	Връщане на неизразходваната част от предоставения аванс.	50	4261, 4262

5. Счетоводно отчитане на вътрешни разчети

Сметките от **подгрупа 450 „Вътрешни разчети“** се прилагат за прехвърляне на вътрешни разчети между разпоредителите с бюджет в системата на първостепенния разпоредител и между отделни отчетни групи в отчетността на ОДЗ Сф.-град. Сметките от тази подгрупа се приключват със сметките от **подгрупа 760** преди годишното приключване.

6. Данъчно облагане на дейността на ОДЗ Сф.-град

6.1. Съгласно чл. 248 от Закона за корпоративното подоходно облагане, ОДЗ Сф се облага с окончателен данък върху приходите от извършване на дейност отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество и за получени други приходи от стопанска дейност. Данъкът е в размер на 3 на сто и е окончателен. Съгласно чл. 252 от Закона за корпоративното подоходно облагане се изготвя годишна декларация по образец за дължимия годишен данък върху приходите в срок до 30 юни на следващата календарната година, която се подава в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрация на данъчно задълженото лице за предходната календарната година.

извършва чрез **сметка 4511 „Разчети за ДДС“**.

При начисляване на фактура за покупка на стоки и услуги се дебитират сметки от **раздели 2, 3, 6, сметка 4511** (със сумата на начисления

Д-т с-ки от група 41 Клиенти

К-т с-ки от група 71 Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия

При разчитане с бюджета, за внасянето на ДДС, се взема следната счетоводна статия:

К-т с-ка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА
§ 66-02 (+)

При разчитане с бюджета, когато се възстановява ДДС, се взема следната счетоводна статия:

Д-т с-ка от група 50 Парични средства

§ 95-07 (-), § 96-07 (-)/ § 19-01 (-)

РАЗДЕЛ VII.

ОТЧИТАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ

1. Същност на финансовите активи

Финансовите активи по своя характер са краткотрайни и бързоликвидни активи. Те се класифицирани в следните три групи: парични средства; финансови инвестиции; предоставени заеми и временна финансова помощ.

Основен финансов актив в ОДЗ Сф.-град са паричните средства, които от своя страна са: налични парични средства; парични средства по сметки в банките.

В зависимост от вида на валутата, в която са деноминирани, паричните средства на ОДЗ Сф могат да бъдат: парични средства в левове (национална валута) и парични средства в чуждестранна валута.

Друга група финансови активи в ОДЗ Сф.-град са предоставени заеми и временна финансова помощ. Те могат да се класифицират в зависимост от различни признаци. В зависимост от срока за тяхното връщане, те биват: краткосрочни или дългосрочни.

Като обекти на счетоводното отчитане паричните средства, финансовите инвестиции и предоставените заеми са активни. Счетоводното им отчитане се извършва чрез активни балансови сметки, включени в **раздел 5 „Сметки за финансови активи“**.

2. Счетоводно отчитане на паричните средства в касата

Наличните парични средства в ОДЗ Сф.-град се отчитат чрез **сметка 5011 „Касови наличности в левове“**.

Операциите с налични парични средства могат да бъдат класифицирани в две групи: приходни и разходни.

Счетоводни статии при операции с парични средства:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отразяване на приходните касови операции при увеличаване на паричните средства в касата.	5011	50, 4020, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 51, 52, 6, 7
2.	Отразяване на разходните касови операции при намаляване на паричните средства в касата.	20, 21, 30, 31, 32, 33, 4010, 4020, 42, 43, 45, 46, 48, 50, 51, 52, 6, 7	5011
3.	Установяване на излишък в касата.	5011	7996
3.1.	Приключване в края на годината на сметка 7996 със сметка 1201.	7996	1201
4.	Касова липса за сметка на ОДЗ Сф (природно бедствие, обир чрез взлом и други такива причини).	6996	5011
4.1.	Приключване в края на годината на сметка 6996 със сметка 1201.	1201	6996
5.	Касова липса поради вина на МОЛ.	6996 § 10-98	5011 § 95-11 (+)
		5011	

5.1.	Внасяне на липсата на парични средства и начета в брой в касата.	§ 95-11(-)	6996 7198 § 10-98 (-) § 28-02 (+)
------	--	------------	--

3. Счетоводно отчитане на паричните средства и операциите в СЕБРА в ОДЗ Сф.-град

За счетоводното отчитане на паричните средства в левове, намиращи се в банката, се използва **сметка 5013 Текущи банкови сметки в левове**. Сметката е активна балансова сметка.

Отчитането по счетоводните сметки на операции в СЕБРА, както и преводите от/за „транзитната сметка” и „сметката за наличности” се прилага по следния начин съгласно указанията, дадени в ДДС № 20 от 2004 г.:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Извършени плащания <i>от ВРБ</i> , инициирани с бюджетно платежно нареждане без захранване на сметките за наличности от сметката на ПРБ - <i>т. 52.3.2</i> .	6, 7, 40, 42, 45, 46, 48, 16-19 разх. §§	7500 § 66-02 (+)
2.	Захранване сметката за наличности чрез бюдж. платежно нареждане от ВРБ – <i>т. 52.4.1</i>	5013 § 95-07 (-)	7500 § 66-02 (+)
	или друг вариант: <i>т. 52.4.3</i>	§ 95-07 (-) § 98-50 (-)	§ 98-50 (+) § 66-02 (+)
3.	За изтеглени суми в брой от сметката за наличности.	5011 § 98-10 (-)	5013 § 95-07 (+)
4.	Превеждане по транзитната сметка на постъпили суми при ВРБ.	5013 § 95-07 (-) § 98-10 (-)	5011 § 98-10 (+) § 95-11 (+)
5.	Трансфер на приходите към МЗХГ.	7501 § 61-09 (-)	5013 § 95-07 (+)
6.	За разпределение на червеното сторно в СЕБРА – <i>червено сторно - 52.8.2</i>	7501 § 61-09 (+)	7500 § 66-02 (-)
7.	При възстановен разход – с пл.нар. за плащане към бюджета - <i>52.10.2</i>	7501 § 61-09 (-) 5013 § 61-09 (-)	5013 § 61-09 (+) 4, 6 и др. Разх. § (-)
8.	При преведени суми към доставчик по вече закрыта сметка.	гр. 60 4010 разх. §	4010 7500 § 66-02 (+)
9.	Върнати служебно по транзитната сметка.	5013 § 95-07 (-) 4887	4887 § 36-19 (+) 7199

Крайните салда на **сметка 5013** и **сметка 7500** се включват в отчета за касовото изпълнение на бюджета и следва да бъдат равни на сумата по § 66-02 (+) и § 95-07 (-) .

Постъпилите приходи и възстановените разходи в касата задължително се внасят в транзитната сметка. Не се допуска същите да се използват за изплащане на разходи от касата.

РАЗДЕЛ VIII.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

1. Счетоводни сметки за отчитане на разходите

Съгласно ЗСч, разходите задължително следва да се отразят по сметките за отчитане на разходите по икономически елементи. Предвидени са сметки от **група 60** „Разходи по икономически елементи”. Сметките са активни, операционни. След годишното приключване, сметките остават с нулеви салда.

Отчитането на разходите по икономически елементи се осъществява чрез следните сметки:

➤ С/ки от **подгрупа 601** „Разходи на материали”

Чрез тези сметки се отчитат изразходваните материали, горива и енергия, резервни части, медикаменти, препарати, канцеларски материали, учебни материали, строителни материали, консумативи за хардуер и др.

➤ С/ки от **подгрупа 602** „Разходи за външни услуги”

Чрез сметките се отчитат ползваните от ОДЗ Сф.-град услуги от юридически или физически лица под формата на: реклами, съобщения, пощенски и куриерски услуги, такси за телефон, поддържане на офис-техника, абонаментни такси, наеми за помещения, транспортни разходи, консултантски услуги, квалификация на персонала, текущи ремонти и др.

➤ С/ки от **подгрупа 604** „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала”

Чрез тези сметки се отчитат разходите за възнаграждения, определени в сключените трудови договори, както и всички доплащания по Кодекса на труда и другите действащи нормативни актове.

➤ С/ки от **подгрупа 605** „Разходи за осигурителни вноски”

Чрез сметките се отчитат начислените суми за осигурителни вноски, съгласно действащото законодателство.

➤ С/ки от **подгрупа 606** „Разходи за данъци и такси”

Чрез сметките се отчитат: разходите за държавни и общински такси; съдебни такси; разходи за данъци и такси в страната и чужбина.

➤ С/ки от **подгрупа 607** „Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност”

Чрез сметките от тази подгрупа се отчитат: разходите на ОДЗ Сф.-град за наеми в страната и чужбина; разходи за придобиване на активи, отчитани по **сметки в група 22** от СБО в отчетна група „ДСД”.

➤ С/ки от **подгрупа 608** „Коректив за разходи и приписани разходи за услуги, наеми и др.”

Чрез сметките от тази подгрупа се отчитат: корективи за разходи и за придобиване на активи, приписани разходи за външни услуги, наеми и други разходи за съответния отчетен период.

➤ С/ки от **подгрупа 609** „Други разходи”

Чрез сметките се отчитат: разходите за съдебни разноски и арбитраж, за служебни пътувания и командировки; за санкции и неустойки; членски внос в международни организации и др.

Отчитането на разходите е организирано по раздели, групи, дейности и параграфи, съгласно ЕБК за съответната година, като:

- заплати;
- социални осигуровки;
- канцеларски материали;
- командировки;
- учебна и научно-изследователска дейност;
- храна;
- медикаменти;
- постелен инвентар и облекло;
- охрана на труда;
- стипендии;
- пощенски, телефонни, телеграфни, телексни и други услуги;
- ремонт;
- други разходи.

2. Отчитане на разходите по икономически елементи

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отчитане на изразходени (изписани) разходи за материали.	601	7500, 3020,4261
2.	Отчитане на разходи за външни услуги.	602	7500, 4010,4261
3.	Отчитане на разходите за амортизация.	603	24
4.	Отчитане на разходи за възнаграждения.	604	421
5.	Начисляване на разходи за осигурителни вноски.	605	759
6.	Начисляване на разходи за данъци.	606	45
7.	Начисляване на разходи за инфраструктурни обекти, земя, книги в библиотеките, активи с художествена и историческа стойност.	6075-6079	40, 74, 7500
8.	Отчитане на други разходи, невключени в останалите разходи по икономически елементи, в т. ч. и разходи за командировки.	609	401, 42, 7500

2.1. Разходи за СБКО и възстановени разходи

Разходите за СБКО се планират по § 10-91 „Други разходи за СБКО” (тук се отчитат разходите за СБКО, неотчетени по други позиции на ЕБК) и се отчита към трудовите възнаграждения на служителите и работниците.

В случаите на възстановени касови разходи (включително и от минали години), сумите се отразяват по кредита на сметките от **раздел 6** и в намаление на съответния разходен подпараграф от ЕБК (посочва се със знак „минус“) и съответния код на дейност, по който първоначално са били отчетени изплатените суми. Когато не може еднозначно да се определи подпараграфа или кода на дейността, по който първоначално са били отчетени изплатените средства, получените суми се отнасят по подпараграфа, по който е следвало да се отчете извършването на разхода.

При практическа невъзможност да се идентифицира естеството на възстановения разход, сумата се отнася по разходен **§ 10-98 „Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи (-)“**.

3. Счетоводно отчитане на осигурителните вноски

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Начислени осигурителни вноски за сметка на работодателя – в отчетни групи „Бюджет“ / или „СЕС“.	х	х
	- за осигурителни вноски за ДОО	6051 § 05-51, § 05-52	7595 § 69-05
	- за здравно осигуряване	6052 § 05-60	7596 § 69-06
	- за ДЗПО	6055 § 05-80	7597 § 69-07
2.	Начислени ДДФЛ и осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице – в отчетни групи „Бюджет“/ или „СЕС“.	4211 § 01-00, § 02-00	7591,7595, 7596, 7597 § 69-01, § 69-05, § 69-06, § 69-07
3.	Начисляване на други удържки по заплати – заеми, влогове и др. подобни.	4211 § 01-00, § 02-00	7500
4.	Прехвърляне на сумата, отразена по сметки 7591, 7595, 7596, 7597 от отчетна група „СЕС“ в отчетна група „Бюджет“ на бенефициента чрез сметка 7598:	х	х
4.1.	-в отчетна група „СЕС“/в СЕС-3... записванията са:	7598 § 69-08 (-)	4659 § 89-03(+)
4.2.	- в отчетна група „Бюджет“/Б-3 записванията са:	4659 § 89-03 (-)	7598 § 69-08 (+)
5.	„Касовото“ погасяване на това „задължение“ на сметка на СЕС към бюджета може да се отрази за отчетни цели само, ако се приравни на касов поток, структуриран като транзакция със средствата в СЕС.	х	х

5.1.	-в отчетна група „СЕС”/в СЕС-3 КСФ/или ДЕС/или ДМП записванията са:	4659 § 89-03 (-)	4682 § 88-03 (+)
5.2.	- в отчетна група „Бюджет”/Б-3 записванията са:	4682 § 88-03 (-)	4659 § 89-03 (+)
6.	Приключване на сметка 4682 със сметка 7522 в отчетна група „СЕС”	4682	7522
7.	Приключване на сметка 4682 със сметка 7532 в отчетна група „Бюджет”	7532	4682

4. Счетоводно отчитане на разходите за данъци и такси

За отчитането на разходите за данъци и такси, в СБО и съответно в Индивидуалния сметкоплан на ОДЗ Сф, са предвидени сметки от **подгрупа 606** „Разходи за данъци и такси”, в т.ч. :

с/ка 6061 Разходи за държавни такси

с/ка 6062 Разходи за общински такси

с/ка 6063 Разходи за съдебни такси в страната

с/ка 6064 Разходи за държавни данъци

с/ка 6065 Разходи за общински данъци

Сметките са активни.

Дебитиран се:	Кредитиран се:
с начисляване на дължимите данъци и такси.	с годишното приключване в кореспонденция със сметка 1201.

Счетоводни статии при отчитането на разходи за данъци и такси:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Текущо начисляване през отчетната година.	606	4
2.	Внасяне на данъците и таксите в НАП.	4	7500
3.	В края на отчетната година приключване на сметките от подгрупа 606.	1201	606

5. Отчитане на разходите за съдебни разноски и арбитраж и от наложени санкции и неустойки при неизпълнението на договорни и други взаимоотношения

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Начисляване на разходи за съдебни разноски и арбитраж.	6091, 6092	4010, 4030, 4897
1.1.	Изплащане на задълженията към доставчици, към съдия изпълнител.	4010, 4897	7500
2.	Начисляване на задължения за изплащане на санкции, неустойки към доставчици от страната.	6095	4010

2.1.	Изплащане на задължения към доставчици от страната.	4010	7500
------	---	------	------

6. Счетоводно отчитане на отписването на продадени нефинансови активи

Дебитните обороти на сметките от **група 61** „Отчетна стойност на продадени запаси, дълготрайни активи и конфискувано и придобито от залог имущество” отразяват балансовата стойност, по която се отписват продадените активи. Дебитират се и сметките от **група 24** с акумулираната амортизация на амортизируемите активи.

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отписване на продадените активи от групи 20 и 21 по балансова стойност, както и акумулираната амортизация по сметките от група 24.	614 241, 242	20, 21
1.1.	В края на отчетната година сметките от подгрупа 614 се приключват със сметка 1201.	1201	614
2.	Отписване на продадени активи от група 22 в отчетна група „ДСД”(при продажба на инфраструктурен обект се дебитира и сметка 2417)	7602	22
2.1.	Прехвърляне на 613 в отчетна група „Бюджет”.	613	7602
2.2.	В края на отчетната година сметките от подгрупа 613 се приключват със сметка 1201.	1201	613

7. Счетоводно отчитане на финансовите разходи

Дебитните обороти на сметките от **група 62** „Разходи за лихви и финансови услуги” отразяват начислените разходи за лихви и други финансови разходи. При начисляването на разходи за лихви се прилагат сметки с критерий „приходно-разходни позиции”.

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Текущо начисляване през отчетната година.	62	487, 4313, 484, 7500, др.
2.	В края на отчетната година.	1201	62

8. Счетоводно отчитане на намалението на нетните активи от други събития

За осчетоводяването на намалението на нетните активи от други събития се прилагат сметките от **група 69** „Намаление на нетните активи от други събития” (при установени липси на активи и на неотчетени пасиви), включително и за изправяне на грешки от минали години. Сметките се дебитират срещу кредитиране на сметки от **раздели 2, 3, 5** и сметки за пасиви.

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Констатиране на намаление на нефинансови и финансови активи, материални запаси и увеличение на пасиви.	6992 - 6998	раздели 2, 3, 5, с/ки за пасиви

РАЗДЕЛ IX.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ПРИХОДИТЕ

1. Същност на приходите

Основното изискване за счетоводното отчитане на приходите в ОДЗ Сф град е тяхното аналитично конкретизиране по параграфи/подпараграфи на ЕБК. Всички сметки от **раздел 7** за отчитане на приходите са пасивни с някои изключения (сметка 7190 и др.). При възникване на приходи сметките се кредитират, като се спазва принципа за текущо начисляване. Към 31 декември тези сметки се приключват със **сметка 1201 „Изменение на нетните активи за периода“**.

Основният източник за финансиране на дейността на ОДЗ Сф е бюджетната субсидия. Отчитането се осъществява чрез счетоводните сметки от **група 75**.

Приходите, които се формират в ОДЗ Сф, имат следния произход от:

- такси в лева – сметка 7051
- административни глоби и санкции - сметка 7090;

;

- наеми на имущество – сметка 7121;
- продажби на продуктивни и работни животни – 7142;
- застрахователни обезщетения за дълготрайни активи – сметка 7191;
- други приходи – сметка 7199;
- приходи от лихви – сметка 7251;
- реализирани курсови разлики от операции с валутни активи – сметка 7391;
- помощи и дарения – група 74;
- касови трансфери – група 75;
- поети данъци и осигурителни вноски – подгрупа 759;
- преоценка на активи – подгрупа 780;
- отписани задължения – група 79;
- увеличение на активи от други събития – подгрупа 799.

Дебитират се:	Кредитират се:
в края на бюджетната година във връзка с годишното приключване, както и при прехвърляне на осигурителни вноски, отчетени в СЕС към Бюджета при централизираното разплащане.	при начисляване на приходите при възникване на сделка или събитие, както и при поемане на осигурителните вноски в Бюджета от СЕС при централизираното разплащане.

2. Отчитане на приходите от данъци и такси

Сметки от **група 70 „Приходи от данъци и такси“** са предвидени за отчитане на приходите от такси.

По сметка **7051 „Приходи от такси в левове“** се отчитат приходите от такси, които ОДЗ Сф инкасира по своя бюджет. Сметката се води аналитично по видове дейности. На касова основа приходите се отчитат по **§ 25-00 „Държавни такси“**.

3. Отчитане на приходите от неустойки, начети и обезщетения, които произтичат от неизпълнението на договорни и други подобни взаимоотношения (трудови, облигационни, търговски и др.).

Съставят се следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Начисляване и постъпване на средства в касата/ по банковите сметки.	4	7198
		група 50	4

4. Осчетоводяване на приходите от стопанска дейност

4.1. Общи положения

Съгласно писмо № 24-00-1393 от 2004 г на ГДД: приходите на бюджетното предприятие **не са** от стопанска дейност, когато **едновременно** са изпълнени следните условия:

- приходите се формират от извършване на сделки, задължението за предприемането на които е по силата на нормативен акт и
- цените на сделките не се определят от бюджетното предприятие на пазарен принцип - такива са случаите, при които цените са определени в нормативен акт или тарифи, одобрени с нормативен акт, или когато в нормативен акт е заложено ограничение на цената до размера на извършените разходи.

При неизпълнение на едно от условията/ или на двете, дейността е стопанска и е облагаема по реда на ЗКПО.

Приходите от стопанска дейност се начисляват по общия ред за начисляване на приходите - по кредита на съответните сметки от **раздел 7** от СБО. На касова основа се отчитат по **§ 24-04 „Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция (+)“**.

Начислените приходи от стопанска дейност, отразени по сметките от **раздел 7** се приключват в края на годината по общия ред на приключване на приходните сметки чрез кореспонденция със **сметка 1201 „Изменение на нетните активи за периода“**.

В случаите на възстановяване/връщане на надвнесени касови приходи (включително и от минали години), сумите се отразяват в намаление на съответния приходен подпараграф от ЕБК (посочва се със знак „минус“), по който първоначално са били отчетени постъпилите суми. Когато не може еднозначно да се определи подпараграфа, по който първоначално са били отчетени постъпилите средства, възстановените суми се отнасят по параграфа/подпараграфа, по който е следвало да се отчете постъпването на тези суми.

4.2 Приходите от наем и аренда на земи от държавния поземлен фонд / ДПФ/

Приходите от наем и аренда на земи от държавния поземлен фонд / ДПФ/ се отчитат, като се спазват разпоредбите и указанията дадени в в т.17.6 от ДДС 20/2004 г. и указания от ДДС № 14/2013 т. 103 во МФ. Приходите от отдаване под наем на земеделска земя от ДПФ се разпределя в отчетни периоди обхващащи обхващащи „стопанската

година“ в земеделието. Приходите от наем на ДПФ се отчитат в § 24-06 „Приходи от наем на земя“

Съгласно чл. 248 от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), приходите от извършване на дейност от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество и приходи от друга стопанска дейност в ОДЗ Сф се облагат с окончателен данък върху приходите. Данъкът е в размер на 3 на сто върху приходите и е окончателен.

В изпълнение на изискванията на ЗКПО се изготвя годишна декларация (по образец) за дължимия годишен данък върху приходите, в срок до 31 март на следващата календарната година, която се подава в териториалната дирекция на НАП, по регистрация на данъчно задълженото лице. В отчетността на касова и начислена основа този данък се третира като намаление на приход, а не като разход. За неговото отчисление е предвидена **сметка 7190 „Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО“**.

При отчетността на касова основа, внесенят данък в НАП се отчита чрез приходен **§ 37-02 в намаление** от ЕБК.

Дължимият данък върху приходите от стопанска дейност се начислява за периода, за който се отнася.

Счетоводната статия е:

Д-т с/ка 7190 *Отчисления за данък върху приходите*

К-т с/ка 4512 *Разчети за данък върху приходите*

Превеждане на данъка върху приходите от стопанска дейност в НАП:

Д-т с/ка 4512 *Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност*

К-т с/ка 7500 *Разчети за плащания в СЕБРА*

§ 37-02 (-)/§ 95-07 (+), § 66-02 (+)

При възстановяване на надвнесен данък върху приходите от стопанска дейност (включително и от минали години), с установената от НАП сума, подлежаща на връщане, счетоводната статия е:

Д-т с/ка 4512 *Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност*

К-т с/ка 7190 *Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО*

В случай, че сумата се превежда в рамките на същия отчетен период, през който е установена от НАП, може директно да се направи счетоводното записване:

Д-т с/ки от група 50 *Парични средства*

К-т с/ка 7190 *Отчисления за данък върху приходите*

4.3 Приходи от такси

В ОДЗ СФ-град се събират Държавни такси за административни и други услуги и дейности по следните тарифи:

1. Тарифа за таксите, които се заплащат при промяна на предназначението на земеделските земи, издадена на основание чл. 30, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи –

2. Тарифа за таксите, събирани по Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, издадена на основание: чл. 17, ал. 1 от Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника

3. На основание Тарифа за таксите, събирани от органите по поземлена собственост, издадена на основание чл. 31, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

Приходите се отчитат в § 25-01 „Приходи от такси за административни и други услуги и дейности“. Дейността по събиране на приходите е регламентирана в част пета глава пета от системата за финансово управление и контрол на ОДЗ СФ-град.

5. Отчитане на финансовите приходи

Финансовите приходи се отчитат по сметките от **група 72** „Приходи от лихви и финансови услуги“. Сметките от **група 72** се кредитират срещу дебитиране на сметки: **4303** „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“, **4327** „Разчети за лихви върху вземания от активирани гаранции от местни лица“, **подгрупа 484** „Разчети за лихви по вземания и задължения към Европейския съюз, други международни организации и държави“, **подгрупа 507** „Разчети за лихви по банкови сметки и депозити“ и др. При начисляването на приходи от лихви се прилагат само сметки с критерий „приходно-разходни позиции“.

За начислени лихви върху просрочено вземане по изпълнителен лист:

Д-т с/ка 4887 *Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)*

К-т с/ка 7277 *Приходи от лихви за просрочени частни вземания от местни лица*

Постъпване на сумите:

Д-т с/ка от гр. 50 *Парични средства*

К-т с/ка 4887 *Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)*

6. Отчитане на приходи от дарения и безвъзмездна помощ

6.1. Всички приходи от дарения, помощи и други безвъзмездно получени суми се отчитат като приход в момента на получаването им. Когато се налага възстановяването на получените суми поради неусвояване, връщането им се отчита в намаление на прихода (включително и за даренията и други безвъзмездно получени суми от минали години).

6.2. Счетоводното отчитане на дарения, съгласно договор от физически или юридически лица се осъществява, както следва:

- за **текущи** и капиталови помощи и дарения от страната, други държави, Европейския съюз и международни организации и от чужбина:

Д-т с/ка от група 50 *Парични средства*

К-т с/ки 7411, 7412, 7471, 7472, 7481, 7482, 7485, 7486, 7491, 7492

- за получени текущи и капиталови дарения в **натура** от страната, други държави, Европейския съюз и международни организации и от чужбина:

Д-т с/ка от раздели 2, 3

К-т с/ки 7413, 7414, 7473, 7474, 7483, 7484, 7487, 7488, 7493, 7494

- в **края на годината** следва да се установи сумата на неусвоените средства от получените помощи и дарения, отчетени като приход по сметки от **група 74** (подгрупи **741, 747, 748 и 749**). В изпълнение на принципа за текущо начисляване, регламентиран в чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСЧ, само с неусвоената сума от получените **помощи и дарения от физически лица и небюджетни предприятия, изразили своята воля**, се съставя статията:

Към 31 декември на отчетната година:

Д-т с/ки от подгрупа 740 *Коректив на приходите от помощи и дарения*

К-т с/ка 4989 Коректив за неусвоени помощи и дарения

В **началото на следващата година** коректива за неусвоените помощи и дарения се сторнира със същата сума (**червено сторно**):

Д-т с/ки от подгрупа **740 Коректив на приходите от помощи и дарения**
К-т с/ка **4989 Коректив за неусвоени помощи и дарения**

В **обратния случай**, когато бюджетната организация е извършила разходи или е придобила активи за сметка на своя бюджет, които ще се финансират от донори на помощи и дарения и към 31 декември не е получила тези средства, тя оценява размера на изразходваните средства от бюджета (само за допустимите разходи), като счетоводната статия е следната:

Към **31 декември** на отчетната година:

Д-т с/ка **4980 Коректив за вземания за помощи и дарения**

К-т с/ки от подгрупа **740 Коректив на приходите от помощи и дарения**

В **началото на следващата година** коректива за вземания за помощи и дарения се сторнира със същата сума (**червено сторно**):

Д-т с/ка **4980 Коректив за вземания за помощи и дарения – червено сторно**
К-т с/ки от подгрупа **740 Коректив на приходите от помощи и дарения – червено сторно**

Горните правила не се прилагат в следните случаи:

а) получаваните от средства от помощи и дарения чрез трансфер от **други бюджетни организации**;

б) получаваните от бюджетните организации чрез **Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“** средства от **директни плащания или суми по пазарни мерки**, които се отчитат като приход в бюджетната организация-бенефициент, съгласно т. 65 от ДДС № 06 от 2008 г.;

в) за помощите и даренията, които са предоставени **безусловно** (т.е. без наличието на съществени условия и клаузи на договори, чието неизпълнение води до възстановяване на средствата на съответния донор);

г) за отчетените суми по **сметка 7450 „Получени чрез небюджетни предприятия средства от КФП по международни програми“**;

д) в **други определени от МФ случаи**, включително и по отношение на бюджетни организации-администратори на средства от Европейския съюз и по други международни програми.

Тези правила се прилагат и за дарения в натура.

7. Отчитане на реализирани курсови разлики от операции с валутни активи

Реализираните курсови разлики се отчитат по сметките от подгрупа **739 „Реализирани курсови разлики от операции с валута“**:

- **7391 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи“** се отчитат валутните активи – валута и вземания във валута.

- **7392 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни пасиви“** се отчитат валутните пасиви – задължения във валута.

Прилагат се, когато е налице курсова разлика спрямо централния курс на БНБ.

8. Отчитане на трансфери

При счетоводното отчитане на трансферите се прилагат сметките от **група 75** „Трансфери между бюджети, сметки за средства от Европейския съюз и сметки за чужди средства”, като сметки:

- **7500** Разчети за плащания в Себра
- **7501** Вътрешни касови трансфери в левове
- **7511** Касови трансфери от/за централния бюджет
- **7522** Касови трансфери от/за бюджети на бюджетните организации от подсектор „Централно управление”
- **7524** Касови трансфери от/за бюджети на общини
- **7525** Касови трансфери от/за бюджети на социалноосигурителни фондове
- **7532** Касови трансфери от/за сметки за средства от Европейския съюз на бюджетните организации от подсектор „Централно управление”
- **подгрупа 759** Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци

РАЗДЕЛ X.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ПРОВИЗИИ ЗА ВЗЕМАНИЯ И РАЗХОДИ ЗА ПРОВИЗИИ НА ПЕРСОНАЛ

1. Провизиране на задължения

В края на годината се извършва преглед на начислените или неначислени провизии, като при необходимост тяхната оценка се коригира с разликата, която се отчита като промяна в приблизителната счетоводна оценка, а не като преоценка.

Провизията се определя като задължение с неопределена срочност или размер. Провизиите са настоящи (сегашни) задължения. За да се признае провизия в ОДЗ Сф, следва да са изпълнени следните критерии:

- да има текущо правно или конструктивно задължение, като резултат от минали събития към датата на изготвяне на финансовия отчет (липсата на реална алтернатива за погасяване на задължението);
- да има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим паричен поток от ресурси, включващи икономически изгоди;
- да може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението.

Приложимите счетоводни стандарти изискват размерът на провизията да бъде най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса.

Липсата на един от посочените три критерия води до непризнаване на разхода за провизия. Критериите за признаване, правилата за оценяване, начините за отчитане и изискванията за оповестяване на провизиите са регламентирани в НСС 37 *Провизии, условни задължения и условни активи*. За да се осигури точно прилагане на правилата, ОДЗ Сф.-град се съобразява с определенията на основните понятия, ползвани в стандарта.

Подлежащите на провизиране задължения се делят на две основни групи, а именно:

- правни задължения - които произтичат от договор, съгласно действащото законодателство или от друго приложение на закона;
- конструктивни задължения - които произтичат от действия на ОДЗ Сф.-град, чрез които то е уведимило други страни (персонал, контрагенти), че ще поеме определени задължения, които има намерение да изпълни или е приела програма за реструктуриране, която се планира и управлява от ръководството. Като

конструктивно задължение може да се приеме и сключването на обременяващи договори - договори по силата, на които разходите, направени за покриване на задължението, превишават очакваните икономически изгоди от сключването им.

За осигуряване на достоверност на годишния финансов отчет на ОДЗ Сф.-град, задължително се прави разграничение между провизии и условни задължения. Основа при това разграничението е, че **провизиите** се признават като пасив, тъй като са настоящи задължения, има вероятност за тяхното погасяване да бъде необходим поток, включващ икономически изгоди и за техния размер може да се направи надеждна оценка.

Условните задължения не се признават за пасив, защото са само възможни задължения или, ако са текущи задължения, не отговарят на критериите за признаване на провизии. Това разграничение е важно, защото при условните задължения съществува само вероятност да възникнат и в бъдеще да се потвърдят като текущи задължения, в резултат на настъпването или ненастъпването на едно или друго събитие.

Като условни задължения трябва да се определят и някои текущи задължения с характер на провизии, които в момента (преди съставянето на годишния финансов отчет) не могат надеждно да бъдат оценени. Условните задължения се оповестяват в годишния финансов отчет.

Провизиите за задължения се признават в размер на предполагаемото задължение и като такова задължение те се отчитат като текущи разходи.

Една от основните процедури, съпътстваща годишното счетоводно приключване, е извършването на преоценка за необходимостта от провизиране на задълженията.

Не подлежат на провизиране задължения, които произтичат от **обичайната дейност на ОДЗ Сф.-град**, както и такива, които са следствие от неизпълнени договори, с изключение на случаите, когато договорите са обременяващи. По своята същност провизирането е форма на прилагане на принципа на предпазливостта, като в текущия период се начислява провизия (разход) във връзка с възникнало задължение на ОДЗ Сф, свързано със закон, договор или друго приложение на законова норма или поето от ОДЗ Сф задължение, което е необходимо да бъде реализирано в следващи отчетни периоди.

Счетоводните сметки са:

- **6791** Разходи за провизии за други задължения
- **6799** Сторнирани провизии за други задължения

В случаите, когато поради ограничаване на възможностите за реализиране на конкретно вземане и въз основа на предвидените с нормативните документи условия за създаване на провизии в ОДЗ Сф.-град, текущо за периода, се съставят следните счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	За провизия, начислена като текущ разход .	6791	4940
2.	За провизия, начислена в цената на придобиване на балансово признат актив.	2, 3	4940
3.	За провизия, начислена в цената на придобиване за активите, които се изписват като разход при тяхното придобиване .	607	4940
4.	В края на годината, ако при прегледа на оценката на провизията се установи, че тя намалява: начислената провизия се сторнира и се начисляват текущите разходи по съответните икономически елементи - с отчетната стойност на провизията.	4940 4940 4940	6799 2, 3 607

5.	С определения размер на разходите по икономически тип по съответните сметки	6	4
6.	Сторниране на провизия - счетоводната статия е същата, както при намаление.	4940	6799

В годишния финансов отчет на ОДЗ Сф се оповестява информацията, свързана с начисляването на провизии и тяхното движение през отчетния период, като се дава кратко описание на характера на задължението и очакваното разположение във времето на изходящите парични потоци.

Посочват се и елементите на несигурност относно разположението във времето и размерът на тези потоци, както и размерът на очакваните възстановени суми.

2. Провизиране на вземания

Провизия за вземания се начислява по предоставени от ОДЗ Сф.-град заеми, аванси, продажби и други разчети. Провизират се и несъбрани вземания от административни глоби, санкции, такси.

Не се извършва провизиране на вземания от бюджетни предприятия, БНБ, международни организации. Не се провизират вземания от данъци, мита и осигурителни вноски.

Провизията може да бъде обща, индивидуална или обща и индивидуална.

Начисляването на провизия се определя в процент от общата (номинална) стойност на вземането.

Вземанията, които се провизират се класифицират в две групи: трудносъбираеми и несъбираеми.

Трудносъбираеми вземания са тези, които отговарят поне на едно от следните условия:

- изминали са 180 дни от начисляване на вземането или от договорения срок за плащане;

- длъжникът е обявен в несъстоятелност или ликвидация.

Тези вземания се провизират с 25 % от номиналната стойност на вземането.

Несъбираеми вземания са тези, които отговарят поне на едно от следните условия:

- изминали са 360 дни от начисляване на вземането или от договорения срок за плащане;

- длъжникът е обявен в несъстоятелност или ликвидация и вземането е класирано от ликвидаторите по начин, който не гарантира получаването му или от съдия изпълнител, че е неудовлетворяемо.

- изпълнителното производство срещу длъжника е прекратено по установения ред.

Тези вземания се провизират с 50 % от номиналната стойност на вземането.

Когато за вземания, определени като трудносъбираеми, възникне едно от условията за несъбираеми вземания, те се класифицират като несъбираеми и се начислява провизия..

Само в случай, че са налице предпоставки целият номинален размер на вземането да не бъде събран (след изчерпване на всички възможности за събиране на съответното вземане по законоустановения за това ред, както и при наличие на неоспорими доказателства, че бюджетното предприятие би извършило по-големи разходи за неговото събиране по съдебен ред, отколкото получаване на евентуални приходи), може да се процедира по два начина - да се начисли провизия в размер на вземането – 100 % от номиналната му стойност или вземането и начислената до момента провизия да се

отпишат, като вземането се заведе задбалансово до изтичането на съответния давностен срок.

За счетоводното отчитане на разходите за провизии се прилагат сметките от **група 67 „Разходи за провизии - нето”**. Сметките от **подгрупа 671 „Разходи за провизии за вземания”** се дебитират с начислените разходи за провизии срещу кредитиране на сметките от **подгрупа 491 „Провизии за вземания”**.

Сметките от **подгрупа 672 „Сторнирани (възстановени) провизии за вземания”** се кредитират срещу дебитиране на сметките от **подгрупа 491** при сторниране на начислените провизии за вземания. При отписване се дебитират сметките от **подгрупа 491** срещу сметката, по която е заведен номинала на вземането.

При наличие на обективни доказателства, че вземането е безнадеждно, то следва да се отпише.

Счетоводни сметки:

сметка подгрупа 671 *Разходи за провизии за вземания*

сметка 6711 *Разходи за провизии на публични държавни и общински вземания*

сметка 6713 *Разходи за провизии за заеми и други вземания (финансиращи позиции)*

сметка 6717 *Разходи за провизии за други вземания (приходно-разходни позиции)*

сметка 6721 *Сторнирани (възстановени) провизии за публични държавни и общински вземания*

сметка 6723 *Сторнирани (възстановени) провизии за заеми и други вземания (финансиращи позиции)*

сметка 6727 *Сторнирани (възстановени) провизии за други вземания (приходно-разходни позиции)*

Съставяне на счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Начисляване на провизии на вземания с относителен дял 25 % / или 50 % / или 100 %	671	491
2.	Когато се отписва провизираната сума, отчетена като коректив по сметките от подгрупи 491, 539 и 589, се отписва като сторниран разход на провизия по съответните сметки от подгрупа 672. Прилага се черно сторно.	491	672
3.	Отчетната стойност на безнадеждно вземане се отписва като разход по съответната сметка от подгрупа 691 „Отписани вземания” по номинална стойност	691	421, 422, 424, 432, др.

На база извършена инвентаризация на вземанията се извършва анализ на реалната им събираемост. Неуредените провизирани вземания могат да се отпишат, в случай че: предприятието-длъжник е обявено в несъстоятелност и е получено писмено удостоверение, че като кредитор бюджетната организация остава неудовлетворена; изтичането на давностния срок е удостоверено със справка, след проверка и спазване на изискванията посочени в чл. 110 и чл. 111 от Закона за задълженията и договорите; други обективни обстоятелства.

3. Разходи за провизии на персонал

Анализът, оценката и начисляването на разходите се прилага по отношение на неизползваните към края на годината отпуски, за които персоналетът има право на ползване през следващата година. При начисляването се имат предвид:

- **равнище на заплати и период на ползване на отпуските** – оценява се очакваното равнище на заплатите за следващата година, през която ще се ползват отпуските. При оценката може да се вземе за база равнището за **месец декември на отчетната година**, което да се коригира с предвидените увеличения на заплатите в бюджетната сфера за следващата година. От значение е и периода на годината, когато ще се ползват тези отпуски, тъй като това оказва влияние върху равнището на заплатите и начисляването на тези провизии за персонала;

- **структура на персонала** – необходимо е да се вземе предвид структурата на длъжностите. В тази връзка, определянето и начисляването на разходите може да се извърши спрямо отделните категории и длъжности на персонала;

- **очакван брой дни и персонал** – оценка на очаквания брой дни (а не пълния брой дни!) на натрупващите се отпуски и брой на лицата, които ще ги ползват през следващата година (т. 3.3.3 от НСС 19);

- **размер и структура на провизиите за персонал** – подлежащата на начисляване сума включва два компонента: **очаквани разходи за отпуските** и припадащите се върху тях **вноски за ДОО, допълнително задължително осигуряване и здравно осигуряване** за сметка на работодателя (бюджетното предприятие) на база на размерите и съотношенията, **приложими през следващата година**, съгласно годишния закон за бюджета на ДОО или друг закон.

- **други** – вземат се предвид и други фактори и условия, които имат съществено значение при определянето на размера на тези разходи, доколкото практически е възможно да се оцени техният ефект (*например*, ако се начисляват за сметка на работодателя доброволни осигурителни и здравни осигуровки или вноски за чуждестранни пенсионни схеми);

За задължението към служителите в ОДЗ Сф за неползван платен годишен отпуск към 31 декември се създава текуща счетоводна информация, която се записва със счетоводната статия, като се дебитира сметка **6047 „Разходи за провизии на персонал”**.

Начислената сума се сторнира (черно сторно) от агенцията в началото на следващата отчетна година **изцяло и наведнъж**.

Счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Начисляване на разходи за провизии на персонал.	6047	4230
2.	Сторниране в началото на следващата година.	4230	6048

РАЗДЕЛ XI.

ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИ И ПРИХОДИ ПО КОРЕКТИВНИ СМЕТКИ

1. Отчитане на разходи по корективни сметки

За съответната година следва да се начислят **разходите** за отопление, ел. енергия, вода, телефон, наеми и др., независимо, че фактурите от доставчиците са издадени/или получени с дата - следващата отчетна година.

Прилага се т.49.2.2 от ДДС 20

Като разход към 31 декември:

Д-т с/ка 4960 *Коректив за вземания от бюджетни организации*

Д-т с/ки от раздел 6 *Сметки за разходи*

К-т с/ка 4971 *Коректив за задължения към доставчици - местни лица*
(други сметки от подгрупа **497**)

Осчетоводяване на реализиран поет ангажимент за разходи:

Д-т с/ка 9801 или **9200/К-т с/ка 9803**

Осчетоводяване на нови възникнали задължения за разходи:

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860

В началото на следващата година **Д-т с/ка 4971** *Коректив на задълженията към доставчици – местни лица (с/ки 4972,4973,4974,4975,4976,4978,4979) /К-т с/ка 4010* *Задържения към доставчици от страната.*

2. Отчитане на приходи по корективни сметки

Аналогично, следва да се отнесат като **приходи**, сумите, припадащи се за отчетната година (*например* приходи от наеми за м. декември, платими през м. януари). В тази връзка, отчитането на тези разходи и приходи за двете отчетни години се извършва по следния начин:

Като **приходи** към 31 декември:

Д-т с/ка 4961 *Коректив за вземания от местни лица (с/ка 4962)*

К-т с/ки от раздел 7 *Сметки за приходи и трансфери*

К-т с/ка 4970 *Коректив за задължения към бюджетни организации*

В началото на следващата година се сторнира : **Д-т 4110** *Вземания от страната (с/ка 4130, др.)*

РАЗДЕЛ XII.

ОТЧИТАНЕ НА ВРЕМЕННО СЪХРАНЯВАНИ СРЕДСТВА И СРЕДСТВА НА РАЗПОРЕЖДАНЕ

Временно съхранявани средства и средства на разпореждане, както и чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) в ОДЗ Сф- град се отчитат съгласно ЕБК и счетоводни сметки, както следва:

Съгласно т. 42 от § 1 от ЗПФ, чужди средства са:

„съдебните гаранции, гаранциите за обезпечаване на временен внос, депозитите за участие в конкурси и търгове, други гаранции, депозити и средства, временно съхранявани от бюджетната организация за сметка на други лица, включително събиране, разходване или временно съхраняване на средства за сметка на бюджети или на сметки за средства от Европейския съюз.”

ОДЗ Сф- град няма открита набирателна сметка. Получените чужди средства се отчитат в отчетна група „Бюджет” и отчет Б-3. Подпараграф **93-10** „Чужди средства от

други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+) ” се прилага в случаите, когато е постъпила от физическо лице сума, която подлежи на връщане.

При връщане на сумата, същата се отписва от **§ 93-10 (-)**. Осчетоводяват се по **сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”**, с изключение на случаите при начисление на здравни осигуровки на лица в трудово-правни отношения с бюджетната организация, които са в неплатен отпуск над един месец.

ОДЗ Сф- град, като ВРБ, включен в схемата за централизирано разплащане не превеждат тези суми за здравни осигуровки, а за целите на отчетността на касова основа се взема записване със същата сума в намаление на **§ 93-10 (-)** и в увеличение на трансферен **§ 69-06 (+)**.

Счетоводни статии:

Начисляване на здравни вноски при неплатен отпуск:

Д-т с/ки 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица*

К-т с/ка 7596 *Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване*

§ 93-10, *„Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (-)”*

§ 69-06 *Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване (+)*

Внасяне в касата:

Д-т с/ки 5011 *Касови наличности в левове*

К-т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*

§ 98-10 *„Операции в брой между банка и каса (-)”*

§ 93-10 *„Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+)”*

Превеждане към МЗХГ:

Д-т с/ки 50132 *Текущи банкови сметки в левове*

К-т с/ка 5011 *Касови наличности в левове*

§ 95-07, *„Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”*

§ 98-10 *„Операции в брой между банка и каса (+)”*

Постъпления в МЗХГ:

Д-т с/ки 7501 *Вътрешни касови трансфери в левове*

К-т с/ка 50132 *Текущи банкови сметки в левове*

§ 61-09 *„Вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (-)”*

§ 95-07 *„Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”*

РАЗДЕЛ XIII.

ОТЧИТАНЕ НА ПОЕТИТЕ АНГАЖИМЕНТИ ЗА РАЗХОДИ, ВЪЗНИКВАНЕ НА НОВИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА РАЗХОДИ И СТАТИСТИКА НА ФИНАНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

1. Същност на поетите ангажименти

С т. 27 от § 1 от ДР на Закона за публичните финанси е дадено определение на „*поети ангажименти за разходи*“:

„Поети ангажименти за разходи“ са клаузи на договори, разпоредби на нормативни и административни актове, съдебни и арбитражни решения, които обвързват бюджетните организации с бъдещи плащания за разходи и/или нови задължения за разходи с определима стойност, с изключение на: разходите за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и общините дълг), както и разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания.

1.1. Не е поемане на ангажимент:

- а) намерението за плащане, произтичащо от обвързващо споразумение или друго основание;
- б) намерението за сключване на договор;
- в) възлагане с нормативен акт или решение на държавен орган на даден разпоредител с бюджет да проведе преговори и/или да сключи договор;
- г) наличието на сума за плащане по бюджета (или СЕС), ако за нейното изплащане допълнително се изисква сключването на договор или наличието/изпълнението на други условия, обстоятелства и изисквания;
- д) прогноза за плащания, разходи, задължения и др. (прогнозата за бъдещи плащания, разходи, задължения и др. като елемент от процеса на определяне на приблизителната оценка на ангажимента също не е ангажимент);
- е) задължението, което е балансово признато задължение (балансов пасив). съгласно отчетността за бюджетните организации. Такова задължение само по себе си не е ангажимент, а форма на реализация/изпълнение на ангажимент (ДДС № 04 от 2010 г. и ДДС № 14 от 2013 г. на МФ).

От гледна точка на отчетността на бюджетните организации поетият ангажимент има характер на задбалансов пасив (условно задължение).

1.2. Стойност на ангажимента представлява стойността, посочена в съответния договор с **включен ДДС**, акцизи и други подобни данъци върху придобиваните активи и услуги, респективно стойността на предоставяните трансфери/субсидии за конкретното физическо или юридическо лице, определена съгласно съответното основание.

В стойността на ангажимента **не се включва стойността на предвидените санкции и неустойки** на бюджетната организация и насрещната страна при неизпълнение на техни задължения, както и стойността на обезпеченията, ако се изискват съгласно ангажимента от двете страни.

Стойността на ангажимента може да бъде, както фиксирана сума, така и променлива величина (*например* договор за доставка на активи/услуги с посочена единична цена, а не обем) и следва да бъде определима (макар и чрез използването на приблизителни оценки и предположения).

1.3. Ангажиментът се счита за реализиран/изпълнен към определена дата, когато е възникнало едно от следните обстоятелства:

- ✓ налице е балансово признато задължение (пасив);

✓ извършено е плащане (цялостно или частично, авансово или окончателно) по стойността на ангажимента от бюджетната организация към доставчика;

✓ когато към определена дата са налице и двете обстоятелства (балансово признато задължение и плащане) стойността на реализирания ангажимент се определя от това, кое от двете е с по-голяма стойност.

1.4. Не са обект на поети ангажименти и произтичащите от тях задължения и/или плащания за:

- а) възстановяване от бюджетните организации на надвнесени приходи;
- б) задължения по получени аванси;
- в) персонал и осигурителни вноски;
- г) трансферите и временните безлихвени заеми между бюджетните организации съгласно Раздел IV от ЕБК;
- д) получени заеми и тяхното обслужване (включително и лихвите);
- е) поемането и активирането на държавни гаранции по заеми и дългове на други лица;
- ж) чужди средства по смисъла на ЗПФ;
- з) всички операции с финансови активи и пасиви съгласно Раздел V от ЕБК.
- и) разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания.

2. Осчетоводяване на поетите ангажименти и нови задължения за разходи

За всички изменения (потоци) на поетите ангажименти в агенцията се прилагат сметките от **подгрупа 980** „*Поети ангажименти за разходи – потоци*”.

Освен отделните сметки за поемането и реализирането на ангажименти (**сметки 9800, 9801 и 9803**), се прилагат в ОДЗ Сф- град и отделни сметки за останалите изменения (потоци) на поетите ангажименти, както следва:

а) **вътрешни трансфери** на поети ангажименти – използва се **сметка 9804** за отчитане всички прехвърляния (трансфери) на поети ангажименти в рамките на първостепенния разпоредител – както между отделни ВРБ, така и между отделни отчетни групи (стопански области);

б) **прехвърляне** (трансфер) на ангажименти от/към други бюджетни организации – използва се **сметка 9805** за отчитане прехвърлянето (трансфера) между ОДЗ Сф- град и други бюджетни организации;

в) **прехвърляне** (трансфер) на ангажименти от/към други предприятия, извън публичния сектор – използва се **сметка 9806** за отчитане на прехвърлянето (трансфера) между ОДЗ Сф и юридически лица, които не са бюджетни организации;

г) **изменения в обема/стойността** на поетите ангажименти – прилага се **сметка 9808**. По нея се отчитат всички промени в обема и стойността на наличните ангажименти, произтичащи от промяна на договори, корекции на приблизителни оценки, промяна в стойността/обема на ангажимента в резултат на нормативен акт и всички други подобни промени;

д) **анулиране** (канцелиране) на поети ангажименти – прилага се **сметка 9809**. По нея се отчита отписването на ангажимента, произтичащо от прекратяване на съответните договори по силата на клаузи на договорите, обявяване на договорите за недействителни или нищожни, изискване на нормативен акт и други подобни причини.

Текущо през годината записванията по всички сметки от **подгрупа 980** (**с изключение на сметка 9801**) се взимат в кореспонденция със **сметка 9200** - при увеличение на поетите ангажименти - съответната сметка от **подгрупа 980** се дебитираща срещу кредитиране на **сметка 9200**, а при намаление и анулиране (канцелиране) се съставя обратно записване – **сметка 9200** се дебитираща срещу кредитиране на сметка от **подгрупа 980**.

В края на годината всички сметки от **подгрупа 980** (включително и **сметка 9801**) се приключват със **сметка 9989**.

Счетоводни статии:

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Поемане на ангажимент за разходи по договор.	9800	9200
2.	Реализиране на ангажимент за разходи по договор.	9200	9803
3.	Възникване на ангажименти с незабавна реализация.	9801	9803
4.	Прехвърляне/вътрешни разчети (ПРБ/ВРБ; ВРБ/ВРБ).	9200	9804
5.	Поемане вътрешни разчети.	9804	9200
6.	Прехвърляне извън ПРБ (с други бюджетни организации; или предприятия извън публичния сектор).	9200	9805, 9806
7.	Поемане на ангажимент от друга бюджетна организация извън системата на ОДЗ Сф.	9805	9200
8.	Коригиране на обема/стойността на ангажимента в намаление.	9200	9808
9.	Коригиране на обема/стойността на ангажимента в увеличение.	9808	9200
10.	Анулиране/канцелиране на ангажимента за разходи.	9200	9809

С т. 22 от § 1 от ДР на Закона за публичните финанси е дадено определение на понятието „**Нови задължения за разходи**”.

„Нови задължения за разходи” са паричните задължения за разходи, които възникват през текущата година, независимо от това дали са платени, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания. Не са нови задължения за разходи провизиите за задължения съгласно счетоводното законодателство, приложимо за бюджетните организации, задълженията от предходни години, задълженията, които представляват дълг, както и поетите ангажименти за разходи.

За отчитане на показателя „**нови задължения за разходи**” е предвидена **сметка 9860** „Възникнали нови задължения за разходи”, която се използва за отчитане на неговото изпълнение. Обхватът на разходите, попадащи в този показател, е идентичен с този на показателите за поети ангажименти.

Сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи” е пасивна.

Сметка 9860 се **кредитира** срещу **дебитиране** на **сметка 9989** „Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви” при възникналите нови задължения за разходи.

Сметка 9860 се **дебитира** срещу **кредитиране** на **сметка 9989** в случай, че се налага коригиране на възникналите нови задължения за разходи в посока на намаление.

В края на годината сметката се приключва със **сметка 9989**.

На основание т. 90 от ДДС № 08 от 21.12.2018 г. на МФ и БЮ-№ 4/23.08.2018 г.

от 2019 г. **авансовите плащания по договори** се третираат като възникнало задължение за разход, тъй като тези плащания също представляват договорно задължение, независимо от това, кога ще бъдат извършени. В тази връзка при извършването на такива плащания, освен счетоводно записване по **сметка 4020** се съставят и съответните задбалансови записвания за реализация на ангажимента и за изпълнението на показателя „нови задължения за разходи“.

Пример:

Дт с/ка 4020/Кт с/ка 5013 – с аванса

Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 – с аванса

Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 – с аванса

На основание т. 91 от ДДС № 08 от 21.12.2018 г. на МФ за отчитането на показателя „нови задължения за разходи“ **при командировка** се прилага подход, при който отчитането на реализацията на ангажимента и новите задължения за разходи се извършва при отчитането на разходите за командировка.

Пример: Подход: отчитане на командировката за 2200 лв.

Дт с/ка подгр. 609/Кт с/ка 4261, гр. 50 2200

Дт с/ка 9801/Кт с/ка 9803 2200

Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 2200

По аналогичен начин следва да се третира и предоставянето на аванси на други подотчетни лица за закупуване на материални запаси.

Пример: отчитане на разходите за закупуване на материални запаси за 2000 лв.

Дт с/ка 4261/Кт с/ка 5011 2000

Дт с/ка 3020/Кт с/ка 4261 2000

Дт с/ка 9801/Кт с/ка 9803 2000

Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 2000

3. Статистика на финансиране на разходите

В СБО е заложена **подгрупа 994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори“**, по чиито сметки бюджетната организация-бенефициент отразява дела на държавата (общината), Европейския съюз и останалите донори при финансирането на разходите и придобиването на активи по програми на Европейския съюз, както и по други международни програми и проекти.

Счетоводните сметки, структурирани в СБО за отчитане на разходите за финансиране са следните:

Подгрупа 994 *Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори*

Сметка 9940 *Недопустими разходи за сметка на бенефициента*

Сметка 9941 *Финансиране на разходи за сметка на национално съфинансиране*

Сметка 9944 *Финансиране на разходи за сметка на средства от Европейския съюз*

Сметка 9945 *Финансиране на разходи за сметка на средства от международни организации*

Сметка 9946 *Финансиране на разходи за сметка на средства от други държави*

Сметка 9947 *Финансиране на разходи за сметка на други донори от чужбина*

Сметка 9948 *Финансиране на разходи за сметка на други донори от страната*

Сметка 9949 *Финансиране на разходи за сметка на бенефициента*

Сметка 9940 „Недопустими разходи за сметка на бенефициента” се предвижда да се използва за отчитане на **недопустимите разходи**, като в зависимост от конкретния случай, тази сметка може да се кредитира в кореспонденция с други сметки от подгрупата или със сметка **9989**.

По същество недопустимите разходи увеличават относителния дял на националното или осигуреното от бенефициента финансиране, тъй като те **не се покриват от осигуреното от донорите финансиране**.

Информация по сметките от **подгрупа 994** се отразява през годината в обратна ведомост на ОДЗ Сф- град.

По сметките от **подгрупа 994** не се отразява предоставено финансиране под формата на заем, а само сумите, които се предоставят **безвъзмездно**, което означава, че се осчетоводява по съответната задбалансова сметка само финансирането на разходи за сметка на бенефициента, Европейския съюз и други донори.

Сумата на съответното съфинансиране се изчислява, като заложеният в съответните програми/ договори/проекти относителен дял (процент) на съответния източник на финансиране се приложи спрямо сумата на извършените за съответния период разходи и придобиване на активи, независимо как са финансирани плащанията до момента.

Осчетоводяването на разходите по проекти в ОДЗ Сф- град - бенефициент по балансови сметки и по задбалансови сметки от **подгрупа 994** се извършва, когато те осъществяват плащането на изпълнението на проектите в съответствие с договорените относителни дялове на финансиране в сключените договори/ споразумения с европейско, международно или бюджетно финансиране. Възможен е и вариант за разплащане по проекта с бюджетни средства, които се разпределят съобразно относителните дялове на финансирането на проекта по съответните сметки. В периода на получаване на съответния дял договорена безвъзмездна помощ от донорите не се вземат счетоводните записвания по сметките от **подгрупа 994**, тъй като същите са вече взети.

По този начин бюджетната организация прилага принципа на **текущо начисляване** на разходите по балансови и задбалансови сметки в съответствие с принципа, регламентиран в чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводство, т.е. в момента на възникване на събитието/сделката.

РАЗДЕЛ XIV.

ЕВРОПЕЙСКО ФИНАНСИРАНЕ

1. Отчетност при одобрен проект и неполучено финансиране

Начинът на отчитане на авансовото финансиране за сметка на бюджета на бенефициента се основава на т. 24 от ДДС № 01 от 26.01.2015 г. на МФ, а именно:

а) за всеки проект, подлежащ на отчитане в отчетна група „СЕС“, независимо как се извършват/финансират плащанията по него, начислените суми на разходи/ придобиване на активи и свързаните с тях начисления на задължения, вземания и приходи **се отразяват ИЗЦЯЛО в отчетна група „СЕС“**;

б) всяко авансово финансиране на бюджетната организация за покриване на плащания по проекта, независимо от формата на предоставяне (**директно плащане от бюджета** към съответния доставчик/контрагент), се отчита като **трансфер от отчетна група „Бюджет“ за „СЕС“**;

в) всяко плащане за сметка на авансовото финансиране от бюджета на бюджетната организация се отчита в отчетна група „СЕС“ според естеството и характера си по общия ред, независимо дали в последствие ще бъде прието за допустимо или ще бъде признато за недопустимо плащане;

г) задбалансовата отчетност за поети ангажименти (сметка 9200 и подгрупа 980), нови задължения за разходи (сметка 9860) се води изцяло и само в отчетна група „СЕС“, независимо от начина на финансиране на плащанията.

д) задбалансова отчетност за отразяване на националното и друго съфинансиране (сметки 994) се води само в отчетна група „СЕС“.

Независимо, че авансовото финансиране е за сметка на бюджета, изискването на т. 88 от ДДС № 14 от 2013 г. се прилага, т.е. съответното съфинансиране се изчислява, като заложеният в съответните програми и договори относителен дял (процент) на съответния източник на финансиране се прилага спрямо сумата на извършените за съответния период разходи и придобиване на активи.

е) възстановяването на авансово финансиране, когато е предоставено под формата на плащания директно от бюджета към съответните доставчици/контрагенти се отразява огледално в отчетни групи „БЮДЖЕТ“ и „СЕС“ като възстановен трансфер, а когато сумата на постъпилото финансиране е по-голяма от авансовото финансиране и като разчет - по § 88-03 от ЕБК и сметки 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление“.

Изключение от предходните указания, са само случаи на прехвърляне на поети ангажименти от отчетна група „СЕС“ в отчетна група „БЮДЖЕТ“, когато за тези налични ангажименти окончателно се спира финансирането по съответната донорска програма и бюджетът поема тяхното изпълнение.

ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛОЖЕНИЕ НА СХЕМАТА ПРИ ОДОБРЕН ПРОЕКТ И НЕПОЛУЧЕНО ФИНАНСИРАНЕ: чрез директно плащане на доставчиците от бюджетната банкова сметка

Вариант 1:

Проектът е одобрен, но не е получено европейско финансиране. Задълженията към доставчиците се плащат директно от бюджетната сметка на бенефициента. Разходите се отчитат изцяло в отчетна група „СЕС“. От Управляващия орган са верифицирани суми в по-малък размер от изразходваните от бюджетната сметка или са налице непризнати (недопустими) разходи – (примерни данни)

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет“/ Б-3	Отч. гр. „СЕС“/ СЕС-3-....
1.	Поети ангажименти за разходи с договор.	x	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1000
2.	Не е получен трансфер от администратора.	x	x
3.	Начисляване на задължения към доставчици за разходи и за придобиване на активи в СЕС.	x	Дт с/ки от раздели 2, 3, 6/ 1000 Кт с/ка 4010 1000
4.	Реализиране на ангажимент за разходи.	x	Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1000

5.	Възникнали нови задължения за разходи.	х	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000
6.	Извършване на плащане към доставчиците директно от бюджетната сметка.	Дт с/ка 7532 1000 Кт с/ка 7500 1000 § 62-02 (-)/§ 66-02 (+) 1000	Дт с/ка 4010 и др. 1000 Кт с/ка 7522 1000 Разходни §§/§ 62-01 (+) 1000
7.	Статистика на финансиране на разходите.	х	Дт с/ка 9989/ Кт с/ка от подгр. 994 1000
8.	Възстановяване на авансовото финансиране, когато е предоставено под формата на плащания директно от бюджета, като 200 хлв не са признати за допустими	Дт с/ка гр.50, 7501 800 Кт с/ка 7532 800 § 9х-07 (-), 61-09 (-)/ 800 § 62-02 (+) 800	Дт с/ка 7522 800 Кт с/ка 7532 800 (или подгр.747, 748) § 62-01 (-)/§ 63-01 (+) 800 (или § 46-00)
9.	Прехвърляне на придобитите активи от раздели 2, 3 от „СЕС” в „Бюджет” в размер на 700 хлв.	Дт с/ка от раздели 2, 3 700 Кт с/ка 7601 700	Дт с/ка 7601 / 700 Кт с/ка от раздели 2, 3 700

Забележка: Непризнатите разходи от 200 хлв. остават за сметка на бюджета. Отразяват се като дебитно салдо на сметка от подгрупа 7532 в отчетна група „Бюджет” и като кредитно салдо на сметка от подгрупа 7522 в отчетна група „СЕС”. Сметките се приключват в края на годината с годишното приключване на счетоводните сметки.

Вариант № 2:

Проектът е одобрен, но не е получено европейско финансиране. Задълженията към доставчиците се плащат **директно от бюджетната сметка** на бенефициента. Разходите се отчитат изцяло в отчетна група „СЕС”. От Управляващия орган са верифицирани суми в **по-голям размер от изразходваните** от бюджетната сметка на бенефициента (примерни данни).

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет”/ Б-3	Отч. гр. „СЕС”/ СЕС-3-...
1.	Поет ангажимент с договор.	х	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1300
2.	Не е получен аванс от Управляващия орган.	х	х
3.	Начисляване на задължения към доставчици за разходи и за придобиване на активи.	х	Дт с/ки от раздели 2, 3, 6/ 1300 Кт с/ка 4010 1300
4.	Реализиране на ангажимент.	х	Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1300

5.	Възникнали нови задължения за разходи.	х	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1300
6.	Извършване на частично плащане към доставчиците директно от бюджетната сметка.	Дт с/ка 7532 1000 Кт с/ка 7500 1000 § 62-02 (-)/ § 66-02 (+) 1000	Дт с/ка 4010 и др. 1000 Кт с/ка 7522 1000 Разходни §§/§ 62-01 (+) 1000
7.	Статистика на финансиране на разходите.	х	Дт с/ка 9989/ Кт с/ка от подгр. 994 1000
8.	Възстановяване на финансирането, когато е предоставено под формата на плащания директно от бюджета, като възстановената сума е по-голяма от плащането.	Дт с/ка гр.50, 7501/ 1300 Кт с/ка 4682 300 Кт с/ка 7532 1000 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 1300 § 88-03 (+) 300 § 62-02 (+) 1000	Дт с/ка 4682 300 Дт с/ка 7522 1000 Кт с/ка 7532 1300 (или подгр.747, 748) § 88-03 (-)/ 300 § 62-01 (-) 1000 § 63-01 (+) 1300 (или § 46-00)
9.	Издължаване на неизплатената разлика от задължението към доставчиците	Дт с/ка 4682/ 300 Кт с/ка 7500 300 § 88-03 (-)/ § 66-02 (+) 300	Дт с/ка 4010 и др. 300 Кт с/ка 4682 300 Разходни §/ § 88-03 (+) 300
10.	Прехвърляне на придобитите активи от раздели 2, 3 от „СЕС” в „Бюджет” в размер на 800 хлв.	Дт с/ка от раздели 2, 3 800 Кт с/ка 7601 800	Дт с/ка 7601 / 800 Кт с/ка от раздели 2, 3 800

Вариант 3:

Проектът е одобрен, **получен е аванс от УО 30 % от сумата по проекта към оперативната програма по банкова бюджетна сметка.** Задълженията към доставчиците се изплащат от **получения аванс**, който е преведен от Управляващия орган по банкова бюджетна сметка и от **собствения бюджет** на бенефициента – бюджетна банкова сметка (с разликата до размера на задълженията към доставчиците). Разходите се отчитат изцяло в отчетна група „СЕС” (примерни данни).

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет”/ Б-3	Отч. гр. „СЕС”/ СЕС-3-....
1.	Поет ангажимент с договор.	х	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1000
2.	Получен аванс от Управляващия орган по бюджетната	Дт с/ка гр.50, 7501/ 300 Кт с/ка 4682 300 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 300	Дт с/ка 4682 / 300 Кт с/ка 7532 300 (или подгр. 747, 748)

	банкова сметка – 300 хлв.	§ 88-03 (+) 300	§ 88-03 (-)/ § 63-01 (+) 300 (или § 46-00)
3.	Начисляване на задължения към доставчици за разходи и за придобиване на активи	х	Дт с/ки от раздел 2, 3, 6/ 1000 Кт с/ка 4010 1000
4.	Реализиране на ангажимент	х	Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1000
5.	Възникнали нови задължения за разходи	х	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000
6.	Извършване на плащане директно от бюджетната сметка и закриване на задължението към доставчиците	Дт с/ка 7532 700 Дт с/ка 4682 300 Кт с/ка 7500 1000 § 62-02 (-)/ 700 § 88-03 (-)/ 300 § 66-02 (+) 1000	Дт с/ка 4010 и др. 1000 Кт с/ка 7522 700 Кт с/ка 4682 300 Разходни §§/ 1000 § 62-01 (+) 700 § 88-03 (+) 300
7.	Статистика на финансиране на разходите	х	Дт с/ка 9989/ 1000 Кт с/ка от подгр. 994 1000
8.	Получаване на окончателното разплащане, като 200 хлв. са недопустими. Възстановяване на авансово финансиране	Дт с/ка гр.50,7501 500 Кт с/ка 7532 500 § 9х-07 (-), 61-09 (-)/ 500 § 62-02 (+) 500	Дт с/ка 7522 500 Кт с/ка 7532 500 (или 747, 748) § 62-01 (-)/§ 63-01 (+) 500 (или § 46-00)
9.	Прехвърляне на придобитите активи от раздели 2, 3 от „СЕС” в „Бюджет” в размер на 800 хлв.	Дт с/ка от раздели 2, 3 800 Кт с/ка 7601 800	Дт с/ка 7601 / 800 Кт с/ка от раздели 2, 3 800

Забележка: Непризнатите разходи от 200 хлв. остават за сметка на бюджета. Отразяват се като дебитно салдо на сметка от подгрупа 7532 в отчетна група „Бюджет” и като кредитно салдо на сметка от подгрупа 7522 в отчетна група „СЕС”.

2. Отчетност при направени разходи преди одобряване на проекта

Съгласно т. 26 от ДДС № 01 от 26.02.2015 г. на МФ, за извършени плащания от бюджета на бюджетната организация-бенефициент **преди да е одобрен проектът** се прилага подход на отразяване като разход по бюджета на преките разходи по проекта, а именно:

а) всички суми за разходи и придобивания на активи **преди да е одобрен проектът** се отчитат на касова и начислена основа в **отчетна група „Бюджет”** по общия ред, без да се взимат записвания в отчетна група „СЕС”;

б) аналогично се отчитат и поетите ангажименти и новите задължения за разходи (сметки от подгрупи 980 и 986) – отразяват се в отчетна група „Бюджет”.

в) тъй като още не е одобрен проектът, на този етап **не се взимат записвания по сметки 994** нито в отчетна група „Бюджет” нито в отчетна група „СЕС”.

Съгласно т. 26.1 от указанията *в случай, че проектът бъде одобрен за финансиране* със средства от Европейския съюз или по други международни програми, правилата на финансово отчитане са следните:

г) прехвърляне на сумите *от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС”* се прилага само, когато тези операции са признати за *допустими* по проекта или за преки разходи/придобиване на активи по проекта, които могат да се разглеждат като *съфинансиране* от бенефициента (*например* покриване от бенефициента на ДДС по получени доставки по проекта и други).

Касовите разходи, пряко свързани с проекта, се отчитат в отчетна група „Бюджет” като трансфер по § 62-02 „Предоставени трансфери” и се отразяват огледално в отчетна група „СЕС” по § 62-01 „Получени трансфери” и по съответните разходни параграфи от ЕБК.

Отчетените на *начислена основа* разходи и придобиване на активи се прехвърлят от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС” чрез кореспонденция със сметка 7534 (в „Бюджет”) и 7524 (в „СЕС”) в размер на сумата, отчетена по § 62-00 и сметка 7601 – за разликата между данните за тези разходи и придобиване на активи на касова и начислена основа.

д) за прехвърляне на суми по § 69-01, 69-05, 69-06 и 69-07 се взима и по едно допълнително записване: § 69-08 (+) / 89-03 (-) – в „Бюджет” и § 69-08 (-) / § 89-03 (+) – в СЕС и съответните огледални записвания на начислена основа по сметки 7598 и 4659;

е) придобитите нефинансови активи, не се прехвърлят в отчетна група „СЕС”, а само общата им стойност се отразява по сметка 6081 (в отчетна група „Бюджет” – по кредита, а в отчетна група „СЕС” – по дебита на сметката), вместо съответните сметки от раздели 2 и 3 и сметки от подгрупа 753 и 752. Сметка 6081 се използва независимо от това, дали към датата на одобряване на проекта съответните нефинансови активи фигурират в баланса на бюджетната организация или са изписани на разход или прехвърлени на други лица;

ж) наличните салда по сметки 2071, 2079 и 2107, отнасящи се за проекта, се прехвърлят от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС” чрез сметки от подгрупа 753 и 752. Сметки 2071, 2079 и 2107 се кредитират само за *наличните* към датата на „прехвърляне” салда, свързани с проекта;

з) доколкото са налице случаи на първоначално отчетени по сметки 2071, 2079 и 2107 суми, които до датата на одобряване на проекта са прехвърлени по други сметки от групи 20 и 21 (т.е. процесът на придобиване е приключил) или са разпределени на други организации, за прехвърлянето на тези суми от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС” към датата на одобряване на проекта също се прилага сметка 6081.

и) отразените суми по сметки от подгрупи 980 „Поети ангажименти за разходи – потоци” и 986 „Нови задължения за разходи – потоци” от СБО, както и наличните ангажименти по сметки 9200, се сторнират (червено или черно сторно) от съответните сметки в отчетна група „Бюджет” и се отразяват по съответните сметки в отчетна група „СЕС”;

к) начислените суми по сметки за *вземания и задължения*, се прехвърлят от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС” (с изключение на сметка 4511, която не се прехвърля) чрез използването на сметка 7601;

Счетоводните записвания се извършват за разходите/придобиването на активите и включват съответните суми и от *предходни години*.

Процедурите по прехвърляне от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС” по принцип би следвало да са изключение в практиката и да се прилагат само в отделни случаи, които попадат в обхвата на финансиране по проекта или за *преки*

разходи/придобиване на активи по проекта, които могат да се разглеждат като съфинансиране от бенефициента (например покриване от бенефициента на ДДС и др.).

Не следва да се извършва прехвърляне от в отчетна група „Бюджет” в отчетна група „СЕС” на разходи/придобиване на активи за други **самостоятелни проекти/обекти и дейности**, които не попадат в обхвата на съответния договор/споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от съответния донор/управляващ орган/администратор, независимо, че могат да имат отношение към съответния проект.

В случай, че проектът не бъде одобрен за финансиране със средства от Европейския съюз или по други международни програми – разходите остават **за сметка на бюджета** и не се взимат допълнителни записвания.

Вариант 1:

При предварително отчетени разходи по бюджета на бенефициента **преди да бъде одобрен проекта**. Извършване на плащания от **банкова бюджетна сметка на бенефициента** (примерни данни).

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет”/ Б-3	Отч. гр. „СЕС”/ СЕС-3-....
1.	Поети ангажименти по договор.	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1000	х
2.	Предварително извършени разходи и задължения към доставчици преди одобрение на проекта.	Дт с/ки от раздел 6 1000 К-т с/ка 4010 1000	х
3.	Реализирани ангажименти.	Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000	х
4.	Нови възникнали задължения за разходи.	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000	х
5.	Издължаване към доставчика от бюджета и отчитане на разходите в бюджета.	Дт с/ка 4010 1000 Кт с/ка 7500 1000 Разходни §§/ § 66-02 (+) 1000	х
6.	Отчитане на „прехвърлянето“ от „Бюджет” в „СЕС” на извършените разходи/придобивания на активи при одобряване на проекта, като 200 хлв. не са признати за допустими	Дт с/ка гр.50, 7501 800 Дт с/ка 7532 200 Кт с/ка р-л 6, 607, 4020 1000 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 800 § 62-02 (-)/ 200 разх. §§ (-) 1000	Дт с/ка от р-л 6 1000 Кт с/ка 7532 800 (или подгр. 747, 748) Кт с/ка 7522 200 Разходни §§ / 1000 § 63-01 (+) 800 (или § 46-00) § 62-01 (+) 200
7.	Сторниране на поетите ангажименти в Бюджета и	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 - червено сторно Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1000	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000

	прехвърлянето им в СЕС.	-червено сторно	
8.	Сторниране на новите възникнали задължения в отчетна група „Бюджет” и прехвърлянето им в отчетна група „СЕС”	Дт с/ка 9860/ Кт с/ка 9989 1000	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000
9.	Отразяване на националното и друго съфинансиране	х	Дт с/ка 9989/Кт подгр. 994 1000

Забележка:

Непризнатите разходи от 200 хлв. остават за сметка на бюджета. Отразяват се като дебитно салдо на сметка от подгрупа 753 в отчетна група „Бюджет” и като кредитно салдо на сметка от подгрупа 752 в отчетна група „СЕС”.

Вариант 2:

При предварителни плащания за придобиване на активи от бюджета **преди да бъде одобрен проекта**. Извършване на плащания от **банкова бюджетна сметка на бенефициента** (примерни данни).

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет”/ Б-3	Отч. гр. „СЕС”/ СЕС-3...
1.	Поети ангажименти по договор.	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1000	х
2.	Предварително извършени разходи преди проекта.	Дт с/ки от раздел 20, 21, 3 1000 К-т с/ка 4010 1000	х
3.	Реализирани ангажименти.	Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000	х
4.	Нови възникнали задължения за разходи.	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000	х
5.	Издължаване към доставчика.	Дт с/ка 4010 1000 Кт с/ка 7500 1000 Разходни §§/ § 66-02 (+) 1000	х
6.	Получен трансфер, но 200 хлв. не са признати. Сторниране на разходите от „Бюджет” и отразяването им в „СЕС” с размера на полученото финансиране.	За придобитите нефинансови ДА (с/ка 6081)/ или ДА в процес на придобиване (с/ки 2071, 2079, 2107): Д-т с/ка гр.50, 7501 800 Дт с/ка 7532 200 К-т с/ка 6081 1000 (или с/ки 2071, 2079, 2107)	За придобитите нефинансови ДА(с/ка 6081)/ или ДА в процес на придобиване (с/ки 2071, 2079, 2107): Д-т с/ка 6081 1000 (или с/ки 2071, 2079, 2107) К-т с/ка 7532 800 К-т с/ка 7522 200

		§ 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 800 § 62-02 (-) / 200 Разходни §§ (-) 1000	Разходни §§/ 1000 § 63-01 (+) 800 § 62-01 (+) 200
7.	Когато отчетените суми по сметки 2071, 2079 и 2107 са прехвърлени по сметки от групи 20 и 21 (т.е процесът на придобиване е приключил) или са разпределени на др. организации се прилага сметка 6081.	Д-т с/ка гр.50, 7501 800 Дт с/ка 7532 200 К-т с/ка 6081 1000 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 800 § 62-02 (-) / 200 Разходни §§ (-) 1000	Д-т с/ка 6081 1000 К-т с/ка 7532 800 К-т с/ка 7522 200 Разходни §§/ 1000 § 63-01 (+) 800 § 62-01 (+) 200
8.	Прехвърляне на налични салда за по сметки за вземания/задължения, свързани с проекта (напр. задължения към доставчик) ; сметка 4511 не се прехвърля.	Дт с/ка 4010/Кт с/ка 7601	Дт с/ка 7601/Кт с/ка 4010
9.	Сторниране на поетите ангажименти в „Бюджет” и прехвърлянето им в „СЕС”.	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 - червено сторно Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1000 - червено сторно	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000
10.	Сторниране на новите възникнали задължения в отчетна група „Бюджет” и прехвърлянето им в отчетна група „СЕС”.	Дт с/ка 9860/ Кт с/ка 9989 1000	Дт с/ка 9989/ 1000 Кт с/ка 9860 1000
11.	Отразяване на националното и друго съфинансиране.	х	Дт с/ка 9989/ 1000 Кт подгр. 994 1000

Вариант 3: При предварително отчетени **разходи** по бюджета на бенефициента **преди да бъде одобрен проекта**. Извършване на плащания от банкова **бюджетна** сметка. Получените от Управляващия орган плащания **надвишават** сумата на предварително изразходваните средства (примерни данни).

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет”/ Б-3	Отч. гр. „СЕС”/ СЕС-3-...
1.	Поети ангажименти по договор.	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1400	х
2.	Предварително извършени разходи и задължения към	Дт с/ки от раздел 6 , вкл. подгр. 607 1000 К-т с/ка 4010 1000	х

	доставчици преди одобрение на проекта.		
3.	Реализирани ангажименти.	Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000	х
4.	Нови възникнали задължения за разходи.	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000	х
5.	Издължаване към доставчика от бюджета и отчитане на разходите в бюджета.	Дт с/ка 4010 1000 Кт с/ка 7500 1000 Разходни §§/§ 66-02 (+) 1000	х
6.	Одобряване на проекта – прехвърляне на разходите от „Бюджет” в „СЕС”.	Дт с/ка 7532 1000 Кт с/ка р-л 6, 607, 4020 1000 § 62-02 (-)/ 1000 Разходни §§ (-) 1000	Дт с/ка от р-л 6 1000 Кт с/ка 7522 1000 Разходни §§ / 1000 § 62-01 (+) 1000
7.	Сторниране на поетите ангажименти в „Бюджет” и прехвърлянето им в „СЕС”.	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 - червено сторно Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1000 - червено сторно	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000
8.	Сторниране на новите възникнали задължения в отчетна група „Бюджет” и прехвърлянето им в отчетна група „СЕС”.	Дт с/ка 9860/ Кт с/ка 9989 1000	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000
9.	Отразяване на националното и друго съфинансиране.	х	Дт с/ка 9989/Кт подгр. 994 1000
10.	Получаване на трансфер от Управляващия орган по банкова бюджетна с/ка, които надвишават с 400 хлв. предварителните разходи.	Дт с/ка гр.50, 7501 1400 Кт с/ка 7532 1000 Кт с/ка 4682 400 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 1400 § 62-02 (+) 1000 § 88-03 (+) 400	Дт с/ка 7522 1000 Дт с/ка 4682 400 Кт с/ка 7532 1400 (или подгр. 747, 748) § 62-01 (-) / 1000 § 88-03 (-)/ 400 § 63-01 (+) 1400 (или § 46-00)
11.	Извършване на разходи до размера на предоставеното финансиране.	Дт с/ка 4682 400 Кт с/ка 7500 400 § 88-03 (-)/§ 66-02 (+) 400	Дт с/ки 2, 3 400 Кт с/ка 4010 400 Дт с/ка 4010 400 Кт с/ка 4682 400 Разходни §/ § 88-03 (+) 400
12.	Реализирани ангажименти.	х	Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 400

13.	Нови възникнали задължения за разходи.	х	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860	400	
14.	Отразяване на националното и друго съфинансиране.	х	Дт с/ка 9989/Кт подгр. 994	400	
15.	Прехвърляне на придобитите активи от отчетна гр. „СЕС“ в отчетна гр. „Бюджет“ на стойност 400 лв.	Дт с/ка от раздели 2, 3 Кт с/ка 7601	400 400	Дт с/ка 7601 / Кт с/ка от раздели 2, 3	400 400

Вариант 4:

При предварителни плащания за **извършване на разходи** от бюджета преди да бъде одобрен проекта. Начислените разходи надвишават извършените плащания към доставчиците. Проектът е одобрен за финансиране от ЕС или др. международни програми. Извършване на плащания от банкова **бюджетна** сметка (примерни данни).

№	Стопански операции	Отч. гр. „Бюджет”/ Б-3	Отч. гр. „СЕС”/ СЕС-3-....
1.	Поети ангажименти по договор.	Дт с/ка 9800/Кт с/ка 9200 1000	х
2.	Начислени разходи преди одобрение на проекта.	Дт с/ки от раздели 2, 3, 6 1000 К-т с/ка 4010 1000	х
3.	Реализирани ангажименти.	Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000	х
4.	Нови възникнали задължения за разходи.	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000	х
5.	Издължаване към доставчика.	Дт с/ка 4010 800 Кт с/ка 7500 800 Разходни §§/ § 66-02 (+) 800	х
6.	Проектът е одобрен. Сторниране на разходите до размера на отчетените на касова основа по § от ЕБК от бюджета и начисляването им в „СЕС” .	Д-т с/ка 7532 800 К-т с/ки от р. 6 (или 6081- за с/те от р.2 и 3 или с/ки 2071, 2079, 2107) 800 § 62-02 (-)/ 800 Разходни §§ (-) 800	Д-т с/ки от гр. 60 800 (или 6081- за с/те от р.2 и 3 или с/ки 2071, 2079, 2107) К-т с/ка 7522 800 Разходни §§/ 800 § 62-01 (+) 800
6.1	Сторниране на разходите – разликата над размера на отчетените на касова основа по § от ЕБК от бюджета и	Д-т с/ка 7601 200 К-т с/ки от р. 6 (или 6081- за с/те от р.2 и 3 или с/ки 2071, 2079, 2107) 200 Важно: Не се съставят записвания на касова основа!	Д-т с/ки от гр. 60 200 (или 6081- за с/те от р.2 и 3 или с/ки 2071, 2079, 2107) К-т с/ка 7601 200 Важно: Не се съставят записвания на касова основа!

	начисляването им в „СЕС” .		
6.2	Прехвърляне на разчетите от отч. гр. „Бюджет“ в отч. гр. „СЕС“.	Д-т с/ка 4010 200 К-т с/ка 7601 200 Важно: Не се съставят записвания на касова основа!	Д-т с/ка 7601 200 К-т с/ка 4010 200 Важно: Не се съставят записвания на касова основа!
7.	Сторниране на поетите ангажменти в Бюджета и прехвърлянето им в СЕС.	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 1000	Дт с/ка 9800/ Кт с/ка 9200 1000 Дт с/ка 9200/ Кт с/ка 9803 1000
8.	Сторниране на новите възникнали задължения в отчетна група „Бюджет” и прехвърлянето им в отчетна група „СЕС”.	Дт с/ка 9860/ Кт с/ка 9989 1000	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860 1000
9.	Отразяване на националното и друго съфинансиране.	х	Дт с/ка 9989/Кт с/ка 994 1000
10.	Получен е трансфер по бюджетната сметка от УО в размер на извършените разходи до момента.	Д-т с/ка гр. 50, 7501 1000 К-т с/ка 7532 800 К-т с/ка 4682 200 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 1000 § 62-02 (+) 800 § 88-03 (+) 200	Дт с/ка 4682 200 Дт с/ка 7522 800 Кт с/ка 7532 1000 (или подгр. 747, 748) § 88-03 (-) 200 § 62-01 (-) 800 § 63-01 (+) 1000 (или § 46-00)
11.	Издължаване на сумите към доставчика.	Дт с/ка 4682 200 Кт с/ка 7500 200 § 88-03 (-)/ § 66-02 (+) 200	Дт с/ка 4010 200 Кт с/ка 4682 200 Разходни §§/ § 88-03 (+) 200

Забележка: Разработените варианти при европейското финансиране са примерни въз основа на дадените правила в ДДС № 06 от 2008 г. и ДДС № 01 от 2015 г. от МФ. На практика в структурата на ОДЗ Сф- град може да са налице варианти, които се третират чрез друга модификация въз основа на възникналите сделки и събития, при осчетоводяването на които също следва да се спазват правилата, дадени от МФ.

3. Отчитане на операциите, свързани с отпускането на аванси на бенефициенти за сметка на средства по донорски програми

Съгласно т. 10 от ДДС № 08 от 2014 г., отчитането от бюджетните организации-бенефициенти на предоставянето/получаването на аванси от администраторите (бюджетни организации) на средства се прилагат подходът на отчитане на разчет между бюджетни организации и коректив съгласно т. 34-38 от ДДС № 14 от 2013 г. (в случаите, когато касовите потоци по тези взаимоотношения се отчитат като трансфери).

Съгласно т. 10.2 от указанията,

10.2. от бюджетната организация-бенефициент:**10.2.1. при получаване на аванс:**

а) Дт с/ка 5001, 5013/ Кт с/ка 753 (752), и записване по § 63-01/61-01 (+) от ЕБК - за отразяване получаването на аванс като трансфер (когато се получават средства, подлежащи на отразяване в *отчетна група „СЕС“*, се използват *сметки 753 и § 63-00*, а при получаване и отчитане от бенефициента на аванс в *отчетна група „БЮДЖЕТ“* за сметка на средства по донорски програми, отчитани от ад-министратора в *отчетна група „БЮДЖЕТ“*, се прилагат *сметки 752 и § 61-00*);

б) Дт с/ка 4970 / Кт с/ка 4523, 4548 или 4568 - за отразяване на отпуснатите средства на бюджетната организация-бенефициент като задължение по аванс (*сметки 4523, 4548 и 4568* се използват в случая в зависимост от това в кой подсектор на сектор „Държавно управление“ попада бюджетната организация-администратор);

10.2.2. при усвояване на аванса, при непризнаване на разходи, извършени със средства от аванса, както и при възстановяване на средства по аванса:

а) Дт с/ка 4523, 4548 или 4568 / Кт с/ка 4970 - за отчитане на усвояването на аванса в размер на признатите разходи;

б) Дт с/ка 4523, 4548 или 4568 / Кт с/ка 4393 - за отнасяне от бюджетната организация-бенефициент на частта от аванса, съответстваща на непризнатите разходи, като задължение за възстановяване на средства по донорски програми;

в) Дт с/ка 753 (752) / Кт с/ка 5001, 5013 (7500) и записване по § 63-01/61-01/62-02 (-) от ЕБК – при възстановяване от бюджетната организация-бенефициент на неусвоената част от аванса, както и на средствата за непризнатите разходи, доколкото не се прихваща с подлежащите на отпускане други средства. (§ 62-02 се използва, когато за сметка на бюджета на бюджетната организация-бенефициент се възстановяват суми, отчитани от администратора в отчетна група „СЕС“).

Пример № 1: Бенефициент- бюджетна организация е получила аванс по реда на ДДС № 06 от 2008 г. по бюджетна сметка от сметка на СЕС на УО в размер на 1000 лв. От изразходваните средства от аванса, 200 лв. не са признати за допустими.

Счетоводните записвания са:

№	Основание	Отч. гр.” Бюджет”/Б-3	Отч. гр. „СЕС”/СЕС-3-...
1.	Получен аванс по бюджетна сметка на бенефициента <i>от сметка СЕС на УО.</i>	Дт с/ка гр.50, 7501/ 1000 Кт с/ка 4682 1000 § 9х-07 (-), § 61-09/ 1000 § 88-03 (+) 1 000	Дт с/ка 4682/Кт с/ка 7532 1000 § 88-03 (-)/§ 63-01(+) 1000
2.	Отразяване на отпуснатия аванс като задължения по аванс към УО.		Дт с/ка 4970/Кт с/ка 4523 1000
3.	Извършени са разходи за 1000 лв.		Дт с/ки 6/ Кт с/ка 4010 1000
4.	Изплатени са задълженията към доставчици.	Дт с/ка 4682/ 1000 Кт с/ка 7500 1000 § 88-03 (-)/§ 66-02 (+) 1000	Дт с/ка 4010/Кт с/ка 4682 1000 Разх. §/§ 88-03 (+) 1000

5.	Усвояване на аванс в размер на признатите разходи 800 лв.		Дт с/ка 4523/Кт с/ка 4970 800
6.	За отнасяне от бенефициента на частта от аванса, съответстваща на непризнатите разходи, като задължение за възстановяване на средства по донорски програми.		Дт с/ка 4523/Кт с/ка 4393 200
7.	Възстановяване на непризнатите разходи от аванса от бюджетната сметка на бенефициента.	-за непризнатите за сметка на бюджета: Дт с/ка 7532/ 200 Кт с/ка 7500 200 § 62-02 (-)/ 200 § 66-02 (+) 200	Дт с/ка 4393/кт с/ка 4970 200

Пример № 2: Бенефициент- бюджетна организация е получила аванс по реда на ДДС № 06 от 2008 г. по бюджетна сметка от сметка на СЕС на УО в размер на 1000 лв. Към датата на съставяне на финансовия отчет са усвоени 800 лв. от аванса. **Неусвоените са в размер на 200 лв., които са възстановени на УО.**

Счетоводните записвания са:

№	Основание	Отч. гр." Бюджет"/Б-3	Отч. гр. „СЕС"/СЕС-3-...
1	Получен аванс по бюджетна сметка на бенефициента от сметка СЕС на УО – по реда на ДДС № 06 от 2008 г.	Дт с/ка гр. 50, 7501/ 1000 Кт с/ка 4682 1000 § 9х-07 (-), § 61-09 (-)/ 1000 § 88-03 (+) 1 000	Дт с/ка 4682/Кт с/ка 7532 1000 § 88-03 (-)/§ 63-01(+) 1000
2	Отразяване на отпуснатия аванс като задължения по аванс към УО	х	Дт с/ка 4970/Кт с/ка 4523 1000
3	Извършени са разходи за 800 лв.	х	Дт с/ки 6/ Кт с/ка 4010 800
4	Изплатени са задълженията към доставчици.	Дт с/ка 4682/ 800 Кт с/ка 7500 800 § 88-03 (-)/ § 66-02 (+) 800	Дт с/ка 4010/Кт с/ка 4682 800 Разх. §/§ 88-03 (+) 800
5	Усвояване на аванса в размер на извършените разходи за 800 лв.		Дт с/ка 4523/Кт с/ка 4970 800
6	За отнасяне от бенефициента на частта от аванса, съответстваща на неусвоените средства, като задължение за възстановяване на		Дт с/ка 4523/Кт с/ка 4393 200

	средства по донорски програми.		
7	Възстановяване на неусвоената част разходи от аванса по сметката на УО.	-за неусвоените: Дт с/ка 4682/ 200 Кт с/ка 7500 200 § 88-03 (-)/ § 66-02 (+) 200	Дт с/ка 4393/кт с/ка 4970 200 Дт с/ка 7532/Кт с/ка 4684 200 § 63-01 (-)/ § 88-03 (+) 200

РАЗДЕЛ XV.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

Инвентаризацията на активите и пасивите в ОДЗ Сф- град се извършва на основание разпоредбите на чл. 28 от Закона за счетоводство по ред и начин, утвърден от директора на агенцията.

Съгласно § 1, т. 5 от Допълнителната разпоредба на Закона за счетоводство, „Инвентаризацията е процесът на подготовка и фактическа проверка чрез различни способи на натуралните и стойностни параметри на активите и пасивите на бюджетната организация към точно определена дата, съпоставяне на получените резултати със счетоводните данни и установяване на евентуалните разлики.”

В съответствие с разпоредбите на чл. 16, ал. 1, т. 7 от ЗСч и указанията, дадени в ДДС № 10 от 28.12.2017 г. от МФ, ръководителят на бюджетната организация определя реда и начина за извършване на инвентаризацията (обект на **вътрешна регламентация**) в ОДЗ Сф.

Етапите на извършване на инвентаризацията са следните:

1. Подготовка на инвентаризацията

Подготовката за инвентаризация включва **издаване на заповед** от ръководителя на бюджетната организация за извършване на инвентаризация на активите и пасивите. В нея се определят **комисиите**, които ще проведат инвентаризацията. В заповедта на ръководителя на бюджетната организация се посочва:

- **вида и обхвата** на инвентаризацията за съответния проверяван обект, като се конкретизира неговото местонахождение (в седалището на бюджетната организация или извън него);

- определят се **датата на започване** на инвентаризацията, както и **датата на нейното приключване**.

В съответствие с обекта на инвентаризиране, в инвентаризационните комисии се включат счетоводители и подходящи специалисти/експерти.

Освен това **своевременно се запознават** всички членове на инвентаризационните комисии с изискванията при провеждане на инвентаризацията.

Членовете на инвентаризационните комисии се запознават с:

- ✓ утвърдените от ръководителя на бюджетната организация правила за провеждане на инвентаризацията;
- ✓ технологията на провеждане на инвентаризацията;
- ✓ правилата за претегляне, преброяване и измерване на отделните класове активи;
- ✓ правилата за документална инвентаризация на активите и пасивите, които нямат веществен характер;

- ✓ указания за случаите, в които се допускат компенсации на установени липси с установени излишъци;
- ✓ реда на изследване и определяне на причинно-следствените връзки при компенсиране на липси с излишъци;
- ✓ критериите за определяне вината на съответните материалноотговорни, подотчетни или други лица;
- ✓ реда за прилагане на нормите за естествените загуби от материални запаси при тяхното транспортиране, съхраняването и др.;
- ✓ документацията, с която се документира проведената инвентаризация и установените резултати от нея;
- ✓ начина на съставяне и оформяне на документацията за окончателните резултати и отговорностите на лицата;
- ✓ начина на предаване на документацията в счетоводството.

Проверяването **МОЛ не може да е член** на комисията. Преди започване на инвентаризацията **МОЛ подписва декларация**, че всички документи са предадени в счетоводството и че няма незаприходени, неописани или чужди ценности. Такава декларация се изисква и от лицата, на които са отпуснати **подотчетни суми** за придобиване на активи или на които са дадени пълномощни за получаване на активи.

2. Провеждане на инвентаризацията

2.1. ДМА и материалните запаси

От определените комисии със заповед на ръководителя на бюджетната организация се инвентаризират тези активи **чрез преброяване, измерване и претегляне** към края на отчетния период.

Описват се индивидуално по: **местонахождение на обекта и по МОЛ; по инвентарни номера; наименование; отчетна стойност; фактическа наличност с данни за количество; единична цена и стойност.**

В някои случаи, за инвентаризираните материални запаси се съставят **отделни инвентаризационни описи**. Такива са: **за материални запаси**, които по време на инвентаризацията са на път; за материални запаси, които са на склад в други предприятия; за материални запаси, които са на отговорно пазене, като за тях инвентаризацията се осъществява чрез съответните идентифициращи ги счетоводни документи; за предадените, но невложени в производството материални запаси, които не се включват в опис за незавършеното производство; за продадените, но намиращи се в бюджетната организация материални запаси.

Дълготрайните материални активи се инвентаризират веднъж на **три години**.

Материалните запаси се инвентаризират всяка отчетна година.

2.2. Нематериални дълготрайни активи

Инвентаризират се главно чрез проверка на документите за тяхното придобиване и на документите за собственост. При тези, за които е възможно се извършва и преброяване.

При инвентаризирането на значителна част от нематериалните дълготрайни активи често се използва като технически способ проверката на документите, тъй като много от тях нямат друг материален носител освен специфичния документ – разрешителното за ползване.

Например, лицензии и др., т.е. такива, които нямат веществен характер и не могат да се измерят, преброят или претеглят. На тях се извършва документална инвентаризация

чрез преглед на създадената документация във връзка с тяхното придобиване и използване в бюджетната организация.

Инвентаризационните комисии следва да обърнат внимание дали през периода на ползване не са се променили условията за ползване на правата върху собствеността.

Нематериалните дълготрайни активи се инвентаризират веднъж на **три години**.

2.3. Касова наличност

Инвентаризация на **касовата наличност** се извършва чрез преброяване на паричните наличности в лева и във валута, ценните книжа, наличните таксови марки и други ценности, които се намират в касата на бюджетната организация. При инвентаризация на касата не се включват документи или разписки. Пари и други движими ценности, които са постъпили в касата без законово основание се считат за собственост на организацията, тъй като в касата не се съхраняват ценности, които са чужда собственост, до доказване на противното. За резултатите от инвентаризацията се съставя **Акт за касова наличност**.

Касовата наличност се инвентаризира **всеки месец и към края на годината**.

2.4. Задбалансово отчитани активи и пасиви

Инвентаризирането и правилното оценяване на активите и пасивите, които се отчитат задбалансово, често са съпроводени с редица трудности. Същественият им относителен дял в общите активи и пасиви в бюджетните организации налага тяхното редовно инвентаризиране и отразяване във финансовите отчети със справедливите им стойности. На инвентаризиране подлежат активите, осчетоводени по задбалансова **сметка 9909 „Други активи в употреба, изписани като разход“**. Инвентаризират се и активите и пасивите, отчитани по останалите задбалансови сметки. Резултатите от инвентаризацията се документират по общия ред за другите активи.

Задбалансовите активи и пасиви се инвентаризират веднъж на **две години**.

2.5. Заеми и финансираня и други пасиви

Инвентаризацията на заеми и финансираня се извършва чрез документална проверка по съответните счетоводни регистри, която включва: уточняване на поетите заеми; сроковете и възможностите за тяхното уреждане; полученото финансиране; наличностите на неусвоените заеми и финансираня – национални, европейски и по международни програми към 31 декември.

Заемите и финансиранята и други пасиви се инвентаризират **всяка година**.

2.6. Разчети

Бюджетната организация инвентаризира **разчетите** си чрез писма, които изпраща до контрагентите си (всички физически или юридически лица), с които има неуредени разчети към 31 декември. Извлеченията с остатъците по аналитични счетоводни сметки и писма-искания за потвърждаване на остатъците се изпращат от бюджетната организация до насрещните контрагенти, които трябва да потвърдят информацията за салдата по сметките или да възразят в срока, определен в писмото на бюджетната организация.

При различия между двете страни (по натуралните и стойностни параметри), същите се уточняват отново. При невъзможност да се постигне съгласие със съответните контрагенти за уреждане на констатираните различия в счетоводните записвания, организацията, която е заинтересована, поставя проблема за решаване по съдебен ред.

Разчетите с контрагентите се инвентаризират **всяка година**.

2.7. Отписване на несъществуващи активи от баланса на бюджетната организация

Съгласно т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. и СБО, утвърден с ДДС № 14 от 2013 г., заведените дълготрайни активи и материални запаси, но *несъществуващи*, се отписват от счетоводните сметки чрез дебитиране на **сметки от подгрупа 699 „Намаление на нетните активи от други събития”** (сметки **6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития”, 6993 „Намаление на материални запаси от други събития”, 6996 „Намаление на парични средства от други събития”**) и кредитиране на сметките от **раздел 2 „Дълготрайни активи”** и сметките от **раздел 3 „Сметки за материални запаси и конфискувани активи”** и **група 50 Парични средства в левове**.

2.8. Осчетоводяване на съществуващи активи, неотразени в баланса на бюджетната организация, но участващи в нейната дейност

Съгласно т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. и СБО, утвърден с ДДС № 14 от 2013 г., установените при инвентаризацията съществуващи активи и пасиви, които *не са осчетоводени* по счетоводни сметки, се включват в инвентаризационните описи с всички необходими за счетоводната отчетност данни по справедлива стойност. Тази стойност се определя по време на инвентаризацията според фактическото им техническо състояние и сумата на изхажяването им.

Активите се предават на съответните материалноотговорни лица с акт за предаване-приемане. В счетоводството се завеждат като се дебитират сметките от **раздели 2 „Сметки за дълготрайни активи”** и сметките от **раздел 3 „Сметки за материални запаси и конфискувани активи”** и се кредитира **сметка от подгрупа 799 „Увеличение на нетните активи от други събития”**.

3. Документиране на инвентаризацията

Самото провеждане на годишната инвентаризация (измерване, преброяване и претегляне, документална инвентаризация) е свързано със съставяне на инвентаризационните описи към 31 декември.

Останалата документация - сравнителните ведомости, протоколи за брак и други, съставени във връзка с инвентаризацията, задължително се оформят с всички реквизити, включително и подписи от съответните длъжностни лица, подреждат се и се класират в счетоводната документация до датата на съставяне и предаване на годишния финансов отчет в МЗХГ.

4. Осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията

Резултатите от инвентаризацията на активите и пасивите на бюджетната организация се осчетоводяват в рамките на месеца, за който се отнася инвентаризацията или в рамките на годината, ако инвентаризацията е годишна.

Бюджетните организации осчетоводяват резултатите - липси, излишък от проведената инвентаризация по съответните счетоводни сметки от своите индивидуални сметкоплани, които са утвърдени от ръководителите им в съответствие със Сметкоплана на бюджетните организации.

Резултатите от проведената инвентаризация, които се осчетоводяват, са следните:

✓ липси;

- за сметка на бюджетната организация (без вина на материално отговорното и/или друго лице);

- по вина на материалноотговорното и/или друго лице.

✓ излишъци;

- ✓ кражби;
- ✓ компенсиране на липси с излишъци.

4.1. Установени липси на дълготрайни активи

Осчетоводяването на липсите на дълготрайни активи, установени при проведена инвентаризация, е в съответствие с указанията, дадени в т. 2.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Липсите на дълготрайни активи могат да бъдат без вина на материалноотговорното лице или по вина на материалноотговорното лице или друго лице.

При установени липси на дълготрайни активи – **без вина на материалноотговорното лице**, липсата е за сметка на бюджетната организация. Установява се с протокол за липси на дълготрайни активи. Намалението на дълготрайните активи се отразява като разход от други събития по тяхната **отчетна стойност**, по която са заведени по счетоводни сметки и регистри.

Съставя се следната счетоводна статия:

Д-т с/ка 6992 Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития – по балансова стойност

Д-т с/ки от група 24 Амортизация на дълготрайни активи
– акумулирана амортизация

К-т с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи- отч. стойност

К-т с/ки от група 21 Нематериални дълготрайни активи - отч. стойност

К-т с/ки от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“- отч. стойност

При установена липси на дълготрайни активи **по вина на материалноотговорното лице или** друго лице, липсата е за сметка на лицето. Съставя се *Акт за начет*.

За осчетоводяване на липси по вина на материалноотговорно лице/ подотчетно лице/ друго лице) задължително се съставя освен първата счетоводна статия за изписване на липсите на активите от оборотната ведомост на бюджетната организация и още една – втора счетоводна статия, за да се персонифицира вземането от виновното лице. Отчита се като приход по кредита на **сметка 7198** „Приходи от неустойки, начети, обезщетения” на по-високата от двете стойности на липсващия актив - **отчетната, по която са заведени дълготрайните активи или тяхната справедлива стойност**.

Съставя се счетоводната статия:

Д-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица
или

Д-т с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица (сметка 4262)
или

Д-т с/ка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица (сметка 4888)
(приходно- разходни позиции)

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети, обезщетения

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 5011 Касови наличности в левове (др.сметка гр. 50)

К-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица (или сметки 4261, 4262, 4887, 4888)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-) ” § 9х-07 (-)

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви,
обезщетения и начети (+) ”

4.2. Установени липси на материални запаси

Осчетоводяването на липсите на материалните запаси, установени при проведена инвентаризация, е в съответствие с указанията, дадени в т. 2.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на Министерството на финансите и Сметкоплана на бюджетните организации, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Липсите на материалните запаси могат да бъдат по вина на материалноотговорното лице или друго лице или без негова вина.

При установени липси на материални запаси – **без вина на материалноотговорното лице**, липсата е за сметка на бюджетната организация. Установява се с протокол за липси. Намалението на материалните запаси се отразява като разход от други събития по тяхната **отчетна стойност**, по която са заведени по счетоводни сметки и регистри.

Съставя се следната счетоводна статия:

Д-т с/ка 6993 Намаление на материални запаси от други събития

К-т с/ки от група 30 Материали, продукция, стоки

К-т с/ки от група 31 Млади животни и животни за угодяване

К-т с/ки от група 32 Запаси на държавен резерв и изкупена продукция

К-т с/ки от подгрупа 333 Конфискувани и придобити от обезпечения
материални запаси

При установена липси **по вина на материалноотговорното лице** се съставя *Акт за начет*. За осчетоводяване на липси по вина на материалноотговорно лице, подотчетно лице или друго лице задължително се съставя освен първата счетоводна статия за изписване на липсите на материалните запаси от баланса на бюджетната организация, и още една, втора счетоводна статия, за да се персонифицира вземането от виновното лице. Отчита се като приход по кредита на **сметка 7198** „Приходи от неустойки, начети, обезщетения” на **по-високата от двете стойности на липсващите активи - отчетната, по която са заведени материалните запаси или тяхната справедлива стойност**.

Съставя се счетоводната статия:

Д-т с/ка 4213 Вземания от работници,
служители и друг персонал – местни лица
или

Д-т с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица (или **сметка 4262**)
или

Д-т с/ка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица (или **сметка 4888**)
(приходно- разходни позиции)

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети, обезщетения

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 5011 Касови наличности в левове (или др. **сметка от гр. 50**

К-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг
персонал – местни лица (**или сметки 4261, 4262, 4887, 4888**)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-) ”, § 9х-07(-)

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви,

обезщетения и начети (+) ”

4.3. Установена липса на парични средства в касата

Съгласно дадените указания от Министерството на финансите в т. 7.28 от ДДС № 20 от 2004 г. и СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. липсата на парични средства в касата на бюджетната организация се отразява веднага при нейното установяване от инвентаризационната комисия.

Съставя се счетоводната статия:

На начислена основа:

Д-т с/ка 6996 *Намаление на парични средства от други събития*

К-т с/ка 5011 *Касови наличности в левове, сметка 5012*

На касова основа:

§ 10-98 *„Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи”*

§ 95-11 *„Наличност в касата в левове в края на периода (+) ”*

Виновното материалноотговорно лице (касиера) възстановява липсващата парична сума, установена при инвентаризация и сумата по акта за начет, определена от ръководителя на бюджетната организация.

Внасяне на липсата на парични средства и начета в брой в касата:

Д-т с/ка 5011 *Касови наличности в левове*

К-т с/ка 6996 *Намаление на парични средства от други събития*
(парични средства за възстановяване)

К-т с/ка 7198 *Приходи от неустойки, начети, обезщетения*
(сума по начета)

§ 95-11 *„Наличност в касата в левове в края на периода (-) ”*

§ 10-98 *„Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи” (-)*

§ 28-02 *„Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+) ”*

4.4. Компенсиране на липси на материални запаси с излишъци

Компенсирането на липси на материални запаси с излишъци се извършва по натурални и стойностни измерители. Когато стойността на липсите е по-висока, разликата се урежда по решение на ръководителя на бюджетната организация.

В протокола за установяване на липсите ясно и категорично следва да е разписано заключението на инвентаризационната комисия - за чия сметка се отнасят липсите и каква компенсация на липси с излишъци може да се направи. Компенсацията на липсите с излишъците се извършва с едни и същи количества, при наличие на причинно-следствена връзка между активите.

Когато при проведената инвентаризация се установи, че едновременно са налице липси и излишъци на материални запаси, при които съществува възможност за компенсация (налице е причинно-следствена връзка между тях), може да има следните варианти:

✓ при разлика в стойността на компенсираните количества, когато стойността на липсващите активи **е по-голяма** от стойността на намерените в излишък активи, с разликата на липсващите активи, се съставя следната счетоводна статия (по отчетната стойност):

Д-т с/ка 6993 Намаление на материални запаси от други събития
К-т с/ки от група 30 Материали, продукция, стоки
К-т с/ки от група 31 Млади животни и животни за уговяване
К-т с/ки от група 32 Запаси на държавен резерв и изкупена продукция
К-т с/ки от подгрупа 333 Конфискувани и придобити от обезпечения материални запаси

За нея се търси материална отговорност от виновното материалноотговорно лице/подотчетно лице/друго лице (с **по-високата стойност от отчетната и справедливата**):

Д-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица
или
Д-т с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица (или сметка 4262)
или
Д-т с/ка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица (или сметка 4888)
(приходно- разходни позиции)
К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети, обезщетения

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 5011 Касови наличности в левове (гр .50)
К-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица (или сметки 4261, 4262, 4887, 4888)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-) ”или § 96-07 (-)
§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+) ”

✓ при обратния случай: стойността на липсващите активи е по-малка от стойността на намерените в излишък активи, с разликата се съставя следната счетоводна статия със **справедливата стойност** на установените излишъци на материални запаси:

Д-т с/ки от група 30 Материали, продукция, стоки
Д-т с/ки от група 31 Млади животни и животни за уговяване
Д-т с/ки от група 32 Запаси на държавен резерв и изкупена продукция
Д-т с/ки от подгрупа 333 Конфискувани и придобити от обезпечения материални запаси
К-т с/ки от подгрупа 7993 Увеличение на материални запаси от други събития

4.5. Установени излишъци на дълготрайни активи

При установени излишъци на дълготрайни активи, на основание инвентаризационния опис, се съставя следната счетоводна статия със **справедливата стойност** на установените излишъци на дълготрайни активи:

Д-т с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи
Д-т с/ки от група 21 Нематериални дълготрайни активи
Д-т с/ки от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група(стопанска област) „Други сметки и дейности”
К-т с/ка 7992 Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития

4.6. Установени излишъци на материални запаси

При установени излишъци на материални запаси, на основание инвентаризационния опис, се съставя следната счетоводна статия със справедливата стойност на установените излишъци на материални запаси:

Д-т с/ки от група 30 *Материали, продукция, стоки*

Д-т с/ки от група 31 *Млади животни и животни за угодяване*

Д-т с/ки от група 32 *Запаси на държавен резерв и изкупена продукция*

Д-т с/ки от подгрупа 333 *Конфискувани и придобити от обезпечения материални запаси*

К-т с/ки от подгрупа 7993 *Увеличение на материални запаси от други събития*

4.7. Установени излишъци на парични средства

При установени излишъци на парични средства, на основание инвентаризационния опис, се съставя следната счетоводна статия с намерените в повече парични средства в касата:

Д-т с/ка 5011 *Касови наличности в левове*

К-т с/ка 7996 *Увеличение на парични средства от други събития*

§ 95-11 *„Наличност в касата в левове в края на периода (-)“*

§ 36-19 *„Други неданъчни приходи“*

4.7. Установена кражба от неизвестен извършител

При установена кражба с неустановен извършител, първата счетоводна статия се съставя, за да се отрази намалението на активите от баланса на бюджетната организация по отчетна стойност:

- при кражба на дълготрайни активи:

Д-т с/ка 6992 *Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития*

Д-т с/ка от подгрупа 241 *Амортизация на дълготрайни материални активи*

К-т с/ки от група 20 *Дълготрайни материални активи*

К-т с/ки от група 21 *Нематериални дълготрайни активи*

К-т с/ки от група 22 *Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група(стопанска област) „Други сметки и дейности“*

- при кражба на материални запаси:

Д-т с/ка 6993 *Намаление на материални запаси от други събития*

К-т с/ки от група 30 *Материали, продукция, стоки*

К-т с/ки от група 31 *Млади животни и животни за угодяване*

К-т с/ки от група 32 *Запаси на държавен резерв и изкупена продукция*

К-т с/ки от подгрупа 333 *Конфискувани и придобити от обезпечения материални запаси*

Евентуалното вземане се отразява задбалансово като условно вземане:

Д-т с/ка 9289 *Други дебитори по условни вземания*

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

Ако с полицейското разследване възникнат обстоятелства за реализиране на вземането и същото може да се персонифицира към определено лице (служител,

подотчетно лице, друго лице), задбалансовото отчитане се отписва, като се съставя обратна статия.

Задбалансовото отчитане се отписва и в случай, че не може да се установи виновно лице, само след писмено съобщение от разследващите органи.

Задбалансовото отчитане се сторнира чрез черно сторно:

Д-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К-т с/ка 9289 *Други дебитори по условни вземания*

Вземането се отразява от материалноотговорните/ или други лица с по-високата от отчетната и справедливата стойност:

Д-т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*

или

Д-т с/ка 4261 *Вземания от подотчетни местни лица (или сметка 4262)*

или

Д-т с/ка 4887 *Вземания от други дебитори - местни лица (или сметка 4888) (приходно- разходни позиции)*

К-т с/ка 7198 *Приходи от неустойки, начети, обезщетения*

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 50 *Парични средства*

К-т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг*

персонал – местни лица (или сметки 4261, 4262, 4887, 4888)

§ 95-11 *„Наличност в касата в левове в края на периода (-)“* или **§ 96-07 (-)**

§ 28-02 *„Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+) ”*

4.8. Установяване на неотчетени пасиви

Ако при инвентаризацията се установи, че не са отразени по счетоводни сметки някои задължения, или ако са отразени на по-ниска стойност, на база на протокола, съставен от инвентаризационната комисия, се съставя статията:

С документално установената стойност или с разликата между действителната и отразената по счетоводните сметки се съставят статиите:

За главница:

Д-т с/ка 6998 *Увеличение на пасиви (финансиращи позиции) от други събития*

К-т с/ките, чрез които са отчетени задълженията

За лихва:

Д-т с/ка 6997 *Увеличение на пасиви (ПРП) от други събития*

К-т с/ките, чрез които са отчетени задълженията

4.9. Установяване на отчетени в повече пасиви

Възможно е да се установи, че съществуват задължения, които са погасени, но това не е отразено по счетоводни сметки или съществуват задължения в по-голям размер.

Съставят се следните статии:

За главница:

Д-т с/ките, чрез които са отчетени задълженията

К-т с/ки 7998 *Намаление на пасиви (финансиращи позиции) от други събития*

За лихва:

Д-т с/ките, чрез които са отчетени задълженията

К-т с/ки 7997 *Намаление на пасиви (ПРП) от други събития*

4.10. Осчетоводяване на липси или излишъци при задбалансово отчетени активи и пасиви

Резултатите от инвентаризация на задбалансово признатите активи и пасиви също се осчетоводяват, когато при съпоставянето на данните от проведената инвентаризация и счетоводните данни се установят резултатите - липси или излишъци.

При излишъци на чужди активи:

Д-т с/ка от група 91 *Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финасови активи*

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

При липси на чужди активи:

За отписване на активите:

Д-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К-т с/ка от подгрупа 91 *Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финасови активи*

При излишъци на активи, изписани като разход:

Д-т с/ка 9909 *Активи в употреба, изписани като разход*

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

При липси на активи, изписани като разход:

Д-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К-т с/ка 9909 *Активи в употреба, изписани като разход*

При липси на други задбалансови активи:

Д-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К-т сметки за други задбалансови активи

При излишъци на други задбалансови активи:

Д-т сметки за други задбалансови активи:

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

При липси на други задбалансови пасиви:

Д-т с/ки за задбалансови пасиви

К-т с/ка 9989 *Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви*

При излишъци на други задбалансови пасиви:

Д-т с/ка 9989 *Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви*

К-т с/ки за задбалансови пасиви

РАЗДЕЛ XVI. БРАКУВАНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ НА АКТИВИТЕ

1. Бракуване на активите – основни положения

Разходите за брак **не са резултат** от инвентаризацията и не е задължително да се отчитат в отчетния период. Възможно е бракуването да се отчете в следващата година, както и самото *унищожаване/ликвидация* на негодните активи.

В ОДЗ Сф може да се извърши бракуване на нефинансови активи и материални запаси през годината, ако обстоятелствата налагат това.

Дълготрайните активи се бракуват, когато:

- физически са износени (изтекъл е срока на годност).
- морално са остарели, независимо дали е изтекъл срокът на годност.

ОДЗ Сф- град **осъществява процеса на бракуване на активите за своите** в следните основни направления:

✓ Процедурите за бракуване се утвърждават от ръководителя на ВРБ в отделни документи или общо с тези за инвентаризацията, но и в двата случая следва да е регламентирано че инвентаризацията и бракуването се извършват от комисии, назначени с **отделни заповеди**.

✓ Дълготрайните активи се предлагат за **брак от комисия, назначена със заповед от ръководителя** на бюджетната организация или от упълномощено от него лице.

✓ В комисията може да участват **външни/ или вътрешни експерти** със специална квалификация, свързана с конкретните активи, подлежащи на бракуване, за да се произнесат с експертно писмено становище за бракуване на активите поради негодност за употреба.

✓ При бракуването се съставят **протоколи за бракуване**.

✓ Назначената със заповед комисия за бракуване прави предложение за **начина на разпореждане** с негодните активи – възмезден чрез продажба на търг, безвъзмезден чрез предоставяне на др. бюджетни организации и бракуване.

✓ За да се извърши бракуване в предложението на комисията следва да се включи **обосновка, че активите не могат да бъдат продадени на търг, че няма и желаещи бюджетни организации да ги получат** или че разходите за провеждане на търг са по-големи от приходите и остават да се бракуват.

✓ **Протоколът се утвърждава от ръководителя** и на негово основание активите се отписват от баланса след като същите се изведат от бюджетната организация.

Поради обективна невъзможност бракуването да се извърши в отчетния период заедно с провеждане на годишната инвентаризация, той може да се извърши и в **следващ отчетен период**.

2. Начини на разпореждане с негодните активи и осчетоводяване

Начините за разпореждане с негодните за употреба активи, посочени от комисията, са:

2.1. чрез продажба (като се изготвя мотивирано предложение от комисията за провеждане на търг) - процесът се осъществява при условията и реда на Наредба № 7 от 14 ноември 1997 г. за продажба на движими вещи - частна държавна собственост.

Счетоводна статия:

Д-т с/ка от група 24 – с акумулираната амортизация

Д-т с/ка подгрупа 614, 613 – с балансовата стойност

К-т с/ка от групи 20, 21, 22 – с отчетната стойност

2.2. чрез дарение - чрез безвъзмездно прехвърляне на негодните активи на други бюджетни организации.

Счетоводна статия:

Д-т с/ка група 76 – с балансовата стойност

К-т с/ка от групи 20, 21, 22 – с балансовата стойност

2.3. чрез бракуване на активите – изготвяне на реалистична обосновка, че активите не могат да бъдат продадени на търг, че няма и желаещи бюджетни организации да ги получат или че разходите за провеждане на търг са по-големи от приходите и остават да се бракуват.

Счетоводни статии:

За дълготрайните активи:

Д-т с/ка от група 24 – с акумулираната амортизация

Д-т с/ка 6992 – с балансовата стойност

К-т с/ка от групи 20, 21, 22 – с отчетната стойност

За материалните запаси:

Д-т с/ка 6993 *Намаление на материални запаси от други събития*

К-т с/ка 3020 *Материали*

И при трите начина активите се отписват от баланса по отчетна стойност, отразена по сметките от **раздели 2 или 3**. Отписва се и акумулираната амортизация, отразена по сметките от **група 24**. Балансовата стойност (разликата между отчетната стойност на актива и акумулираната амортизация) се отразява съответно по сметки от **групи 61, 76 и 69**.

3. Начини на унищожение (ликвидация) на бракуваните активи

Начините на унищожение на бракуваните активи са:

- **унищожаване** - начупване, изгаряне, предаване на специализирани фирми и пр.;

- **предаване на компютърната техника на специализирани фирми** - сървъри, компютри, монитори, принтери, копирна техника, скенери, UPS устройства и др. се унищожават при спазване на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третирането и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване. Носителите на секретна информация - компютърната техника, информационни носители и други техническите средства се унищожават напълно.

- **продажба на вторични суровини** - по Наредбата за реда за извършване на търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали, приета с ПМС № 316 от 2004 г., обн., ДВ, бр. 105 от 2004 г.

Бракуваните **ДМА и МЗ се продават** по цена за отпадъци. Продажбата се извършва на лицензирано предприятие, което събира, транспортира, оползотворява или обезврежда отпадъци в съответствие със ЗУО.

4. Отчитане на приходи от продажба на бракувани активи

В случай, че бракуваните активи са свързани с бюджетната дейност, приходите от продажбата на вторични суровини са необлагаеми по чл. 248 от ЗКПО.

Когато обаче са обслужвали стопанската дейност, тези приходи са облагаеми с данък върху приходите по реда на ЗКПО (с **3 % върху приходите**).

Приходите се отчитат на касова основа като неданъчни приходи по **§ 36-19 „Други неданъчни приходи”** и на начислена основа по счетоводна **сметка 7199 „Други приходи”**.

5. Разходи във връзка с унищожаването (ликвидацията) на бракуваните активи

Във връзка с ликвидацията на дълготрайните активи, може да *възникнат разходи*, както и да се отчетат приходи.

За извършените разходи във връзка с ликвидацията на активите се съставя статията:

Д-т с/ки от група 60 *Разходи по икономически елементи*

К-т с/ки 4010, гр. 50, 4887 и др.

Разходни §§/

§ 95-07 (+), § 95-11 (+)

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Контролът за прилагане на счетоводната политика се възлага на съставителя на годишния финансов отчет.

2. Утвърденият индивидуален сметкоплан на ОДЗ Сф- град е неразделна част от настоящата счетоводна политика.

3. За счетоводни ситуации, които не са пояснени в политиката, се прилагат правилата на финансово отчитане, регламентирани в указанията на Министерството на финансите след 2004 г.

4. Нови указания, свързани със счетоводната отчетност, дадени от Министерството на финансите се изпълняват, въпреки че не се третират като промяна на счетоводната политика.

5. Всички разписани в настоящата счетоводна политика финансови правила на отчитане и процедури се прилагат от ОДЗ Сф- град.

СЧЕТОВОДНИ ПРИМЕРИ:

1. Как се осчетоводяват договори за наем на земя многогодишни, с гратисен период чрез прилагане на линеен метод. Договорите са със начало, началото на стопанската година в земеделието, която е различна от началото на финансовата година.

Например 01.10.2020 до 30.09.2025, с наемна цена 1200 лв годишен наем, гратисен период от 2 години, и клауза за промяна в наемната цена с инфлационен коефициент за годината, за която се отнася.

Отговор:

Приходи от наем на земя – 2 години гратисен период (няма наем); третата година 01.10.2022-30.09.2023 г.: по договор и по линеен метод сумите са равни; четвъртата година 01.10.2023-30.09.2024 г. по линеен метод е по-малка, отколкото по договор със 100.

Срок на договора	По сключен договор (месеч	По линеен метод, коригир	Разлика	Счетоводни статии
------------------	---------------------------	--------------------------	---------	-------------------

	но)	ана с коэффициента (месечно)		
01.10.2020-30.09.2021 г.	х	х	х	х
01.10.2021-30.09.2022 г.	х	х	х	х
01.10.2022-30.09.2023 г.	1200	1200	х	(договорът съвпада с линейния метод) Дт с/ка 4110/ 1200 Кт с/ка 7123 1200 Дт гр.50/Кт с/ка 4110 1200 § 95-07(-)/§ 24-06 (+) 1200
01.10.2023-30.09.2024 г.	1300	1200	+ 100	(по договора сумата е по-голяма от линейния метод) Дт с/ка 4110 1200 Кт с/ка 7123 1200 Дт с/ка 4110 100 Кт с/ка 4691 100 Дт гр.50/Кт с/ка 4110 1300 § 95-07(-)/§ 24-06 (+) 1300
01.10.2024-30.09.2025 г	1200	1300	-100	(по договора сумата е по-малка от линейния метод) Дт с/ка 4110/ 1300 Кт с/ка 7123 1300 Дт с/ка 4691/ 100 Кт с/ка 4110 (или 4010) 100 Дт гр.50/Кт с/ка 4110 1200 § 95-07(-)/§ 24-06 (+) 1200
	3700	3700	х	

Сметка 4110		Сметка 7123		Сметка 4961		Сметка от гр. 50	
Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
1200	1200		1200	100	100	1200	
1200	1300		1200			1300	
100	100		1300			1200	
1300	1200						
3800	3800	х	3700	100	100	3700	х
х	х	х	3700	х	х	3700	х

Забележка: Когато в третата година се прилага сметка 4010 при начисляване на задължението или: Дт с/ка 4691/Кт с/ка 4010, сметка 4010 се приключва със сметка 4110 (4010/4110) или се прихваща и остава салдо по сметка 4110 в размер на 1200.

2. Връзка между сметка и параграф при осчетоводяване на лихви по просрочия с доставчик например на телефонни услуги, съдебни лихви по изпълнителни дела, такса за вещо лице.

Отговор:

Начисляване на просрочени лихви към местни лица:

Дт с/ка 6271 *Разходи за лихви за просрочени задължения към други местни лица*

Кт с/ка 4877 *Начислени лихви върху други задължения към местни лица*

Дт с/ка 4877 *Начислени лихви върху други задължения към местни лица*

Кт с/ка гр. 50 *Парични средства*

§ 29-91/§ 95-07 (+)

§ 29-91 *Начислени лихви върху други задължения към **местни лица***

§ 10-92 *Разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и **разноски***

§ 19-00 *Платени данъци, такси и административни санкции (лихви върху държавни, общински и съдебни такси в страната и чужбина, т.е. тези, които са отчетени главноци по сметките от подгр. 606)*

§ 22-21 *Разходи за лихви по заеми от банки в страната*

3. Да се обясни равнението на кредитното салдо 9803 и кредитния оборот на 4010 и обороти по кои други сметки следва да имаме предвид.

Отговор:

Няма равнение със сметка 4010. Участват и други сметки от р. 4, вкл. и сметка 4020 при превеждане на аванс на доставчика/изпълнителя.

Съгласно § 1 от ДР на ЗПФ, 27. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.)

"Поети ангажименти за разходи" са клаузи на договори, разпоредби на нормативни и административни актове, съдебни и арбитражни решения, които обвързват бюджетните организации с бъдещи плащания за разходи и/или нови задължения за разходи с определима стойност, **с изключение на: разходите за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и общините дълг), както и разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания.**

При кредит с/ка 4010 и кредит др. сметки от р. 4

При дебит с/ка 4020

Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803 – при договор

Дт с/ка 9801/Кт с/ка 9803 – без договор

.....

Извлечение от ДДС № 20 от 2004 г.

т. 41.3. За отчитането на процеса по придобиване по стопански начин (собствено производство) на биологични активи и селскостопанска продукция се прилага редът на раздел IV от настоящите указания.

IV. Придобиване на активи, основен и текущ ремонт по стопански начин (собствено производство)

50. За отчитане на придобиването и основен ремонт по стопански начин (т.е. тези производствени дейности се осъществяват от самото бюджетно предприятие, а не чрез възлагане на външен доставчик) на балансово признати активи се използват сметки 6501, 6502, 6503 и 6507, както следва:

50.1. Разходите, свързани с придобиването и основен ремонт по стопански начин на балансово признати активи първоначално се начисляват по съответните разходни сметки от група 60.

50.2. Периодично, в съответствие с осъществявания производствен процес, бюджетното предприятие идентифицира разходите по т. 50.1 за придобиване и основен ремонт по стопански начин на балансово признати активи, установява себестойността и отнася сумите по съответните сметки за активи, незавършено производство (строителство, основен ремонт) от раздели 2 и 3, като се съставят счетоводните статии: Дт с/ки раздел 2 и 3 / Кт с/ки 6501, 6502, 6503 или 6507

50.3. Процедурите по т. 50.2 задължително се прилагат към края на всяко тримесечие и в края на годината, като при наличие на незавършено производство (строителство, основен ремонт) по стопански начин се дебитират сметки 3010 (респективно сметка 2071 или 2109 (отм.) 2107 (нова).

50.4. При наличие на незавършено производство (строителство, основен ремонт) от предходен отчетен период (тримесечие), салдата по сметка 3010 (сметка 2071) не се отнасят обратно по група 65 или други разходни сметки, а при завършване на процеса на придобиване по стопански начин (производство, строителство, основен ремонт) и формиране на себестойността на придобития актив, се прехвърлят по сметките за съответните активи от раздели 2 и 3.

50.5. Бюджетното предприятие поддържа информация за структурата на себестойността на придобиваните по стопански начин активи.

50.6. При извършени текущо през годината операции по сметки 6501, 6502, 6503 и 6507 по реда на тази точка, към края на отчетната година тези сметки ще имат кредитно салдо преди приключването на сметките от раздел 6 и 7. Това състояние на тези сметки се посочва в оборотната ведомост за съответната година, подлежаща на представяне в МФ - дирекция "Държавно скровище" и Сметната палата по реда на чл. 33, ал. 3 от Закона за счетоводството.

50.7. След осигуряване на информацията за оборотната ведомост съгласно т. 50.6, сметки 6501, 6502, 6503 и 6507 ще се приключват в края на отчетната година със съответните сметки от група 12, аналогично на реда на приключване на сметките от групи 60, 61, 62 и 64.

51. Отчитането на разходите за изграждане и основен ремонт по стопански начин на инфраструктурни обекти, както и на разходите за текущ ремонт по стопански начин (т.е. тези производствени дейности, се осъществяват от самото бюджетно предприятие, а не чрез възлагане на външен доставчик) се извършва чрез използването на сметки 6504, 6506 и 6508, както следва:

51.1. Разходите, свързани с изграждането и основен ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин и текущ ремонт на активи по стопански начин, първоначално се начисляват по съответните разходни сметки от група 60.

51.2. Периодично, в съответствие с осъществявания производствен процес, бюджетното предприятие идентифицира разходите за изграждане и основен ремонт по стопански начин на инфраструктурни обекти и на разходите за текущ ремонт по стопански начин, и установява себестойността на тези дейности.

51.3. Установената по т. 51.2 сума, след като е начислена по сметките от група 60, се отнася по дебита и кредита на съответната сметка 6504, 6506 или 6508:

Дт с/ка 6504 (отм.) 6075 (нова) / Кт с/ка 6504

Дт с/ка 6506 / Кт с/ка 6506

Дт с/ка 6508 (отм.) 6075 (нова) / Кт с/ка 6508

Забележка: Указания са дадени в ДДС № 05 от 14.04.2015 г. (нова)

51.4. Така сметка 6504 (отм.), 6506 и 6508 (отм.), във всеки един момент ще е с нулево салдо и с равни дебитни и кредитни обороти, които ще отразяват общия размер на разходите по стопански начин за тази дейност.

51.5. Процедурите по т.т. 51.2 и 51.3 задължително се извършват към края на всяко тримесечие и година.

51.6. Бюджетното предприятие поддържа информация за структурата на разходите по стопански начин за тези дейности.

51.7. Сметка 6504 (отм.), 6506 и 6508 (отм.), ще се посочва в оборотната ведомост, подлежаща на представяне в МФ – дирекция „Държавно съкровище” и Сметната палата по реда на чл. 33, ал. 3 от Закона за счетоводството, със сумата на натрупания през годината дебитен и кредитен оборот.

51.8. след осигуряване на информацията за оборотната ведомост съгласно т. 51.7, сметка 6504 (отм.), 6506 и 6508 (отм.), се открива в новата отчетна година с нулеви салда.

Изготвил:
(БОРЯНА БОТЕВА)